

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

**16 Haziran 2021 Çarşamba
28'inci Toplantı**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin, 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

3.- Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ'nin, 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

16 Haziran 2021 Çarşamba

28'inci Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.37'de açılarak üç oturum yaptı.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları ibra edildi.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin,
Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ'nin,
2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 19.36'da toplantıya son verildi.

16 Haziran 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum. (*)

Bugünkü gündemimizde Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ ve Doğuşan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının (TOKİ) 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantımıza Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’yla başlıyoruz. Sayın Başkanımızdan başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtımalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Memuriyet hayatıma İller Bankasında başladım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Gerek yok, yeterli Değerli Başkanım, sizi tanıyoruz zaten.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Kısa bir anlatayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki Değerli Başkanım.

Buyurun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 2005 yılında Toplu Konut İdaresi Başkanlığında göreve başladım. 2006 daire başkanlığı, 2011 Başkan Yardımcılığı yaptım ve 2019’dan beri de TOKİ Başkanlığını yönetiyorum. Biraz bunu açıklamak istedim çünkü TOKİ’nin geçmişinden bugüne kadar bütün uygulamalarında varım. Bugün görüşülecek konular 2017-2018 ama o dönemde de Başkan Yardımcısı olarak görev yaptım Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hafızasında varım diyorsunuz yani.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapması için sözü Sayın Başkana veriyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, KİT Komisyonu üyesi sayın milletvekillerim, Sayıştay Başkanlığı ve Bakanlıklarımızın değerli temsilcileri; Toplu Konut İdaresi adına hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

İdaremizin 2017-2018 yıllarına ait hesap ve işlemlerine ilişkin vereceğimiz bilgiler öncesinde, 2020 yılında hayata geçirdiğimiz ve devam eden projeler hakkında sizlere kısaca bilgiler vermek istiyorum.

Toplu Konut İdaresi olarak 2985 sayılı Kanun’un verdiği yetki ve sorumluluk, kalkınma planı ve eylem planlarının öngördüğü çerçevede, öncelikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın sosyal konut ihtiyacının karşılanması ile deprem bölgelerindeki konutların yapımı yönündeki çalışmalarımızı titizlikle sürdürüyoruz. Pandemiye rağmen, sağlık şartlarına uyarak şantiyelerimizde inşaat faaliyetlerine ara vermeden, azim ve özveriyle çalışıyor, binlerce vatandaşımıza iş imkânı sağlıyoruz. Kentsel ve sanayi dönüşüm projeleriyle şehirlerimizi yeniliyor, kaliteli ve güvenli konut stokunu artırarak daha yaşanabilir alanlar oluşturuyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından başlatılan Millet Bahçeleri Projesi’yle, 81 ilimize 81 milyon metrekarelik millet bahçesi kazandırılması hedefine de adım adım yaklaşıyoruz. Kamunun ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, güvenlik, spor ve sanayi siteleri gibi hizmet binalarının inşası da hızla devam ediyor.

Geçtiğimiz yıl yapılan KİT Komisyonu toplantısındaki konuşmamda 2020 yılının TOKİ açısından bir yatırım ve başarı yılı olacağını ifade etmiştim. Çok şükür, bu sözümüzde durduk ve pandemiye rağmen başarılarla dolu bir yıl geçirdik. Yıllık ortalama 50 bin olan konut üretimini 2020 yılında 100 bine yükselttik. Bu yılın ilk beş ayında 59 bin konut rakamına ulaştık. 2020 yılında -bütün olumsuzluklara rağmen- 33,5 milyar TL’lik yaklaşık 100 bin konut ve sosyal ünitelerin ihalesini gerçekleştirdik. İhale edilen konut sayısı günlük yaklaşık 300’ü buldu ki bu, çalışılabilir güne göre hesaplanırsa çok daha yüksek bir rakam karşımıza çıkıyor.

Geçtiğimiz yıl 323 olan şantiye sayımız, bugün, 600’ün üzerine çıktı.

13 milyar 356 milyon TL’si hak ediş olmak üzere toplamda 15,8 milyar TL’lik -geçen yıl- bir ödeme yaptık. Bu yılın ilk beş ayında ödediğimiz hak ediş miktarı da 9 milyar TL’dir; tahminlerimize göre, bu yıl sonuna kadar 30 milyar TL’nin üzerinde bir ödeme gerçekleştireceğiz.

Yaklaşık 200 sektörün üretimini canlı tutarak hem ekonomiye hem de istihdama katkı sağlıyoruz Sayın Başkanım. Bu 200 sektör gerçekten... Aslında, baktığımız zaman, inşaat sektöründe üst yapı sektörü altyapı sektörleri gibi değil. Üst yapıda bir çok alt sektöre dokunuyorsunuz ve bunlar aslında sadece inşaata yönelik sektörler değil, onlar da bir sanayi tesisi; çimento sanayisinden demir çelik sanayisine, PVC sanayisinden seramik sanayisine, boya sanayisine ki bu sanayilerdeki üretimlerin bu pandemi sürecinde aktif tutulması hem bunların yurt içi piyasasına malzeme teminini sağlıyor hem de Türkiye’den yurt dışına ihracat yapabilecekleri kapasitelerini durdurmadan devam ettirebilmelerini sağlıyor. Onun için, bizim 2020 yılındaki bu çalışmanın buna çok büyük katkı sağladığını düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, maskeyle konuşmak çok zorluyor, çıkartsam olur mu?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, fiziki olarak kalabalık ortamda bulunuyoruz. O nedenle, Sayın Başkanım, hiç müsaade etmedik hem sizin sağlığınız hem de bizler için yani kusura bakmayın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam.

Onun için, nefesim durabilir, biraz zorlanıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Olabilir, olabilir, bizim acelemiz yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, farklı bir maske getirtebilirsek daha rahat konuşabilir; sizin maskelerinizden varsa, ondan verelim.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT - Yatay mimariyi esas alan 50 ve 100 bin kapsamındaki sosyal konutların inşaatı hızla devam ederken bitenlerin teslimlerini de gerçekleştiriyoruz. Böylece, 1 milyon konut rakamı aşılarak ihale sürecindeki projelerimizle birlikte 1 milyon 35 bin konut, 24 bin 236 sosyal donatı rakamına ulaştık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremler maalesef ülkemizin bir gerçeği oldu. 2020 yılında pandeminin yanında deprem ve sel felaketleriyle de uğraştık. 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ve Malatya depremi, 24 Ağustos 2020 tarihinde Giresun'un ilçelerinde sel felaketi, 30 Ekim 2020 tarihinde de İzmir depremini yaşadık. Bunlarla birlikte, Bingöl'de, Denizli'de ve Van'da depremler yaşadık. Önceki depremlerden etkilenen, orada da hasar gören yapılar oldu, onlara da müdahil olduk.

Bütün bu afetler karşında devletimizin kurumları topyekün birleşerek yaraları sararken biz de TOKİ olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın koordinasyonunda kalıcı konutların yapımına hızla başladık. Elâzığ'da 20.878 konut, Malatya'da 5.649 konut, Giresun'da 619 konut ve İzmir'de de 5 bin konut olmak üzere toplamda yaklaşık 32 bin konutu bu afetler için inşa ediyoruz.

Ocak ayı içinde de Sayın Cumhurbaşkanımız, milletvekillerimiz ve vatandaşlarımızın katılımlarıyla Elâzığ ve Malatya konutlarının da teslimlerine başladık ve teslimler de hâlen devam ediyor.

Tabii, Elâzığ'daki teslimlerde biraz gecikmeler oluyor gibi gözüküyor ama aslında birinci depremden sonra da orada deprem oluştuğundan dolayı orta hasarlı ya da hafif hasarlı olan bazı yapılar da ağır hasara dönüştüğü için onlar da ileriki süreçlerde ihale edildikleri için onların teslim süreleri biraz daha gecikmiş oldu.

Giresun Dereli Sütlüce'de 142 konutun inşaatı bitti. Doğankent'te 156 konut ve 70 dükkân ile Dereli'de 71 konut ve 82 dükkânın inşaatları da temmuz ayında bitirilip vatandaşlarımıza teslim edilecek.

Altyapısı ile üst yapısıyla İzmir'imize yakışır, 8 alanda güvenli ve kaliteli konutlar inşa ediyoruz. İzmir Salhane, Manavkuyu, Mansuroğlu ve Bayraklı'da yerinde dönüşümleri gerçekleştiriyoruz. Bu bahsettiğim alanlar tamamen yerinde, rezerv konut alanında değil de direkt yerinde, aslında, bir kentsel dönüşüm uygulaması yaparak inşa ettiğimiz konutlar. Şimdiye kadar, rezerv alan dâhil toplamda 4.650 konutun ihalesini yaptık. İnşallah, yıl sonuna kadar 2.285 konutu bitirip teslim edeceğiz ama Bayraklı merkezdeki konutların tamamını teslim etmiş olacağız; sadece rezerv konut alanlarındakilerinden belki etaplar hâlinde yıl sonunun sonrasına sarkabilenler olabilecektir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; özellikle, afet riskinin ve çarpık kentleşmenin yoğun olduğu alanlara öncelik verilerek yerel yönetimlerle iş birliği hâlinde kentsel dönüşüm projelerimiz hızla devam ediyor. Bakanlığımızın belirlediği hedefler doğrultusunda, her yıl 300 bin konutun dönüşümü sağlanmaktadır. Bu konutların yaklaşık 30 ila 50 bini de TOKİ eliyle gerçekleştirilmektedir. İstanbul'da kentsel dönüşüm kapsamında Esenler, Gaziosmanpaşa, Üsküdar Kiraztepe, Kağıthane, Kartal, Ataşehir gibi 22 ilçede 85 bin konutu projelendirdik. Ankara'da ise Altındağ'dan Mamak'a, Yenimahalle'ye kadar birçok ilçemizde 31 farklı kentsel dönüşüm projesinde 44 bin konutluk çalışma başlatılmış olup bunun 35 bini de tamamlanarak vatandaşlarımıza teslim edilmiştir. Diğer illerimizde de afet riskleri göz önüne alınarak yerel yönetimlerle birlikte kentsel dönüşüm projelerini gerçekleştiriyoruz. Şimdiye kadar 40 ilimizde 110 kentsel dönüşüm projesi kapsamında 170 bin konutun da üretimini gerçekleştirdik.

Bununla birlikte, Tarihî Kent Merkezleri ve Dokuların İhyası Projemizde 12 tarihî kent merkezinin dönüşümünü ve şehre kazandırılmasını da sağlıyoruz. Bu proje kapsamında Ankara Hergele Meydanı, Konya Şükran Mahallesi, Afyon Mısıri ve İmaret Camii etrafı, Erzurum Hacı Cuma, Kayseri Suriçi, Sinop Merkez, Yozgat Çapanoğlu Camii çevresi, Ankara Kalecik Kale çevresi, Konya Taşkent gibi projeleri şehirlerimize kazandırıyoruz. Ayrıca, şehirlerin içinde kalan eski ve fonksiyonunu kaybeden sanayi alanlarını inşa ettiğimiz yeni sanayi tesislerine taşıyarak hem şehirlerdeki fonksiyonunu kaybedip ihtiyaçlara hizmet veremeyen sanayi alanlarının yenilenmesini sağlıyor hem de esnafın daha modern ve ihtiyaçlarına cevap veren alanlarda üretime ve istihdama katılmasına destek veriyoruz. Böylece, ülke ekonomimize de önemli bir katma değer kazandırıyoruz.

Sayın Başkanım, bu sanayi siteleriyle ilgili örnek verecek olursak, Kayseri’de bine yakın orta ölçekli işletmeye hizmet edebilecek bir sanayi projemiz vardı; bitirdik, teslim ettik, orada çok canlı bir ticari yaşam devam ediyor. Aynı şekilde, Aksaray’da 2 bine yakın yine orta ve küçük ölçekli işletmelere yönelik tesisler yaptık ki, buradaki bu tesisler ihtiyaç duyduğumuz bugünkü belki ticari anlamın canlanmasına da çok önemli katkı sağlayacak yerler. Bu kapsamda, sanayi tesisleri kapsamında, İstanbul, Kocaeli, Düzce, Tekirdağ, Ankara, Aksaray, Bolu, Bursa, Diyarbakır, Kayseri, Rize, Trabzon, Samsun, Kütahya, Muğla, Osmaniye, Afyon ve Konya’da da toplamda 16 bin 500 sanayi iş yeri yaparak hem istihdama hem ekonomiye destek sağlıyoruz. Konut üretiminin yanında, kamu kuruluşlarımızın ihtiyaç duyduğu hizmet binalarını da inşa ederek şehirlerimize kazandırıyoruz. Bugüne kadar 25 bin derslikli 1.251 okul, 268 hastane, 839 cami, 21 üniversite, 993 spor salonu, 97 sağlık ocağı, 19 stadyum, kamu hizmet binaları, ticari iş yerleri ve sanayi siteleri inşa ettik. Bu 25 bin derslikli okullarda okuyacak olan -ortalama 25-30 kişiden çarpacak olursak- 750 bin yavrumuza artık depreme dayanıklı, daha güvenli okullarda eğitim yapma imkânı sağlamış olduk.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; başlattığımız Millet Bahçeleri Projesi’yle de şehirlerimize yeşil alanlar kazandırmakla kalmıyor, aynı zamanda, çocuklardan yaşlılara kadar her kesimin ihtiyaç duyduğu yaşam alanlarını inşa ediyoruz. Bakanlığımızın organizasyonunda yapımına başlanan 324 millet bahçesinin 192’sini TOKİ olarak inşa ediyoruz. İnşaata bitirilen 21 millet bahçesinin yanında, 70 millet bahçesinin de yapımı devam etmektedir. 101 millet bahçesinin tasarım ve ihale işlemleri sürerken, illerimizden gelen yeni talepler ve tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda millet bahçelerinin sayısı her geçen gün artmakta, şehirlerimiz parklar, çocuk oyun alanları, yürüyüş ve bisiklet yollarıyla donatılmaktadır. Son olarak, 5 Haziran Dünya Çevre Günü dolayısıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla İstanbul, Trabzon, Aydın, Mersin, Kars, Malatya, Muş ve Adıyaman Millet Bahçeleri vatandaşlarımızın hizmetine sunuldu. İnşa ettiğimiz her millet bahçesi şehirlerimize sosyal, kültürel ve ekonomik değer katarken aynı zamanda, bir cazibe alanı da oluşturmaktadır. Millet bahçelerinin içerisinde millet kiraathaneleri, yürüyüş, koşu ve bisiklet yolları, tematik bahçeler, camiler, spor sahaları, gölet, süs havuzları, nitelikli ağaç türleri, seyir terasları gibi vatandaşlarımızın spor yapısı nefes alabilecekleri yeşil alanlarla şehirlerimiz büyük bir değer ve zenginlik kazanıyor.

Sayın Başkanım, bunu özellikle belirtmek isteriz: Bizim inşa ettiğimiz 19 tane stadyumun eski yerleri aslında bize o statların inşaatları karşılığında kaynak üretmek üzere verilmişti ama geldiğimiz noktada -ki iyi ki öyle oldu, en azından TOKİ’nin tabii, eleştiri aldığı, hatta burada sayın Komisyon üyelerimizin her KİT Komisyonu toplantısında bu şekilde de önerileri vardı zaten- bu alanları imara açmadık, bu alanları yeşil alanlar olarak değerlendirdik. İşte, tam da bu afet esnasında gerçekten bu büyük illerin ihtiyaç duyacağı toplanma alanlarını da oluşturmuş olduk yani “TOKİ arsa üzerinden şehre olumsuz etki yapıyor.” izlenimi belki bu şekilde ortadan kalkmış oldu ki biz bunun geri dönüşlerini çok net görüyoruz, bundan da çok memnunuz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2020 yılı içinde 31 bini fiili, 100 bini de kurayla olmak üzere toplam 131 bin konutun satışını gerçekleştirdik. TOKİ'den konut alıp borcunu erken kapatıp tapusunu almak isteyen konut ve iş yeri alıcılarından gelen yoğun talepler nedeniyle geri ödemeleri devam eden gayrimenkuller için indirim kampanyaları düzenliyoruz. İlki bu yıl 21 Nisan-28 Mayıs 2021 tarihleri arasında düzenlenen ve yüzde 20 indirim uygulanan kampanyadan 11.802 vatandaşımız yararlandı. Başta şehit yakınları olmak üzere, gazi ve görev malulü vatandaşlarımızı daha uygun şartlarda ve kolay ev sahibi yapma gayreti içerisindeyiz. Bu kapsamda, 2020 yılında 997 şehit yakını ile gazi ve görev malullerine 147 milyon TL'lik faizsiz konut kredisi kullandırdık. Bu yılın ilk beş ayında da 61 milyon TL, bugüne kadar da toplam 26.151 vatandaşımıza 1 milyar 445 milyon TL'lik kredi verilmiş oldu. 2020 yılında kişi başına verilen 154 bin TL'lik faizsiz konut kredisi 2021 yılında 177 bin TL'ye kadar yükseltiştir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; TOKİ olarak gerek planlama gerek projelendirme gerekse de inşaat süreçlerinde duraklamadan yolumuza devam ediyoruz. Önceliğimiz olan kaliteli üretim konusunda titiz davranmaya çalışıyoruz, bunda da önemli bir gelişim olduğunu görüyoruz. Yatay mimariden asla taviz vermiyoruz. Sayın Başkanım, belki şu anda ekranda da görülüyor konutlarımız; yani inanın, vatandaşlar... Tabii, TOKİ'nin geçmişte belki ihtiyaçtan dolayı yatay mimarinin dışına çıkan konut uygulamaları oldu ama inanın, son 200 bine yakın konut tamamen bu yatay mimari ile inşa ediliyor ve bunun sahada da sonuçlarını görüyoruz. Kalite olarak da dışarıdaki yap-sat müteahhitlerinin çok çok üstüne çıkmış durumdayız. Bunu da Komisyonumuzun takdirine sunuyorum. Konut üretiminde az katlı, yatay mimariyi esas alan güvenli, sağlıklı ve çevresiyle bütünleşen projeler geliştirilmesinde hassasiyetimiz devam edecektir.

Ayrıca, tüm konut uygulamalarımızı afet riskleri göz önüne alınarak yer seçiminden projelendirme ve inşaat aşamasına kadar imar ve inşaat mevzuatına uygun olarak gerekli denetim mekanizmalarıyla birlikte eksiksiz olarak gerçekleştiriyoruz.

Toplu Konut İdaresi olarak KİT Komisyonunun değerli üyelerinin öneri ve tavsiyeleri doğrultusunda şimdiye kadar olduğu gibi şimdiden sonra da çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Gerek uygulama gerekse denetim sürecinde çalışmalarımıza destek veren herkese şahsım ve idareme adına şükranlarımızı sunar, başta zatiinaliniz olmak üzere sayın milletvekillerimize, Bakanlığımızın ve Sayıştay Başkanlığımızın temsilcilerine saygılarımı arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı alt komisyon raporunda 2, 2018 yılı alt komisyonu raporunda 4 öneri bulunmaktadır. 2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Şimdi 2017 yılının 1no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşüyoruz.

Önergeyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Kuzey Ankara Proje Alanı 24 derslikli kız meslek lisesi ve anaokulu, 32 derslikli ticaret meslek lisesi, 32 derslikli imam hatip lisesi, 300 kişilik pansiyon inşaatları işinin 18/4/2017 tarihinde onaylanan mukayeseli hesabında azalan ve artan imalatlardan dolayı yapılan hesaplamalarda azalan imalatlarda 629.117,95 TL, artan imalatlarda 469.519,91 TL olmak üzere toplam 1.098.637,86 TL bedelin işin kesin hesabından kesilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN DANIŞMANI MEHMET MURAT – Cevap 1:

Yüzde 25 müteahhit kârı ve anlaşma tenzilatı uygulanmadan belirlendiği belirtilen 2 adet birim fiyat analizi mukayeseli keşif çarşaf sayfalarında kullanılmamış, mukayeseli keşif tutarını etkilememiştir.

Demir nakli, profil sac nakli, barbakan metrajı, kazı metrajı, hafriyat nakli metrajları yeniden hesaplanacaktır.

Kazıdan çıkan malzeme kullanılmaya uygun bulunmadığından dolayı dışarıya gönderilmiştir. Dolayısıyla, taş duvarlarla ilgili hesaplarda bir kesinti yapılması gerekmemektedir.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, müsaadenizle...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir saniye. Söz almak isteyen Komisyon üyemiz var, vekilimiz var.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, teşekkür ederim.

2017 ve 2018’de aynı mahiyetteki bu madde aslında bizim üst Komisyona taşıdığımız fakat tek öneri olarak görünüyor ama bütçesi bakımından, altta daha fazla bu şekilde mukayeseli hatalar yapıldığını biz alt komisyon toplantısında gördük yani bu, sadece Sayıştayın tespit ettiği bir yapım işiyle ilgili bir husus değil. Bakınız, ben size aynı bu önerideki gibi Sayıştayın tespit ettiği birçok mukayeseli hesaplarda yapılan hata uygulamalarından bahsetmek istiyorum. Hemen bunları tutanaklara da girmesi açısından hızlı hızlı, seri bir şekilde ifade etmek istiyorum.

1) Sayıştayın üst Komisyonda belirlediği bu mukayese hatasının aynısı Yozgat ili merkez ilçe Mutafoğlu mevkisi 482 adet konut ve 24 derslikli okul içinde de bunun aynısı var.

2) Erzurum Aziziye Ilıca Mahallesi 374 adet konut inşaat işinde de yine aynı mukayese hatası var.

3) İstanbul ili Şile ilçesi Ahmetli köyü 2’nci etap 101 adet konut inşaatında da yine bu gördüğümüz mukayeseli hata konusu aynen var.

4) Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesi Eyüpnebi 86 konut ve cami inşaat işinde de bu mukayese hatası var.

5) Yozgat ili Sorgun ilçesi 250 yataklı devlet hastanesi işinde de bu hata var.

6) İstanbul Kayabaşı 21’nci bölge 456 adet konut ve 2 büfe ile 18’inci bölge 40 derslikli okul inşaatında da bu mukayese hatası var.

7) Nevşehir ili Ürgüp ilçesi 2’nci etap 405 adet konut inşaatında da bu hata var.

8) Samsun ili 33 bin seyirci kapasiteli stat inşaatında da bu hata var.

9) Diyarbakır ili Kayapınar ilçesi Üçkuyular Mahallesi 2’nci bölgesi işinde de bu mukayese hatası var.

10) Afyonkarahisar müze ve kültür merkezi inşaatı...

11) Ankara Gölbaşı İncek 2’nci etap 1.585 adet konut inşaatında...

12) Ankara ili Çankaya ilçesi TÜİK merkez binası işinde yine mukayese hatası var.

13) Ankara Yenimahalle Varlık Mahallesi’ndeki 294 adet konut işinde de var.

14) Antalya Akseki 409 adet konut işi...

15) Erzincan merkez Yoğurtlu Mahallesi 586 adet konut işi...

- 16) Erzurum Aziziye ilçesi Ilıca Mahallesi 374 adet konut işi...
- 17) Isparta ili Gelendost ilçesi 293 adet konut işi...
- 18) Karaman ili Kırbağı Mahallesi 998 adet konut işi...
- 19) Kütahya Tavşanlı Dağçesme Mahallesi 118 adet konut işi...
- 20) Şanlıurfa Viranşehir ilçesi 86 adet konut işi...
- 21) Yozgat ili Mutafoğlu mevkisi 482 adet konut inşaatı...

Şimdi, bunların hepsinin adına aslında biz o önerideki bulguyu üst Komisyona taşıyalım dedik çünkü oradaki fiyat gerçekten çok yüksek ama bunlar da böyle irili ufaklı, 50 bin, 60 bin, 100 bin TL'lik hatalar, yapılan işler; bunun da ayrıca raporlara geçmesini istedim. Şimdi, neden bu kadar fazla mukayese hatası olduğunu Sayıştay aslında bizlere ifade etmiş.

Bakın, 2015 yılında Kurum 171 adet işi ihaleye çıkarmış ve sözleşmesini imzalamış. Bu 171 adet işten 34 tanesi avan projeye, 137 tanesi de uygulama projesiyle ihaleye çıkmış. Hemen kısaca avan projesi ve uygulama projesi nedir...

Uygulama projesi: Mimari, statik, mekanik, elektrik ve benzeri gibi projenin bütün olarak birbirine uyumlu hâle getirilmiş; içinde bütün hesaplamalara göre planların yapıldığı, nokta detayların yapıldığı sahada uygulaması yapılacak olan nihai projelerdir yani uygulama projesiyle ihaleye çıkılan bir işte, yapım aşamasında değişiklik çok fazla beklenmez ama avan projesinde ihaleye çıkan bir işte değişiklik olması normaldir.

Şimdi, bakıyoruz, 2015 yılında 34 tane avan projesiyle iş ihaleye çıkmış yani uygulama aşamasında bu 34 adet işte keşif artışı olabilir fakat 137 tane işiniz uygulama projesiyle ihaleye çıkmış. Bu da şu demek: Uygulama aşamasında projede çok fazla değişiklik olmaz. Peki, öyle mi olmuş? Toplam 171 adet işten sadece 8 tanesinde değişiklik olmamış yani diğerlerinin neredeyse hepsinde bir değişiklik var. 2016'da 248 tane ihaleye çıkmışsınız ve sözleşme imzalamışsınız. Bu 248 adet işten 36 tanesi avan projeye ihaleye çıkmış yani uygulama aşamasında bir değişiklik olabilir. 212 adet ihalede de uygulama projesiyle ihaleye çıkmış yani "Çok fazla değişiklik beklenmiyor." denilmiş. Ancak 2016 yılında ihaleye çıktığımız 248 adet işin sadece 5 tanesinde değişiklik olmamış, diğerlerinin hepsinde değişiklik olmuş yani keşif artışı olmuş. 2017'da toplam 208 adet iş ihaleye çıkmış ve sözleşme imzalamışsınız; bunlardan 38 tanesi avan projesiyle ihale edilmiş yani uygulama aşamasında bir değişiklik olabilir; 170 tanesinde ise uygulama projesiyle ihaleye çıkmışsınız yani çok fazla bir keşif artışı beklenmiyor demek ama sonuca bakıyorum: 2017 yılında 208 adet yapım işinde proje ve imalat değişikliği yapılmadan... 2017'de güzel, rekor kırılmış; 208 tane ihalede bir değişiklik olmamış diye de Sayıştay buraya bir ifadede bulunmuş. Şimdi, özetlersem Sayıştayın bu konuyla ilgili size bir önerisi var, lütfen geçmişte yapmış olduğunuz bu tür ihalelerden ders çıkartarak önümüzdeki yıllarda yapacağınız ihalelerinin çoğunu uygulama projesiyle ihaleye çıkartın ve daha sonra da bir keşif artışı gerektirmeyecek şekilde neticede iyice planlamanızı, programlarınızı yapınız diyor. Bununla ilgili aslında bir sorun yoktu ama alt komisyonda da çok fazla konuştuğumuz için ama bunları tekrardan gündeme getirip tutanaklara geçmesini istedim.

Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ ~ Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, kurumun değerli yöneticileri; öncelikle hoş geldiniz.

Lütfi Bey'in söylediği çok önemli bir şey var. Diğer kurum ve kuruluşlarla da özellikle Karayollarında veya Demiryollarında bu alan proje ve uygulama projesi... Bu konu da zafiyetler var yani proje bedellerinin küçük rakam olmasından mı nedir bilmiyoruz ama mümkün olduğunca, alabildiğince yani kesin projeler üzerinden ihaleye çıkabilirsek en azından bu maliyetleri tespit etmede daha rahat hareket ederiz diye düşünüyorum. Eğer biz işin bu kısmını çözersek problemlerin bence yüzde 80'ini, yüzde 90'ını da çözmüş oluruz. Tahmin ediyorum, yani mesleki deneyimlerimden şunu söyleyebilirim: Bu değişikliklerin önemli bir kısmı temelden kaynaklanıyordu yani üstyapıda bu değişiklikler çok fazla olmaz, seçilen imalatlar üç aşağı beş yukarı bellidir. Bunun anlamı da şu: Zemin etütleri... Yani zemin etütlerinin ciddi oranda yapılması lazım. Tahmin ediyorum, bu değişikliklerin önemli bir kısmı temellerden geliyordu. İşte, gittik, yeri deprem şartları da dâhil, zeminin kendi içinde bulunduğu şartları da dâhil bunlardan kaynaklanan... Dolayısıyla, zemin etütleri doğru düzgün yapılabilirse, bunlardan hayırlı sonuçlar alınabilirse burada problemin yüzde 80'ini çözmüş oluruz yani üç tane delikle, dört tane delikle, alınan zemin sonuçlarıyla projeleri yapmaya kalkarsak sorunlar yaşarız diye düşünüyorum. Benim bu konuda bir önerim var, diyorum ki: Siz bol miktarda müşavirlik ihalesi de yapıyorsunuz, müşavirlik ihalesi ile proje ihalesini birleştirebilirsek belki o aradaki problemleri biraz daha aza indirebiliriz. Avrupa'da şöyle bir uygulama var: Proje artı müşavirlik ihalelerini beraber yapıyorlar, diyor ki: "Burada en fazla yüzde 10 artı, eksi bir değişiklik olabilir eğer bu yüzde 10'dan daha fazla bir rakama tekabül ederse bunu da size cezai müeyyide olarak uygularız." Yani bu, öneri mahiyetinde çünkü siz, her ne kadar ciddi işler yapmış olsanız bile yapacaklarınız açısından, Türkiye'nin içinde bulunduğu gerçekler açısından daha çok yola ihtiyacımız var. Yani yaklaşık 6 milyon konut değişiminden bahsediyoruz. Sizin burada çok ciddi birikiminiz var, çok ciddi deneyiminiz var, bundan sonra da bu iş, sizin üzerinizden yürüyecektir. Bu mutfakta iyi bir hazırlık olursa Sayın Başkanım, bundan sonrası için daha güzel şeyler olur. Yani ilk defa, işte, 2000'lerde "İhale Yasası'nda yüzde 10'dan daha fazlasını geçemez." maddesi vardı. 2000'den sonra her geçen gün -yani anahtar teslimi ihaleleri ilk defa o zaman gündeme geldi- o günden bugüne tabii ciddi mesafeler kat edildi, her zaman daha iyiye gidiyoruz ama işin başını sonunu belirlemek açısından mümkün olduğunca kesin projelerle ihaleye çıkmakta fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, bir cümle düzeltme yapabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – 2017 yılında sözleşmesi imzalanan 208 adet yapım işinde proje ve imalat değişikliği yapılmadan tamamlanan iş yoktur.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki teşekkür ederim Sayın Kaşıkçı.

Sayın Başkanım, buyurun yanıt için.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bu konu sürekli gündeme geldiği için diğer konularla karışmasın diye bunlara bir açıklık getirebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki buyurun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Hatay Milletvekilimiz Lütfi Kaşıkçı Bey'le, Sayın Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar Bey'in konuları aynı.

Şimdi, tabii, biz aslında 2017’de verdiğimiz cevabı, 2018’de biraz farklılaştırarak verdik çünkü 2017’ye ilişkin bir cevap verdiğimiz için. Önce ben öneridekine bir açıklık getireyim. Öneride biz cevaben şunu söylüyoruz, diyoruz ki: Tabii ki Sayıştayımızın tespitleri var, değerlendirmeleri var ama bunlar da zaten kesinleşmiş değil, müzakere edilecek konular. Şimdi, burada, yüzde 25 müteahhitlik kârı ve tenzilat uygulanmasıyla ilgili. Bu, zaten hep tartışılan bir konudur ama biz, tabii, burada tenzilat da uyguluyoruz, zaten 2015’teki sözleşmelerimizde buna direkt yüzde 15 uygulanacaktır yeni fiyatlar diye net bir hüküm getirdik. Bunlar hep eskiden gelen işlerin şeyleri ama birinci cevapta diyoruz ki: Evet, böyle bir durum oluşmuş, bir tespit tutanağı hâline getirilmiş, bir analiz yapılmış ama bu analiz hesaplamalarda kullanılmadığı için sonuca riayet etmemiş. Kullanılmış olsaydı da kanunen bir eksikliğimiz olmayacaktı zaten çünkü yüzde 25 müteahhit kârı verebilirsiniz, o idarenin takdirinde. İkincisinde de diyoruz ki: Demir ve profil saç nakillerinde hesaplamalarda hata var, hesaplamalarla ilgili düzenlemeyi yapacağız. Diğerinde de tamamen katılmıyoruz çünkü diyoruz ki: Biz yerinde yaptığımız tespitlerde kazdan çıkan malzemeyle taş, duvar yapma imkânımız olmadığından dolayı bu malzeme nakledilmiştir, yerine yeni malzeme getirilmiştir. Bu, Sayın Vekilimizin dediği gibi doğru, bu üst komisyon kararı, bunun alttan gelen şeyleri var zaten. Her birini de eğer incelerse sayın vekillerimiz, çok net. Belki 2017’ye, 2018’e atıfta bulunarak cevap vermişizdir ama tek tek baktığımız zaman sayın vekilim, ne yaptığımızı çok net yazdık. Kestik, kestik, hesapladık ve onun için bahsettiğiniz o çok sayıdaki “iç öneriler” dediğimiz kısımdakilere de net bir şekilde cevaplarımızı verdik zaten.

Bir de Sayın Vekilim, tabii “Mukayeseli keşif” deyince sizin aklımıza keşif artışı geldi yani her sözünüzde keşif artışından bahsettiniz. Mukayeseli keşif demek, keşif artışı demek değildir yani, o mukayeseli, hesap yapıp idarenin adına da kesinti yapılabilir, idare burada ilave ödeme yapmak zorunda da kalabilir. Onun için, bizim genel mukayeseliyelerimize baktığımız zaman ortalama artışımız yüzde 10’ları bulmamıştır, yüzde 2, yüzde 3’ü geçmez bizim ortalama mukayeseli keşif artışımız. Bu neden kaynaklanır? En fazla yüzde 10 olabilir ya da yüzde 90 olabilir. Dolayısıyla, “mukayeseli”den bir artış anlamamız söz konusu değil, bu eksi de olabilir. Genelde de bizi yakın tanıyan, şey olarak bilenler, takip edenler genelde bizim şeyler kesinti yönündedir. Uygulama projesiyle ihaleye çıkma yönünde zaten azami bir gayretimiz var ama uygulama projesiyle de çıksak bazen mukayeseli keşif yapmak zorundayız yani mukayeseli keşif yapmak demek, o işe hatalı çıkıyoruz, hatalı yapıyoruz anlamına gelmiyor. İşin devamı esnasında ne müteahhit zarar görsün ne devlet zarar görsün düzenlemesidir mukayeseli keşif. Öyle bir şey olsa zaten “Kesin projeye de çıkıldığı zaman mukayeseli keşif yapılmayacaktır.” diye hüküm olurdu Kamu İhale Kanunu’nda, böyle bir şey söz konusu değil. Çıksanız da siz uygulama projesiyle dahi çıksanız, uygulama esnasında haklı bir durumla karşı karşıya kalabilirsiniz, yeni bir ihtiyaç doğabilir, sizin orada yeni bir çevre düzenlemesi ya da yeni bir sosyal ünite ilave etmeniz gibi keşfinizi çok etkilemeyecek hususlar olabilir. Dolayısıyla, mukayeseli keşfin yapılması bir zafiyet değildir, olması gereken şeydir, idarenin de müteahhidin de haklarını koruyan bir işlemdir aslında. Onun için, Sayın Başkanım, sayın vekilimizin iç önerilerinde bahsettiği hususlar da tek tek, net olarak da her bir başlık altında cevaplanmıştır. 2017’ye, 2018’e atıfta bulunarak 2018’de ise netleştirilmiştir. Sayın Samsun Vekilimizin bahsettiği alan şeyiyle beraber, müşavirlikle beraber, projenin de beraber... Bunu yaptığımız projeleri yok mu? Var. Şimdi oralarda mukayeseli keşifle karşılaşmıyor muyuz ya da orada da proje değişikliğine gitmiyor muyuz? Gitmek zorunda kalıyoruz. Bununla birlikte, mesela, bu zemin etütleriyle ilgili, inanın, zemin etütleri konusunda en hassas davranan kurumlardan bir tanesiyiz çünkü bizim bir işi yüzde 10’un dışında bir keşif artışıyla bitirebilme şansımız yok, bitirmeyip yeniden ihale etme şansımız da yok. Neden? Çünkü o konutun alıcısı konutunu bekliyor, yeni bir ihale sürecini... Onun için, bu konularda inanın ki çok hassas davranıyoruz ve son yıllarda bunu çok

güzel de götürdüğümüzün, bize açılan geç teslim davalarının neredeyse sıfıra inmesiyle ilgili noktaya geldiğimiz, aslında bu Komisyonun daha önceki önerilerini dikkate alarak bizim buralarda hassas davrandığımızın bilinmesi istiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Lütfi Bey, bir söz daha mı istiyorsunuz?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Söz düştü Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz mü düştü?

Buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Şimdi, buradaki önerideki miktar yoğun olduğu için bunu üst Komisyona taşıdık ama aşağıda da 20-21 tane daha bulgu olduğunu ifade etmek istedim. Tabii, burada şu tavsiye ediliyor, şöyle bir tavsiyede bulunuluyor: “Kurum bu miktarları işin bedelinden kessin.” Zaten TOKİ de yapmış olduğu çalışmalarda -biraz önce Başkan Bey’in ifade ettiği gibi- tek tek, kalem kalem bu kesintileri hesaplamış ve bunların tahsiliyle ilgili de adım atacağını ifade etmiş; bu ayrı bir konu.

Başkanım, bütün kurumlarda, özellikle bu tür ihalelerin çıkmış olduğu tüm kurumlarda -burada beraber çalıştığımız milletvekili arkadaşlarımız da var- alt komisyonlara gittiğimiz zaman çok fazla tartışılan konu, avan projeye çıkılan işler ve uygulama projesiyle çıkılan işler. Bunda, elbette, yüzde 100 isabet gibi bir konu söz konusu değil ama Komisyon üyeleri olarak bu temennimizi tekrar tekrar, her bulduğumuz toplantıda ifade etmek de bizim üzerimize düşen bir görev. Ben de burada bugün bunu ifade etmek istedim. Tabii, sahada uygulanabilirliğin ne denli zor olduğunu -ben de bir inşaat mühendisiyim, ben de sahadayım- biliyorum ama bugün, bizim üzerimize düşen, kurumumuza bu konuda daha dikkatli olma yönünde tavsiyeydi.

Tekrardan teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünüzü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu işle ilgili olarak kesin hesap henüz yapılmamış. Dolayısıyla, kesin hesabından kesilinceye kadar biz bu tutarı yazmaya devam edeceğiz; izliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İzliyorsunuz, evet.

Peki, önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2017 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2: 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN DANIŞMANI MEHMET MURAT – 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük. Bu nedenle 2018 yılının 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2: Ankara ili Çankaya ilçesi Atakent Devlet Mahallesi 16551 ada 1 parsel Arsa Karşılığı Gelir Paylaşımı işinde, yüklenici firmanın taksit ödemelerinde kendi kaynaklarını kullanması ve bunun sonucunda sözleşme gereği ödemesi gereken Yİ-ÜFE güncelleme tutarlarının eksik hesaplanması nedeniyle, 144.928.244,52 TL tutar için, 26.255.524,85 TL tahsil edilmesi gerekirken İdarece 10.385.756,96 TL tahsil edilmiş olduğundan, eksik hesaplanmış olan 15.869.767,89 TL'nin yüklenici firmadan tahsil edilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN DANIŞMANI MEHMET MURAT – Ankara ili Çankaya ilçesi Atakent Devlet Mahallesi 16551 Ada 1 Parsel Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı işiyle ilgili olarak, öneri çerçevesinde anılan gerekçelerle yüklenici aleyhine, Ankara 24. Asliye Hukuk Hâkimliğinin 2020/214 e. sayılı dosyasıyla alacak davası açılmış olup dava devam etmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, cevaba bir şey ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Başkan.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Şimdi, Başkanım, bu, son yıllarda yapmadığımız, hatta bu sene 1 tane ihale gerçekleştirdiğimiz, hasılat paylaşımı yöntemiyle yapılmış bir ihaledir. Tabii, şimdi, burada dava konusu edildi bu konu ama davayla ilgili de ilk bilirkişi raporu bize geldi, onunla ilgili bir açıklama getirmek isterim. Buradaki mesele şudur: Yüklenici bu hasılat paylaşımı karşılığında İdareye bir para teklif ediyor. Burada İdareye teklif etmiş olduğu paranın aylık taksitlerle ödenmesi durumu söz konusu. Sayın Başkanım, İdare, bu taksitlerde zaman zaman ekonomik duruma, Türkiye'nin ekonomik durumuna göre ya da konut sektöründeki problemlere göre faiziyle ötelemeler yapmaktadır yani adamın borcu varsa biz bunu öteliyoruz. İşin sonuna geldiği zaman da şöyle bir durumla karşı karşıya kalıyoruz; diyoruz ki: “Ya parayı bölüşeceğiz aynı oranlarıyla ya da daireleri bölüşeceğiz.” Şimdi, tabii, İdare yani devlet olarak, daireleri bölüşme gibi bir durumla karşı karşıya gelmek istemiyoruz çünkü burada belirleyici, özel sektör; tabii, burada daha kendi haklarını koruma yönünde davranıyor. Dolayısıyla, biz istiyoruz ki müteahhitler İdareye bu hasılat paylaşımı paralarını ödesin.

Şimdi, faizleriyle beraber bunların ödemeleri bir noktaya kadar geldi Sayın Başkanım. En son noktada ise tabii, oradaki satış aslında paranın paylaşımı, İdare payı ve yüklenici payının paylaşımı söz konusu. Yüklenici o dönemde geldiği zaman şunu dedi: “İdarenin payını -zaten piyasada para bulmak çok zor- 147 milyon liralık bir miktarı ben kredi çekeyim, muvafakat edin.” Biz de İdare olarak, sadece İdare payı kadar kredi kullanımına izin verdik, dedik ki: “Çık, git, parayı çek, bize gel; oraya ne faiz ödüyorsan öde, bizi ilgilendirmes ama bizim birikmiş faizlerimizin hepsini de ödeyeceksin.” Yüklenici bunları ödedi. Sözleşmede bir hüküm var, diyor ki: “Eğer parayı kendi öz kaynağından getirmezse...” Biz, tabii, satışı teşvik ediyoruz ki yani adam alıp da arsayı bekletip de değer kazanmasın. Tabii, ama bu her koşulda da işleyen bir koşul olmuyor. Yüklenici getirdi, İdareye olan borcunu faizleriyle beraber ödedi ama Sayıştayımız sözleşmedeki bir hükümden yola çıkarak burada dedi ki: “Satıştan karşılanmadığı için bunun şu kadar daha ilave para ödemesi gerekir.” Daire satıldı, daireden İdareye 100 lira düştü, onu kabul ediyoruz ama müteahhit 100 lirayı getirip İdareye verdiği zaman kabul etmiyor konumuna geldik. Ama Sayıştayın önerisi doğrultusunda biz, tabii, tahsile gittik; tahsile gidince o da mahkemeye gitti. Şimdi, tabii, böyle durumlarda teminat yarmaya kalktığınız zaman telafisi mümkün

olmayan hususlar olacağı için teminatı elimizde tuttuk, dedik ki: “Mahkeme sonucunu bekleyeceğiz.” Şimdi, ilk mahkeme sonucunda... Tabii, o arada 147 milyon lirayı alırken -çok yakinen de takip ettiğimiz bir husus- İdare o dönemde bir faiz uygulamasıyla ve ilave kaynak olarak 10 milyon lira daha da fazla şey yaptı çünkü ekspertizi o şekilde. Yüklenici de dedi ki: “Ben bu belirlediğiniz ekspertizle satamıyorum zaten bunu.” Ama biz İdare olarak 10 milyon lira daha fazla kaynak aldık. Ama şimdi bilirkişi raporunun ben bir cümlesini okuyacağım: “Bu nedenle, İdare payı ödeme planındaki 3, 4, 5, 6 taksit tutarlarının yüklenicinin kendi öz kaynağından ödenmesi nedeniyle, hesaplanarak tahsil edilen 10 milyon 385 bin 750 liralık tutarın fazladan tahsil edildiği...” şeklinde bir bilirkişi raporu. Biz buna itiraz edeceğiz. Yani biz Sayıştayın önerisi doğrultusunda para alacağız derken, sanki o önceden aldığımız 10 milyon da geri iade ister gibi bir hâlleri var çünkü 147 milyon ödemesi gerekirken biz 157 milyon aldık, dedik ki: “Burası ileride değer kazanır, şu oranda da bize şey yapacaksınız.”

Şimdi, buna niye açıklık getiriyorum? Tabii, bu dava sonucunu bekleyeceğiz Sayın Başkanım ama burada, bu Sayıştay önerilerinin tartışılıp müzakere edilmesi aslında çok önemli bizim için de çünkü eğer biz Sayıştayın önerilerine göre de direkt işlem yapsak sonradan bizi de sıkıntıya sokacak durumlarla karşı karşıya kalıyoruz yani adam dönüp bize tekrar tazminat davası açmaya kalkıyor. Dolayısıyla, biz, buradaki Komisyon üyelerinin ve sizlerin önerileri doğrultusunda, yine Sayıştayın yeni değerlendirmeleri doğrultusunda... Çünkü burada çok net hükümlere göre karar verilmiş hususlar değil yani bu nettir, iki, iki daha dörttür... Zaten Sayıştay kararları bu kadar netlikte olsa bizim için hiç problem değil, o zaman bütün işlemi yapıp olayı da transfer ederiz. Dolayısıyla buradaki madde izlenmeye devam edebilir belki şey olarak ama burada şuna açıklık getirmek gerekir: İlk bilirkişi raporuna göre biz alacaklı durumdan borçlu duruma düşecekmiş gibi duruma giriyoruz ama biz bu bilirkişi raporuna itiraz edeceğimizi Komisyona iletmek isterim Sayın Başkanım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Yaşar, Sayın Başkanımıza söz vermiştik, artık Sayıştayın görüşüne geçeceğiz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu konuyla ilgili bir öneri...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Kısaca bir değerlendirin.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi, bu tür ihalelerde hem hasılat paylaşımı yapıyorsunuz hem de artı diyorsunuz ki: “Bu rakamı geçtiği takdirde bu önerilen hisseler oranında dağıtımı da söz konusu.” Yani belki orada arsanın bedelini aldınız ya, ondan sonra böyle bir artı, pozitif de hakkınız var yani hani artan bedel üzerinden hisseleri oranında dağıtımı şeklinde. Yani davaya itiraz ederken gerekçe olsun diye “Bizim böyle de bir hakkımız var, o 10 milyon da belki bunun karşılıyor, hatta daha fazla talep edebiliriz.” şeklinde bir savunma yapabilirsiniz diye yeri gelmişken söyleyeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayıştayın önerisini alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, konunun yargıya intikal etmesi nedeniyle biz izlemeye devam ediyoruz sonuçlanıncaya kadar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2018 yılının 3 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3: TOBAŞ Toplu Konut-Büyükşehir Belediyesi İnşaat Emlak Mimarlık ve Proje AŞ'nin yıllar itibarıyla faaliyetlerinin devamlı surette zararlar sonuçlanması, bu durumun şirket faaliyetlerinin ve yapısının bu şartlar altında sürdürülemeyeceğini, ödenmiş sermaye artırılması suretiyle finanse edilmesinin, şirket yöneticileri açısından en kolay yol olması sebebiyle tercih edildiği anlaşıldığından, TTK'nin 376'ncı maddesindeki düzenlemeler göz önüne alınarak şirketin geleceğiyle ilgili diğer hissedar Ankara Büyükşehir Belediyesiyle ortak bir çalışma yapılması,

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN DANIŞMANI MEHMET MURAT – Cevap 3: TOBAŞ'ın 18/3/2021 tarihli Genel Kurul toplantısında şirketin iş hacminin artırılması hususunda Ankara Büyükşehir Belediyesi temsilcileriyle ortak bir kanaat oluşmuş ve bu yöndeki çalışmalara başlanılarak TOBAŞ iş hacminin artırılmasına yönelik olarak hizmet alımı ihalelerine katılmış ve yeni sözleşme imzalamıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayıştayın görüşünü alalım bu konuda.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, öneri gereğini yerine getirdiği için gündemden çıkarılmasını...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin gündemden çıkarılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2018 yılının 4 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 4: 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

TOKİ BAŞKAN DANIŞMANI MEHMET MURAT – 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini istediğiniz var mı?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yok, geneli üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Başkanım, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi web sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Kurumun değerli yöneticileri, tabii, yaptığınız faaliyetler açısından hakikaten çok ciddi hizmetler veriyorsunuz yani bu rakamlar, baktığınız zaman ciddi rakamlar. İşte, 2020 yılında 100 bin konutu geçtiniz, 2021'de herhâlde pandemi şartlarına rağmen onun daha da üzerinde rakamlar gerçekleşecek. Tabii, inşaat sektörünün var kuruluşları var, 200'ün üzerinde yan kuruluşu var. Tabii, çok ciddi katkısı var, 200'ün üzerinde sektör var yani elektriğinden, mekaniğinden, nakliyecisinden, getireninden,

götüreninden... Tabii, sektör etkilenince otomatikman zincirleme bunlar da etkileniyor Değerli Başkanım. Özellikle 2021 yılında ham madde fiyatlarında çok ciddi artışlar oldu yani bugün, inşaat sektöründe iğneden ipliğe... Bugün, insanlar cam bulmakta zorluk çekiyor, sunta bulmakta zorluk çekiyor, demir aldı başını gitti, beton fiyatları anasının nikâhı. Dolayısıyla, siz demin söylediniz ya, şu sizin 200 kalemin -tahmin ediyorum- önemli bir kısmında fiyat artışları var. Siz, sabahtan beri tartışıyoruz, diyorsunuz ki: “En fazla yüzde 10 verimiz.” yani fiyat artışı değil de bu, keşif artışı diyelim, fiyat artışlarına da TEFE ve TÜFE oranında bir formülünüz var, buna göre veriyorsunuz. “Toplam rakam üzerinden veriyoruz.” diyorsunuz, keşif bedeli üzerinden ama bu verdiğiniz rakamlar yetmiyor, ben size söyleyeyim. Yani bu ortalama rakamlarınız, yüzde 10 olan, 11 olan, bilmiyorum, şu an TEFE, TÜFE rakamlarını topladığınız zaman... Sağ olsunlar, TÜFE’de açıklanan rakamlar zaten her zaman tartışma konusu... Dolayısıyla, bu konuda bu verdiğiniz fiyat farklarıyla müteahhitlerin bunların altından kalkması mümkün değil, sektörün içinden gelen biri olarak söylüyorum. Örnek: Demir fiyatı altı ay önce, sekiz ay önce 3 bin liralara civarındayken bugün 7 bin küsur lira. beton fiyatları Türkiye’nin her tarafında 200’ün üstünde.

Başkanım, ben aslında buradan Komisyon olarak şunu da öneriyorum: Buradaki mesela çimento fiyatlarının bu kadar artışını sağlayacak yani taş, kaya, bunların çoğu Türkiye’de, bu fiyat artışlarına muhakkak müdahale edilmesi lazım. Demir; şu an ithalatta fon var, kaldıralım fonu, hiç olmazsa eğer biz içeriyle baş edemiyor isek ithalatla bu fiyatları biraz aşağıya doğru çekmemiz lazım. Bunun Türkçe karşılığı şu: “Ya imam olacağız ya imam bulacağız.” Ya Hükümet bu fiyatları aşağı çekmek için gerekli çalışmaları yapacak ya da çıkacak ya bir fiyat farkı kararnamesi... Yani o verdiğiniz rakamlarla bunun altından kalkmak mümkün değil. Tahmin ediyorum... İnşaat sektöründe olduğumuz için, bu müteahhit firmaların çoğu, zaman zaman bize de geliyorlar, yeri gelmişken bu sorunu da burada gündeme getirmiş olalım. Yani zincirleme, mazot artışları, şu bu. Ne kadar çok katkı sağlıyorsanız zarar verirken de aynen öyle yapıyorsunuz yani katkıda da aynı yönde gidiyorsunuz ama iş eksiye doğru gidiyorsa o alanda da eksiye doğru gidiş var. Biz şahsen bunu Genel Kurulda da gündeme getirdik yani biz buna katkı sağlayacağımızı muhalefet olarak söyledik. Tabii, TOKİ’nin en önemli görevlerinden biri sosyal konut yani konut sahibi olamayanlara konut üretmek. Dolayısıyla ben bunu çok önemsiyorum. Diğer projeler de önemli ama artık bugün Türkiye’de maalesef asgari ücret normal ücret oldu, insanların maaşları üzerinden konut alabileceği, ona endeksli konut alabileceği, TOKİ’den başka hiçbir yer yok. Sorum şu: Senelere sâri rakam artışlarınız var, 2021, 2022, 2023, bu sosyal projeleriniz yani daha çok böyle maaşa endeksli, düşük taksitli konut projelerinizdeki son durum nedir? Yani 2020’de ne kadar yaptınız, 2021, 2022, 2023, 2024; bunlar önemli.

Tabii, bir misyonunuz da var; kentsel dönüşümler. Yani bugün şehir içinde belediyelerin bu işi yapması mümkün değil. Bütün belediyeleri görüyoruz, her ne kadar kentsel dönüşüm kararı alsalar bile, ha bire bol miktarda alıyorlar bu kararları ama uygulamaya gelince bu konuyla ilgili ciddi mesafe katedemiyorlar çünkü bir devlet iradesi bir miktar da parayla da ilişkili yani TOKİ’nin imkânları biraz iyi, bütün belediyeler böyle, imkânları daha sınırlı olduğu için bu dönüşümü maalesef yapmakta zorlanıyorlar, orada da size ciddi bir misyon düşüyor. Tabii, tarihi kentler, artık ruhsuz şehirler yerine ruhu olan şehirleri imal etmek de bizim ana görevlerimizden biri. Şehrin dokusuna uygun, şekline uygun mimari projelerimizi zaman zaman görüyoruz. Bunlar takdir ettiğimiz... Hakikaten ben heyetin huzurunda da bu tür projelerden dolayı teşekkür ediyorum. Burada da kullanılan malzemeye çok dikkat etmek lazım, bazen tarihi binaları onarıırken, onardığımızı zannederken daha fazla zarar veriyoruz. Dolayısıyla bu işi bilen, otorite olan kurum ve kuruluşların buna emek vermesinde de fayda var. Bu konuyu konuştuk, mümkün olduğunca kati projelerle çıkmak... Söylediğim gibi, zemin etütlerinden kaynaklanan ama zaten “Bu alanda da gittikçe sıfırlanmaya doğru gidiyor.” dediniz.

Bunun yanı sıra, sanayi projeleri... Bizim Samsun mesela, orada, bilmiyorum şu an epeyce bir aşama katedildi ama yani satın aldıkları fiyat, kendilerinin bulunduğu yerin kamulaştırılması... Yani bazen şehrin en önemli yerinde bulunan sanayi tesislerinin bulunduğu yerler zaten çok değerli. Siz o alanları alıp başka amaçla değerlendiriyorsunuz veyahüt da yeşil alan yapıyorsunuz, cadde yapıyorsunuz, meydan yapıyorsunuz, sokak yapıyorsunuz ama vatandaşın bakışı o değil. Diyor ki: “Benim buradaki dükkânımın değeri şehrin göbeğinde 10 lira. Dolayısıyla ben bu 10 lirayla böyle 2 tane dükkân alabilecekken 1 tane dükkân almakta zorlanıyorum.” Yani bu kamulaştırma bedelleriyle ilgili bunu iyi izah etmek lazım.

Bir de tabii bu maliyetlerin hesap edilme yöntemi yani burada kâr marjının minimum olması lazım. Bunu nasıl yapıyorsunuz? Herhâlde bir arsa bedeli, inşaat bedeli, bunun üzerine de belli bir oranda kâr koyuyorsunuz. Bol miktarda iskonto yaptığınıza göre bu aradaki marj fazla mı ki arada bir “yüzde 20 ıskontoyla getirin paraları” diye şeyde bulunuyorsunuz. Bunun daha üzerinde bir şey mi var? Ben orada biraz da çelişkiye düştüm doğrusu, hani bu ıskontolara talep fazla gibi. Orada nasıl bir yol izliyorsunuz?

Şehit ve gazi yakınları, inanın bu çok önemli. Bugün biz de grupta bir şehit babasını misafir ettik. İnanılmaz hadiseler, yani inanılmaz, maalesef son dönemde, son dönemde demeyelim de Türkiye’nin terörle mücadelesi dolayısıyla şehit sayılarımız da çok fazla, onun yanı sıra gazi sayılarımız çok fazla. Sizin verdiğiniz 900’lü rakam, tahmin ediyorum, taleplerin çok altında. Her talep edene veriyor musunuz? Mesela bu konuda bekleyen var mı? Şu ana kadar bundan sonrası için projeksiyonunuz nedir; o da öyle bir soru olsun.

Yine, ihalelerle ilgili, mümkün olabildiğince şeffaf ihalelerin olması. Yani TOKİ benim bu konuda takdir ettiğim bir kurum, belki bazı özel şartlarda 21/b’yi mümkün olduğunca az kullanıyorsunuz diye, herhâlde deprem felaketi gibi durumlarda ama onun dışında 21/b’nin ben yaptığınız iş açısından onun karşılığı olmadığını düşünüyorum. Yani normal şartlarda kentsel dönüşümde veyahüt da buna benzer sosyal konutlarda öyle bir öncelik olmadığını düşünüyorum, sadece doğal afetler konusuyla ilgili belki düşünülebilir.

Yatay mimari, keşke Cumhurbaşkanımız bunu daha önce söyleseydi, o söylediğ andan itibaren Türkiye yatay mimariye geçti. Bunu da ilk uygulayan... “İstanbul’u katlettik.” dedikten sonra... Neyse, zararın neresinden dönersek kârdır. Hakikaten bunun ne kadar güzel olduğunu hep beraber müşahade ettik.

Yine, elinize sağlık, millet bahçeleri. Mesela bu stadyumların yüzde 90’ı şehrin orta yerinde kalan projelerdir çünkü her birinin mazisi en az kırk elli yıldan aşağı değildir. Dolayısıyla buranın sosyal proje olarak, sosyal alan olarak değerlendirilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz; inşallah bundan sonra da öyle olur.

Ben bundan sonraki çalışmalarınızda da başarılar diliyorum ama üzerinize çok işler düşüyor. Şu an “Bini geçtik.” diyorsunuz, bu konut sayısı üç aşağı beş yukarı bize verilen rakamlara göre, 6 milyon civarında Türkiye’de dönüşmeyi bekleyen konut var. 6 milyonun yüzde 50’sini farklı yöntemlerle dönüştürdüğümüzü düşünürsek size yüzde 50’si kalsa, 3 milyon eder. Yirmi yılda 1 milyon yaptığınıza göre altmış seneye ihtiyacımız var ama sizin bunu daha kısaltacağımıza ben eminim. Burada farklı modeller geliştirmek lazım, vatandaş, devleti, belediyeleri, bu işin tamamını ne kadar alana çekebilirsek bu işi o kadar hızlandırmış oluruz. Netice itibarıyla, şu: Bugün 10 liraya mal ettiğimizi felaket esnasında 100 liraya mal edeceğimizin farkında olalım yani bugün yapmadığımız bu operasyonun yarın en az 8-10 katıyla önümüze geleceğini her zaman biliyoruz, görüyoruz, bunu yaşayarak öğreniyoruz.

Benim sorularıma yazılı cevap verebilirsiniz çünkü benim Parlamentoda da konuşmam var, dolayısıyla toplantıdan ayrılmak zorundayım.

Ben bundan sonraki çalışmalarınızda da başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hoş geldiniz.

Ben Sayın Ömer Bulut’a teşekkür ediyorum, Çevre ve Şehircilik Bakanımız, AKP ve MHP İl Başkanları ve her iki partinin milletvekilleriyle birlikte İzmir’de evime taziyeye geldiler, insani bir yaklaşımla acımı paylaştılar; bu nedenle kendisine teşekkür ediyorum.

“İzmir” deyince, tabii, ben, İzmir Milletvekili olarak İzmir’de yaşanan 30 Ekim depreminden sonra yaşadığımız facianın ortadan kaldırılması noktasında bütün milletvekilleri gibi, orada yaşayan ve hizmet gören belediye başkanları gibi, o acının ardından yapılması gereken konutlarla ilgili hem görüşlerimi belirtmek istiyorum hem de TOKİ’nin üstlendiği görevin orada çoğalması ve orada insanların konut sahibi olmalarında asli görev üstlenmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü Sayın Genel Müdür sunumunda “4.560 konut” diye yazmış ama konuşurken “5 bin konut” dedi. 5 bin konutla İzmir’de Bayraklı semtindeki sorunların giderilmesi için temel atıldılar. Fakat bu proje alanlarının sorunlarını da gündeme getirmek lazım. Bu Kentsel Dönüşüm Kanunu’na göre, 6306 sayılı Kanun’a göre 6/A maddesi eklenmiş ve ilk kez uygulanan bu maddeye göre “Doğal afet kaynaklı yani yıkılan ya da risk oluşan maliklerin muvafakati aranmadan Bakanlıkça resen yapılır ve yaptırılır.” şeklinde bir durum. İzmir’de deprem anında 7 bina yıkılmıştı fakat sonradan ağır hasarlı olan 41 bina da eklendi, ardından da artık oturulamaz raporu alan pek çok bina sayısı, giderek artan bir durum. Bu bölgede 7 adet proje alanı oluşturuldu, bu proje alanlarında deprem anında yıkılanlarla birlikte “ağır hasarlı, orta hasarlı, hafif hasarlı” diye Bakanlık tarafından belirlendi ve bu maddeye göre bu binalar yıkıldı. Proje alanlarının belirlenmesi, yıkılması ve bunun gibi işlemlerde vatandaşın fikrinin ve izninin alınmadığı görülüyor burada. Çünkü deprem öncesi 1 artı 7 kat olan, 1 artı 8 kat olan ve yüzde 60 TAKS olan imar durumları ne yazık ki devletimizin isteği üzerine 5 kata indirildi. Bunun 5 kata indirilmesi vatandaş oldukça mağdur etti.

Ayrıca, buralarda yaşayan insanlarımız 100-150 metrekare alanlarda otururlarken bu değişen konutların oturma alanlarının metrekaresi 75 ile 85 metrekare arasına düşürüldü ki bu, 2 çocuklu, 3 çocuklu bir ailenin oturma alanının daralmasına ve 40 ile 60 metrekare arasında bir kayba yol açan bir durumdu.

Ayrıca, inşaatlara yine vatandaşın izni alınmadan başlandı. İnşaatlar başladıktan sonra yeni imar planları askıya çıkarıldı. Yani burada vatandaşın itiraz haklarının elinden alınması söz konusu, inşaatlar sebebiyle yapılan itirazlarda da bir anlam kalmadı ve bunun üzerine hukuk mücadelesi başladı. Proje alanlarında inşaat adaları oluşturulması için yıkılan hafif ve orta hasarlıları DASK kurumu da mağdur etti ne yazık ki. Ekspertizler, binalara verdikleri rapor doğrultusunda tadilat bedellerini ödemiş durumdalar ancak bu bedeller 250 liradan başlamakta. Yani hafif ve orta hasarlı binalara ödenen bu rakamlar, devletin resen yıktığı, ortada söz konusu binanın olmadığı duvarların ve sıvaların tamiri için ödenmiş. 2 farklı Bakanlık kendi arasındaki tespit uyumsuzluğu nedeniyle, kanunun da yeterli olmaması nedeniyle yeniden mağdur edilmiş olan depremzedeler DASK’la mahkemelik hâle geldiler. Ayrıca, DASK kurumu ağır hasarlı binaları da aradan geçen yedi ay sonra vatandaşın ödemeleri hâlâ tamamlanmamıştı ve Hazineye devredilmişti ancak tapuların güncel hâlini isteyerek vakit kazanmakta ve bu nedenle ödemeleri geciktirdiler ve vatandaş yine bu konuda mağdur oldu. Burada asıl önemli olan şu tespiti de yapmak lazım, orada oturan bir milletvekili olarak söylüyorum, yaklaşık kırk seneye

yakın o bölgede yaşayan bir insan olarak söylüyorum: Müteahhitler hasar görmüş binaları çok düşük fiyatlarla satın almaya başladılar yani daireleri. Mesela, deprem öncesi 800 bin lira, 900 bin lira, 700 bin lira civarında olan dairelerin 300 bin liraya, 350 bin liraya müteahhitler tarafından kapatıldığını ve oraların alınarak kendi binalarını yapmak gibi bir durumla İzmir alanına girdiklerini görüyorum.

Şimdi, burada, deprem anında zarar görmüş ve devlet tarafından proje alanı olarak ilan edilen yerlerde yine devletin belirlediği sisteme göre 7269 sayılı AFAD Kanunu ile 6306 sayılı Kanun'a göre ikiye ayrıldı. Yapılacağı söylenen yardımların birçoğu bu kanun maddelerine göre ayrıldı, yardımlarda farklılıklar oluştu. Kimine taşınma yardımı 13 bin lira bir seferde ödendi, aynı projede olan, hatta aynı sitede, aynı binalarda oturan kişilere 5 bin, 4.600, 4.200 TL şeklinde ödeneceği açıklandı. 30 bin civarında açıklanan eşya yardımı, bazı sitelere ödenip bazı sitelerde "Siz bir saat içeriye girdiniz ve eşyanızı aldınız." deyip ödeme yapılmadı yani bir saatte ne kadar eşya çıkarılabilir, o göz önüne alınmadı, bu da bir mağduriyet oldu. Yani burada vatandaşlarla ilgili kurulan deprem derneğinde ben özellikle 3 ya da 4 kez oturdum ve bütün bunları dinleyerek tespitlerimi burada aktarmaya çalışıyorum.

Hak sahipliği başvuruları sırasında kişilerden tapu, hasar kodu ve kimlik fotokopisi istenmiştir. Bu başvurularda insanlara Ziraat Bankası borçlandırma sözleşmeleri ve borç miktarı, vadesi belli olmayan senetler imzalatıldı. Hak sahipliğine göre eviniz depremde hasar görüp yıkılsa bile aynı ilçe sınırlarında ikinci eviniz varsa hak sahipliğiniz reddedildi. Hak sahipliğine göre aynı ilçede miras yoluyla gelen 4'te 1 ya da daha düşük mesken tapulu yerde hisseniz varsa hak sahipliğiniz reddedildi. Hak sahipliğine göre miras yolu ya da çocuklarıyla aynı binada ikinci evi olanlara sadece bir tanesi için hak sahipliği verildi, diğer dairelerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının belirlediği rezerv alanından verileceği söylendi.

Sayın Bakanımız Murat Kurum'u orada dinledim. Şimdi, bunu açıklamasına rağmen ikinci konutlarda evli çocukları oturmasına rağmen hak sahipliği reddedildi. Burada hak sahipliğine göre depremde binanız orta ya da hafif hasarlıysa binanız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yıkılsa dahi güçlendirme hak sahipliği, devletin güçlendirme kredi bedeli 80 bindir, o verilmektedir yani yıkılan, olmayan binaya güçlendirme hakkı verilmektedir. Ayrıca, proje alanları içerisinde bulunan hafif, orta hasarlı olanlar AFAD kredisinden faydalanmayıp Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kentsel dönüşüm faiz kredisinden faydalanabilmektedir. Resen yıkılan bu binalarda AFAD kredisi mutlaka uygulanmalıdır diye ben de düşünüyorum.

Burada 110-150 metrekare arasında olan dairelerin 75 ila 85 metrekareye düştüğü; hangi katta, hangi cephede oturacağımız yine devletin çekeceği kuralara göre belirlenecek. Belediyenin verdiği imar ve devletin zemin etüdü yapıp denetlediği bu binalardan vatandaş kat cephesine göre alın terleriyle aldıkları evleri üzerine hiç hak iddia etmedikleri gibi kendi evlerini tekrar üstelik küçülmüş olarak satın alacaklar. Yani 150 metrekareden 85 metrekareye düşmüş olarak tekrar satın alacaklar. Burada, sadece vatandaşa yirmi yıl faizsiz bir ödeme seçeneği sunulmuş. Peki, hak sahibi olmayanlar on yılda faizli bir şekilde bu bedellerini ödeyecekler, mülkiyet hakları da ihlal edilmiş olacak. Doğal afet vatandaşın suçu değildir. İnsanlar evlatlarına miras, yatırım amaçlı ev, konut, dükkân almakla suç işlememiştir. Bu vatandaşlar Türkiye Cumhuriyeti'ne, devletine, belediyesine güvenerek borçlanarak başlarını sokacak bir konut almışlar. Yapılan bu uygulamalarda vatandaşlar suçluluk psikolojisi içerisinde, belirsizlik ve karamsarlık içerisinde bırakılmıştır yani ortada psikolojik bir sorun da yaşanmaktadır. Bu vatandaşlar geleceğine endişeyle, korkuyla bakmaktadır. Burada yine devletin zorunlu deprem sigortası olan DASK, vatandaşları ödemelerde, prosedürde mağdur etti. Yapılan eksperlere itiraz hakkı tanımadan binalar yıkıldı, yapılan haksız ödemelere mahkûm edildi, birçok şey yaşandı.

Ben İzmir’de oturduğum için, o bölgeyi de çok iyi bildiğim için, aslında o bölgede çok yüksek kat yapılmasının çok doğru olmadığını kabul ediyorum, 5 katı kabul ediyorum ama o “5 kat” diye verdiğiniz yerin az ötesinde 25 kat, 30 kat, 50 kat, 60 kat civarında “İzmir Yeni Kent İmar Planı” adı altında bataklık bölgede çok yüksek binalar yükselmiştir. Onların yapılış tarzı, işte, betonu zemine salarak sağlamlaştırarak falan denilmekte ise de o bölgelerin hem deprem kuşağının o bölgede olması hem de o bölgenin geçmişte göl olması, sulak alan olması, bataklık alan olması nedeniyle o bölgede şehircilik açısından da bana göre de bir katliam yaşanmaktadır ve bu katliam sürmektedir ama vatandaşa gelince 5 kata indirdiğiniz yerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 25 kata, 30 kata çok rahatlıkla imar iznini vermiştir, vermektedir ve devam etmektedir, şu anda da devam etmektedir. İzmir’e İstanbul’dan gelmiş çok ünlü inşaat firmaları buralarda kenti İstanbul’a benzetmek istemektedir.

Şimdi, birkaç soru daha sorup konuşmamı tamamlayacağım. İdarenin muhatap olduğu bir dava sayısı var. Bu İzmir kısmını bir kez daha şöyle dile getireyim ben sorularımla, özel sorularım bunlar. Deprem sonrasında TOKİ’nin işe el atması bizi memnun etti yani sevindiriyor, onda açık, onda herhangi bir sorun yok. Ama vatandaşın konutlarının 150 metreden, 130 metreden 75 metrekareye düşmesi de bizi üzüyor. Şimdi, İzmir’de toplamda kaç konut yıkımını gerçekleştirdi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı? Bunu soruyorum. Tam sayı olarak veriler sizin elinizde çünkü biz yaşasak da görüyoruz, her gün yeni bir bina yıkılıyor ve devam ediyor yıkımlar, şu anda da devam ediyordur biz buradayken. TOKİ’nin İzmir’de yapacağı konut sayısını 4.560-5 bin civarında açıkladınız. Ben merak ediyorum, TOKİ’nin bu inşaatlarını yapmak için içlerinde İzmirli bir firma var mı, yoksa bütün firmalar İstanbul’dan mı geldi, nereden geldi, kim aldı, hangi inşaat şirketleri bu işin içerisinde? Bunları rica ediyorum. İzmir’de konutların yapımında İzmirli müteahhitlerinin aldığı ihale varsa hangileridir, kaç konutun yapımını üstlenmişlerdir? Bunu merak ediyorum.

Yine, İzmir’de depremde sonra yapılan konutların TOKİ tarafından denetlenmediği iddiaları vatandaş tarafından geliyor, özellikle Yağcıoğlu Apartmanı’nın yerine dikilen konutun 5’inci katındaki kolonun parçalanmasından söz ediliyor ve buna ilişkin fotoğraflar kamuoyuna yansıdı. Biz bunu takip ettik, hatta oradaki o apartmanın sahiplerinden de görüş alarak bunu söyledik. Bu tespit doğru mu? Yani bunu sormak istiyorum. Ben doğru olmayacağını umut ederek bu soruyu sormak istedim.

Deprem konutları hariç olmak üzere şu an TOKİ tarafından İzmir’de devam eden proje sayısını da merak ediyorum çünkü oldukça konut yıkıldı, yerine yapılacak yeni konutlarla -belki vatandaşla anlaşarak- o bölgede yapılan konutları bir “change” ederek ya da bir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, tamamlayalım, epey geçti süre.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, ben diğer maddelerde konuşmadım, diğer bulgularda konuşmadım, Ankara konusunda konuşmadım. Müsaade edin lütfen bu İzmir’le ilgili kısmı tamamlayayım, bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kısa veya orta vadede İzmir’de yapımına başlanan, planlanan proje var mı, varsa bu projeler hangi bölümde olacak?

Şimdi, arsa ve arazi satışlarında 2014 yılında 2,7 milyar TL, 2015 yılında 393,9 milyon TL, 2016 yılında 1,3 milyar TL, 2017 yılında 5,5 milyar TL ve 2018 yılında 2,4 milyar TL gelir elde etmişsiniz. 2020 yılında arsa ve arazi satışından ne kadar gelir ettiniz, 2021 yılında beklentiniz nedir? Yıl yıl belirtmek kaydıyla TOKİ kuruluşundan yine kaç adet arsa ve arazi satışı varsa bunları ben talep ediyorum. Kuruluşundan bu yana TOKİ’den en fazla ihale alan -benim hoşuma giden bir durumdur TOKİ’de, siz hepiniz çekirdekten gelmesiniz TOKİ’de, çok uzun yıllardır varsınız ve ben de TOKİ’de

Gazeteciler Cemiyeti Başkanırken de, eski başkanlar düzeyinde görüşmelere geldiğim zamanlardan da çok iyi biliyorum aslında, olması gereken de bu, TOKİ'nin mazisini de bildiğimiz için, siz çok iyi biliyorsunuz- firmaları istiyorum. İlk beş firma hangisi? Onları rica ediyorum.

TOKİ'nin tüm illeri kapsayan 100 bin yeni sosyal konut projesi vardı. 2021 yılına kadar dar gelirli vatandaşlarımız için 100 bin konut üretileceği açıklanmıştı, Bedri Bey de bunun çok üstünde durdu, diğer arkadaşlarımız da. Önemli olan sosyal konutların ve dar gelirliilere yapılan konutların TOKİ'nin asli görevi olduğunu biliyoruz. 2020'nin ilk altı ayında 100 bin sosyal konutun kaç yapılabildi, kaç dar gelirliilere verildi, satıldı? 100 bin sosyal konut projesi hedeflendiği gibi bu yılın sonuna kadar tamamlanacak mı? Son iki yılda dar ve orta gelir grubu ve alt yoksul gelir grubuna yönelik konutların satışından ödemeleri takibe düşen kişi var mı? Yani "Vatandaş ödeyemiyor." diyorlar, doğru mu? Varsa 2019 ve 2020 yılında bu sayı kaç olmuştur? TOKİ buna bir tolerans tanımakta mıdır vatandaşın ekonomik durumuyla ilgili? Yine, TOKİ tarafından yapılan ve bekleyen konut sayısı kaçtır?

Son cümlem, son sorum şu: Reklam tanıtım giderlerine 2018 yılında 1 milyon 942 bin lira ödemişsiniz, 2019'da bu yüzde 256 artmış 9 milyon 629 bin liraya çıkmış. Bu artışın sebebi nedir? Yani sizin reklama ihtiyacınız yok, aslında vatandaş sizin reklamınızı yapıyor. Yani siz, bir konut teslim ettiğinizde içine giren vatandaşlar diyor ki "Allah razı olsun sizden." Yani sizin öyle pek bir reklama ihtiyacınız olmamakla birlikte, bu rakam 1'den 9'a çıkmış, 10 milyon diyelim. 2020 yılında reklam harcamanız ne oldu? 2019 ve 2020 yılında reklam bütçesinden yararlanan gazete ve televizyonlar hangileridir? Hangi kuruma toplamda ne kadar reklam verdiniz? TOKİ'nin reklam konusundaki ihtiyacı nereden hasıl olmaktadır? Onu da merak ediyorum bir gazeteci olarak.

Çok teşekkür ederim. Sabrınız için de teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rica ederim.

Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Ceylan.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

TOKİ Başkanımıza ve çok değerli bürokrat arkadaşlara teşekkür ederim. Hoş geldiniz.

TOKİ, tabii, Türkiye'de çok başarılı hizmetler yapan bir kuruluşumuz onun için gurur duyuyoruz, tebrik ediyoruz bütün ekip arkadaşlarınızı.

Millet bahçeleri konusunda alınan mesafeden de son derece mutlu olduğumuzu özellikle ben belirtmek istiyorum. Ankara'da da çok güzel millet bahçeleri yapılıyor ve bitme noktasına geldi, özellikle, Hipodrom bölgesi bitme noktasına geldi. O konularda kısaca görüşlerimi anlatmak istiyorum. Hipodrom biraz betona boğuldu, yani beton miktarının fazla olduğu gözlemleniyor, gittim, bizzat gördüğüm için söylüyorum. Aslında, TOKİ bu konularda yaptığı projeleri biraz daha doğaya uyumlu hâle getirebilirse çok daha güzel olabileceğini düşünüyorum. Bu konularda genel manada, TOKİ'nin yaptığı bazı projelerde beton fazlalığından dolayı şikâyet edildiğini de duyuyorum. Bu konuda hassasiyet gösterilmesini ben özellikle diliyorum.

Özellikle, bu Cebeci Stadyumu'nun bulunduğu yeri de herhâlde sizler kamulaştırdınız ve orası millet bahçesi oluyor. Onun için ben çok teşekkür ederim her şeyden önce. O bölge -hepiniz Ankara'da yaşıyorsunuz- Ankara'nın en çok yeşil alana ihtiyacı olan bir bölgesiydi. Zorlu bir süreçten sonra oranın millet bahçesi yapılmaya başlanması, gerçekten Ankara için bir kazanç, o bölge için bir kazanç. Orada tabii, şöyle bir çalışma yapılıyor, "Burası spor sahasıydı. Niye millet bahçesi oldu?" diyenler de var. Projenin ne durumda olduğunu bilmediğim için söylüyorum, hatırlatmak istiyorum. Belli bölgesinin spor tesislerine ayrıldığını tahmin ediyorum, düşünüyorum. Herhâlde o spor alanlarının biraz daha

çoğaltılması mümkünse, o bölge spor tesisi olarak kullanıldığı için, stadyum olarak kullanıldığı için özellikle bu konuya dikkat edilmesi gerektiğini ben düşünüyorum. Onu dikkate alırsak çok daha güzel olacağını tahmin ediyorum.

Bu İmrahor Vadisi'ni siz mi yapıyorsunuz bilmiyorum. Şimdi İmrahor Vadisi'nde de güzel bir çalışma başlatıldı, millet bahçesi olarak. Eymir Gölü'nden itibaren birinci etap başladı. Gittim, gördüm -ben Ankara'yla çok ilgili de bir vekilim- orada, millet bahçesi olarak başlattığımız projede oradaki mevcut bahçelerin ortadan kaldırıldığını gördüm ve üzüldüm. Sayın Bakana da bunu anlattım, hemen tedbir alındı, herhâlde biraz da revizyon yapıldı projeye, yapılması gerekir. Bayağı büyük ağaçlar kesildi orada, bizzat gözlemlediğim için söylüyorum. Yani oradaki mevcut bahçeler muhafaza edilerek bir proje yapılması gerekirken maalesef oralara yine beton ağırlıklı bir projenin yapıldığını görmekten de üzüldüm. Yaptığım tespitlerde Devlet Su İşlerinin projeyi yaptığını... Devlet Su İşlerinin bu kanal projelerinin tek tip bir proje olduğunu görüyoruz, gözlemliyoruz. O projelerin de ekolojik olarak maalesef mevcut sahaların ekolojisini bozduğuna da şahit oluyoruz. Yani siz dere yatağını alıp da -İmrahor Vadisi'nde olduğu gibi- olduğu gibi betonla kapatıp -ki öyle şu anda- ve suyu o beton kanaldan verdiğiniz zaman orada mevcut akan derenin oluşturduğu ekolojiyi de ortadan kaldırırıyorsunuz. Oradaki hemen derenin kenarında bulunan o büyük ağaçlar, söğütler, kavaklar da gitmiş oluyor. Dolayısıyla, çıplak bir görüntü ortaya çıkıyor. Belki ileride tekrar etrafı ağaçlandıracak, mutlaka yapacaksınız, onu biliyorum ama bu projeleri de yaptırırken özellikle İmrahor Vadisi'nde olduğu gibi o ekolojiyi bozmadan o kanal nasıl yapılabilir onu bir düşünmemiz lazım. Yani betondan nasıl çıkarabiliriz? Hadi, birinci etabı beton yaptık, olduğu gibi betondan su akıyor şu anda, betonun üzerinden su akmış görüntüsü var, etrafında hiçbir yeşillik yok, yeşiller ortadan kaldırılmış vaziyette. Acaba bundan sonraki etaplarda daha ekolojik bir proje yapılabilir mi? Bu şekilde bir gözlemlenebilirse, tekrar o gözle bakılabilirse çok güzel bir proje olur çünkü çok önemli bir proje Ankara'mız için İmrahor Vadisi.

Diğer bir konu, 19 Mayıs Stadyumu'ndan kısaca bahsettiniz. 19 Mayıs Stadyumu, gerçekten epey gecikti, sebeplerini de biliyorum ama bir an evvel 19 Mayıs Stadyumu'nun inşallah temeli atılır diye düşünüyorum. 19 Mayıs Stadyumu'nun projesinde de bütün spor dallarının olacağını, o şekilde planlandığını öğrendim, ondan da mutlu oldum. Onun için bir an evvel başlatılmasını ve sonuçlanmasını temenni ediyorum.

Tekrar çalışmalarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Ceylan.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve arkadaşlarına başarılar dilerim.

Birkaç sorum olacak: Kurumunuzun deprem bölgesi olarak tespit ettiği alanlar ve iller hangileridir? Yıkım işlemlerinin maliyeti hesaplanmış mıdır? Takribi maliyet ne kadardır? 192 millet bahçesi yapılacağı açıklandı, millet bahçelerinin toplam maliyeti ne kadardır? Konuyla ilgili kurumun bir ihtiyaç çalışması var mıdır? Yoksa proje sadece siyasi olarak mı değerlendiriliyor? Özellikle Ankara'da işlemlerle ilgili kamuoyuna yansıyan Kuzu Toplu Konut Şirketiyle kurumun arasında herhangi bir alacak ya da ödenmesi gereken tutar söz konusu mudur? TOKİ'yle Kuzu Toplu Konut Şirketi arasında raporlara da yansıyan usulsüzlerin çözümü hangi aşamadadır? TOKİ'nin geç teslim nedeniyle mahkemelik olduğu kaç proje vardır? Bu nedenle toplamda ne kadar tazminat ödenmiştir veya alınmıştır? Projelerin geç teslim nedenleri nelerdir? Sorumlular ya da sorumlu şirketler hakkında hangi işlemler uygulanmıştır? Son üç senede hangi şirkete toplamda kaç lira hak ediş ödenmiştir?

Ayrıca, geçenlerde Elâzığ'a gittiğimizde milletvekili arkadaşlarımızla, orada TOKİ'nin yaptığı binaları dolaştık ve orada gelen bazı şikâyetleri de burada onların adına belirtmek isterim. Elâzığ'daki TOKİ konutlarıyla ilgili kura çekimlerinde çocukların okul, ulaşım, komşuluk ilişkileri ve evlerin bölgesel değerleri hesaplandı mı? Semt ve arazi olarak daha düşük değerdeki yerlerde konut yapıldığı ve vatandaşların mağdur edildiği iddiası doğru mudur? Çünkü bu konuyla ilgili ciddi anlamda her gittiğimiz yerde eleştiri oldu. AFAD ve TOKİ işbirliğiyle yapılan büyük bir bölümü tamamlanan 4.598 konuttan kaç tanesi hak sahiplerine teslim edilmiştir? Oturum oranı nedir? Ayrıca, bazı bölgelerde de ciddi şikâyetler var mesela kuralarda "Zafran bölgesi" diye adlandırılan Zafran bölgede oturan vatandaşların Çatalçeşme Mahallesi'ne, Çatalçeşme Mahallesi'nde oturanların ise Zafran bölgesine verildiği iddiası doğru mudur? Kaç hak sahibine daha önce hiç oturmadığı bölgede kura sonucu ev hakkı çıkmıştır? Bu durumun değiştirilmesiyle ilgili talepler değerlendirilmiş midir?

Ayrıca seçim bölgem Adana'da TOKİ'nin satışa çıkardığı 1.252 konut projesinden kaç tanesi satılmıştır, kaç tanesi satılmamıştır? En düşük aylık ödeme taksiti ne kadardır? Projeden tüm satışlar sonrası ne kadar kâr elde edilmesi beklenmektedir? Ayrıca sizin de söylediğiniz gibi, gerçekten, bizim için önemli, Tamer Bey için de önemli olduğunu tahmin ediyorum, 5 Ocak Stadyumuyla ilgili 2011 yılında AVM yapılacağı konusu vardı hatta ben il başkanıyken biz orada mahkemeye gitmiştik. Şimdi, vazgeçilip millet bahçesi olarak, yeşil alan olarak değerlendirilmesi bizim için de mutluluk oldu, teşekkür ediyoruz o anlamda. Yalnız birkaç sorum olacak orayla ilgili. Biliyorsunuz oranın gerçekten alanı çok değerli. Millet bahçesi olarak yapılacak fakat onun yanında bir kapalı spor salonumuz var, bir de Gençlik Stadyumu adı altında hemen yan tarafında stadyum var, o da dâhil edilecek mi, edilmeyecek mi? Onunla ilgili bilgi sorduğumuz hâlde bize dönüş olmadı. TOKİ'nin Adana'da yapacağını söylediği millet bahçesiyle ilgili proje hangi aşamada? Nereleler dâhil edilmiştir? Maliyet analizi yapılmış mıdır? Yatırım tutarı ne kadar olacaktır? Alanın millet bahçesi haricinde değerlendirilmesi mümkün müdür? Çünkü birkaç söylenti var ama bizim bilgimiz olmadığı için biz de bize soran vatandaşlarımıza tam cevap veremiyoruz. Şehrin tam göbeğindeki bu araziye ne yapılacağıyla ilgili sivil toplum örgütlerimizden ve vatandaşlardan millet bahçesi çalışmasıyla ilgili görüş alınmış mıdır? Ayrıca, millet bahçesi içerisinde hangi kompleksler ve tesisler bulunacaktır? Proje bitiş tarihi, süresi nedir? Proje bittikten sonra işletme ve devir hakkı gibi imtiyazlar tanınarak kiralanması söz konusu olacak mıdır? Çünkü oradaki birçok kişi değişik konularda bilgilendirme yapıyor, en azından bununla ilgili bizim elimizde bilgi, belge olursa biz de yanlış değerlendirmeleri ortadan kaldırırsınız.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkürler Sayın Sümer.

Sayın Zeybek, buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

TOKİ'nin Değerli Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri; hoş geldiniz.

Ankara Büyükşehir Belediye eski Başkanı Melih Gökçek dönemde Oran şehri bölgesinde bulunan imar alanlarında yaptığı işlerle kamuoyuna adını duyuran şirketin 537 milyon TL ödemesi gereken yere, 144,9 milyon TL ödeyerek sahip olduğu ortaya çıkarılmıştır. Haberleri kamuoyunda ve şu andaki sizin TOKİ'nin de bulgularında mevcuttur.

Sayın Başkan, bu ihalenin yapıldığı tarihten, 2013 yılından 2018 yılına kadar gelen ve bizim de yakinen takip ettiğimiz ve günlük gelip geçtiğimiz o Oran Sitesi'nin olduğu bölge, eski milletvekili lojmanlarının bulunduğu bölgede Kuzu İnşaatın yapmış olduğu inşaat... Gerçekten, biz de yıllardır bekliyoruz, orada bir çevreleme yapıldı Kuzu İnşaat tarafından, inşaat yapılmadı ne hikmetse. 2016-2017

yılından sonra, dört, beş sene sonra bir hız verildi, bir, bir buçuk yıldır da hizmete açıldığı gözüküyor. Şimdi, siz TL olarak o günün koşullarında 2013'ün bedelleriyle arsa bedeli olarak verdiğiniz yerde aradan geçen yedi yıl sonrası veya altı yıl sonrası oluşan bir imalatın arsa bedeli karşılığını aynı rakam olarak mı aldınız? Şu anki durum onu gösteriyor yani bizim anladığımız kadarıyla.

Burada, Ankara Çankaya'da yer alan Atakent Mahallesi'ndeki alanda arsa karşılığı yapılacak projeyi Kuzu Toplu Konut Şirketi üstlendi. İşin yer teslimi 18 Nisan 2013 tarihinde yapılarak projenin adı "Kuzu Effect" olarak belirlendi. Proje kapsamında 189 konut, 59 ofis 1 AVM ve 7 sosyal tesis inşa edildi. Çok önemli bir proje çünkü arazi ve oradaki arsanın çok kıymetli olduğu biliniyor herkes tarafından. Kuzu Toplu Konut Şirketi, yeni ödeme planına göre -siz yeni bir ödeme planı düzenlettiniz orada- düzenlenen miktarın ilk iki taksitini eksiksiz ve süresinde ödedi. Ödeme planına göre, 43,5 milyon TL tutarında olan üçüncü taksitin ise 14,3 milyon TL'si ödenerek kalan 28,4 milyon TL için ek süre talep etti. Şirket, satışlardan beklediği kazancı sağlayamayınca -bilmiyorum ne derece doğrudur tabii- dördüncü taksit de ödenmedi. Taksitlerin gecikmesi üzerine idare ve şirket arasında mutabakat metinleri imzalandı. Metinler gereği, şirkete 26,2 milyon TL'lik ceza faturası kesildi ancak şirketten, yurtiçi üretici fiyat endeksi hesaplanarak faturalandırılan 26,2 milyon TL'lik cezanın yalnızca 10,3 milyon TL'si tahsil edildi. Sayıştay denetçileri, şirketin 537,80 milyon TL ödeyerek sahip olabileceği 202 bağımsız bölüme yalnızca 144,9 milyon TL ödeyerek sahip olduğunu tespit ederek, eksik kalan tutarın şirketten tahsil edilmesi gerektiğini ifade etti. Şimdi, bu olayın sonucu nedir? Detaylarıyla bu projenin yapımından TOKİ ne kadar gelir elde etti? O altı-yedi yıllık süre içerisinde eskala durumunda yeniden firmadan bir yapılandırma yaparken yapılandırmayla beraber yeni bir fiyat belirlemesi oluşturuldu mu? Bunların cevaplarını istiyoruz.

Diğer taraftan Samsun Canik ilçesinde yapılan TOKİ konutlarını 2012 yılında sel basması sonucunda 11 vatandaşımız hayatını kaybetmişti. Bu olayın sorumluluğu kime aittir? TOKİ bir iş yapıyorsa gereken bütün hesapları yapmak ve gerekli bütün tedbirleri almak zorundadır. 2015 yılında benzer olay Kars ilimizde yaşanmış. Yağan yağmurlardan dolayı TOKİ konutlarını sel basmıştır. Şimdi sormak ve bunun da cevabını almak istiyorum: TOKİ'nin Türk Konut ve bazı kooperatiflerden alacaklarının tahsil edilmesi için gereken çabalar gösteriliyor mu? Burada biriken alacak miktarları ne kadardır? Diğer bir sorum: TOKİ'nin yasal takibe düşmüş alacak toplamı ne kadardır, bu zamana kadar?

Diğer taraftan Sayın TOKİ Başkanımız sunuşunda belirttiği gibi "Biz TOKİ'nin yapmış olduğu konutlardaki yer tespitinde fizibilite ve jeofizik yapısını tamamen, en iyi şekilde irdeleyerek, çalışmasını yaparak bu şekilde inşaat yapılmasına izin veriyoruz." dedi ama benim de milletvekili olduğum Samsun şehri Vezirköprü ilçesinde 150 yataklı devlet hastanesi ve 20 üniteli ağız ve diş sağlığı merkezi inşaatı altyapı ve çevre düzenlemesi işinin ilk ihalesinin yüzde 100 yapıldığı tespit edilmiş ama biz, yıllardır orada defalarca bu inşaatın yapıldığı yerde, inşaatın bir şekilde yapılıp yarıda bırakıldığı, müteahhitlerinin değiştirildiği, defalarca... Biz de biliyoruz ki yer tespitinin yanlış olduğu, heyelan bölgesi olması ve bir dağın eteğinde bu yerin yapılmasının doğru olmadığı zaten mevcuttu. Acaba oradaki hafriyatın kaldırılmasıyla, oradaki altyapı çalışmaları daha önce bilinmiyor muydu da böyle bir yere yapıldı? Sanki o bölgedeki arazi fiyatlarının çok düşük olmasına rağmen hiçbir yer bulunmadı da böyle bir yere mi hastane yapılması gerekiyordu. Kimin menfaatleriydi bunlar? Ne için yapılmıştı? Bunun cevabını da almak istiyoruz ama daha sonrası bu yerin birkaç sefer müteahhidi değiştirildi, kesin teslimlerinin yapılmadığı ve şu anda da hastanenin açılıp hizmete devam ettiği gözükmemekte. Ben sizden şu sorunun cevabını almak istiyorum Sayın TOKİ Başkanım ve yöneticileri: Bu hastane kaç mal oldu ve inşaatı kaç yıl sürdü? TOKİ'nin defalarca müteahhit değiştirmesiyle burada ne kadar zarar oluştu? Bunun da cevabını almak istiyorum.

Diğer taraftan, değerli arkadaşlar, şimdi, İstanbul Finans Merkezi altyapı projelerinin Kamu İhale Kanunu'nun esas olarak öngördüğü açık ihale usulüyle ilansız, habersiz, gizli kapaklı ihalelerle belirli şirketlere dağıtıldığını biliyoruz, bu artık gün yüzüne çıktı. Ya, şimdi, bu ülkeyi demokratik bir ülke olarak görüyoruz; yapılan her türlü işin şeffaf olması gerekiyor ama ne yazık ki kapılar arkasında bu ihaleler yapılıyor. Neden kapılar arkasında yapıldığını söylemek istiyorum: "Yaklaşık maliyeti 613 milyon 632 bin TL olarak belirlenen iş yaklaşık yüzde 5'lik indirimle 582 milyon 500 bin TL'ye Yıldızlar İnşaata verildi." diyor. Yani bunlar kamuoyunda oluşan haberler.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkan, Emlak Konut ile bizim direkt...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Müsaade ederseniz, en sonunda cevap verirsiniz Sayın Genel Müdürümüz, Sayın Vekilimiz sorularını sorsunlar.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ama yanlış şeyleri konuşuyor.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama ben şimdi Sayın Vekile müdahale edemem. Sorularını sorsun, en sonunda siz toparlarsanız cevaben.

Buyurun Sayın Vekilim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Şimdi, burada, bunların daha şeffaf yapılması... Yani sanki böyle ihalenin bir ele, bir kişiye teslim şeklinde verilmesi ve bu ihalenin tek kişi üzerinden yapılması ve ihalede yüzde 5 indirim... Şeffaf yapılsaydı. Bu büyük bir ihale, yüksek rakamlarla oluşan bir ihale. Bunu açık artırmayla, indirimle alan kişi de devlet de kâr etseydi, ülke kâr etseydi, devletin menfaati gözetilseydi yoksa burada, bir kişinin menfaat ve çıkarlarının doğru olmayacağını söylüyorum.

Şimdi, diğer bir konu, 2007 yılına kadar 70 TL olan yurt dışı çıkış harcı 2007'den itibaren 15 TL, 2019'daysa 50 TL olmuştur.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Zeybek, toparlayalım lütfen, son dakikanız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tabii Başkanım.

5597 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin (7)'nci bendinde gerektiği gibi "(Değişik: 17/7/2019-7186/20 md.) Bu madde uyarınca alınan harcın çıkış başına 15 Türk lirası (Cumhurbaşkanınca 15 Türk lirasından düşük bir miktar belirlenmesi hâlinde belirlenen miktar) 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2 nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır, kalan miktar genel bütçeye gelir kaydedilir."den devamla soruyorum: TOKİ'nin gelir kalemlerinden biri olan bu kalemden 2017'den bugüne kadar ortalama ne kadar para aktarılmıştır? Siz bu aktarılan kısmı nerelere harcadınız? Bunu da bilmek istiyorum.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Zeybek, süreniz doldu, son cümlelerinizi alalım lütfen.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – 2 sorum var Sayın Başkanım.

2'nci sorum: Kurumun faaliyetleri incelediğimizde, yurttaşların konutlarını yapan taşeron firmalara gereksiz süre avantajı, uzatımı sağlanıyor mu? Bunun da cevabını almak istiyorum.

Diğer taraftan, mağdur olan yurttaşlarımızın mağduriyetlerini gidermek için hangi önlemler alınmıştır, çabalarınız nedir? Bu sorulara cevaplarınızı bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Zeybek.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, usule aykırı değilse, takdir ederseniz... Şimdi, çok ciddi iddialar var ama bunlar hiç...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, en sonunda size...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama en sonda olduğu zaman Sayın Başkanım, bu toplantıda genelde bir şekilde yazılı...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama siz notlarınızı...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama şöyle...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Bakın, müsaade edin, ben size söz hakkı vermedim, lütfen.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam Başkanım.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Siz notlarınızı alın ama herhâlde İstanbul Finans...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bizde yanlış yoksa kendimizi daha da izah etmek için...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, ben size söz vermedim ki ama.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam Başkanım.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Rica ediyorum...

Sayın Zeybek, sanırım, bir konuda görev karmaşası yaptı, İstanbul Finans Merkezi herhâlde TOKİ'yle ilgili değildi. Tamam, sözünü bitirdi, siz ona cevaben en sonunda cevabınızı verirsiniz kendisine.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama Başkanım ben müsaadenizle...

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Kendisi anlatmıyor, o her şeyi...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Ama usulen en sonunda söz veriyoruz yani.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bir rahatlasın yani, onunla ilgisi yok ki, ilgisiz konular.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bu işin sonunda bana yeterli kadar süre tanımanız gerekir. Eğer sayın vekillerimiz de toplantıdan çıkacak olursa askıda kalır bu şeyler. İddia edilen şeyler yanlış şeyler, bunları düzeltmemiz lazım.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Tamam, siz diyorsunuz ki: “Ben bu iddialara cevap vereceğim, vekillerim burada kalsın.”

Teşekkür ediyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Onun için, eğer usule uygunsa ben Emlak Konut da dâhil olmak üzere, TOKİ'yle ilgili konu da dâhil olmak üzere çok net cevap vermek istiyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bizden kimse gitmez, gitmez.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Genelde usulümüz şu ki Genel Müdürüm: En sonunda size söz hakkı veriyoruz çünkü bakın, başka konular da var, önerilerin hepsini toparlayıp size söz hakkı vereceğim.

Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Karşılıklı konuşmaya girecek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben cevap vermiyorum, ben sordum sorularımı, cevap bekliyorum.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU - Kıymetli üyelerim, yaklaşık 9 konuşmacımız olduğunu hatırlatmak isterim yani bu konuda süreyi hassasiyetle kullanacağımızdan eminim.

Söz sırası Sayın Peköz'de.

Buyurun.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür, Yönetim Kurulu üyeleri; hoş geldiniz.

Şimdi, birkaç soru soracağım ama ondan önce, çokça şikâyet edilen, doğrusu benim de şikâyetçi olduğum bir konu var, onunla ilgili düşüncelerinizi almak istiyorum; tabii, sonuna doğru verirsiniz onun cevaplarını.

Bilindiği gibi, Aleviler ibadetlerini cemevlerinde yapıyorlar. TOKİ yerleşim yerleri yaparken, inşa ederken cami için yer ayırıyor, çoğu zaman da inşa ediyor ya da inşa etmediği zaman da dernekler, vakıflar vesaire inşa ediyor. Şimdi, Alevilerin ibadethaneleri olan cemevleri genellikle kendileri tarafından inşa ediliyor ama TOKİ'nin alanlarında bugüne kadar herhangi bir cemevi inşa edilmedi ve yer de ayrılmıyor onlar için. Bu konuda ne düşündüğünüzü ya da ne yapabileceğinizi doğrusu merak ediyorum çünkü bu çok ciddi bir konu ve milyonlarca insanı ilgilendiren bir konu. Yüz binlerce insanın barındığı bir alanda böyle bir ibadethanenin olmamış olması o insanlar açısından, Alevi inancına sahip insanlar açısından son derece rahatsız edici bir şey. Madem aynı ülkeyi paylaşıyoruz, aynı topraklarda yaşıyoruz, aynı acıyı, aynı kederi, aynı sevinci paylaşıyoruz o zaman bunu da paylaşmamız gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, sorulara geçiyorum. 2017 ve 2018 raporlarında yaklaşık 30 bulgunun çoğu, malzemenin eksik hesaplanması, nakliyenin hesaplanmaması, analiz fiyatının hatalı yapılması gibi sebeplerle yapan firmaya fazla ücret ödenmesi, ücretin kesilmemesi, tahsil edilmemesi gibi tespitlerdir. Bu tespitlerin sebebi nedir? İhaleler verilirken firmaların liyakati göz önüne alınmıyor mu ki böyle sorunlar yaşanabiliyor?

İkinci soru: TOKİ'nin yaptığı konutlar, iş yerleri ve sosyal tesisler engelliler için erişilebilir durumda mıdır? Bir de engelliler için herhangi bir kontenjanınız, bir yüzde oranınız var mıdır?

Mutlaka Deprem Yönetmeliği'ne göre yapıldığını düşünüyorum ama yine de sormak istiyorum: Deprem dayanıklılığıyla ilgili kontrolleri sıkı olarak yapıyor musunuz? Çünkü Türkiye bir deprem ülkesi ve çok ciddi zararlarla karşı karşıya kalabiliyoruz.

Dördüncü soru: Son yirmi yılda hangi deprem bölgesinde kaç tane konut yapıldı ve bunların kaç tane teslim edildi?

Covid-19 nedeniyle konut ödemelerinde aksamalar olduğu, insanların gelirlerinde azalma olduğu için aksamaların olduğu söyleniyor. Bu sıkıntılı dönemi atlatmak için nasıl bir kolaylaştırma sağladınız ya da sağlamayı düşünüyorsunuz?

Van Başkale'de yapılan deprem konutları için 200 bin lira ödemeyenlere konut verilmediği iddiası doğru mudur? Söz konusu konutların kaç tane depremzedelere verilmiştir? Deprem yaşanan yerlerde konut hakkı nasıl belirleniyor ya da konut hakkını nasıl belirliyorsunuz?

Şırnak'ta, 14 Mart 2015 tarihinden itibaren, sokağa çıkma yasağı süresince, yaklaşık 9 bin ev ve iş yeri yıkıldı. İş yerini ve evini kaybeden aileler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Toplu Konut İdaresi ortaklığında 5.716 konut ve iş yeri inşa edildi. Konutlardan 5.494'ü teslim edilirken yapımı bittiği hâlde teslim edilmeyen 266 konut duruyor. Yaklaşık 1.200 aileye “etap dışı” denilerek evleri

teslim edilmedi. Etap dışı bırakılan ailelerin daireleri verilmezken söz konusu ailelerden 30 ile 80 bin lira arası arsa payı istenmektedir. Evleri yıkılan ve aralarında 50 metre mesafe bulunan 2 yurttaştan 1'inin evi yapılıp teslim edilirken diğerininki verilmemekte ve teslim edilmemektedir; bu durumda olan yaklaşık 1.200 aile var. Bununla ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne verilen bilgiye göre arsa bedelini geri istiyor, yurttaşlar bu talebi kesinlikle kabul etmediklerini ifade ediyorlar. Bir yılda teslim edileceği sözü verilmesine rağmen, beş yıldır evleri teslim edilmeyen yurttaşların mağduriyetleri devam etmektedir. Aynı zamanda da evleri teslim edilmeyen birçok yurttaşta kira desteklemesi de verilmediği için mağduriyet yaşanmaktadır. Bu konuda bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz ya da öyle bir hedefiniz var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Peköz.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TOKİ'yi vatandaşların ev ve iş yeri olarak daha avantajlı ve kolay ulaşabildiği bir sistem olarak değerlendirirsek yanılmış olmayız. Tabii, TOKİ konusunda süreci iki şekilde ele almak lazım. Bunlardan birincisi: Kentsel dönüşüm hususu, diğeri ise TOKİ'nin gerçekte nasıl bir sistem olduğu hususudur.

Şimdi, birinci kısımdan başlarsak “kentsel dönüşüm” adı altında aslında kent merkezleri soyulaştırılıyor. Bu nasıl oluyor? Örneğin, şehir merkezinde ya da şehre yakın bir mahallede bulunan alan kamulaştırılarak bu alandaki vatandaşlar şehirden uzakta inşa edilen toplu konutlara gönderiliyor, sonra, boşaltılan alanlarda yapılan yeni ve lüks yapılar yüksek fiyatlarla satılıyor. Yani öyle bir taş atılıyor ki şehir merkezinde bulunan ekonomik açıdan yetersiz kesim bu alandan çıkarılarak daha lüks binaların olduğu daha gösterişli ve gelir grubu yüksek ailelerin bulunduğu alanlar yaratılıyor. TOKİ, hem ekonomik açıdan hem de sosyal açıdan bir kazanç sağladığını düşünüyor yani doğru olan, şehir merkezlerini zenginlere, şehir dışındakilerini fakirlere konut alanı olarak tahsis etmek olmamalı. İnsanların ev sahibi olmalarını eleştirmiyorum, insanların ev sahibi olurken sınıfsal ayrıma tabi tutulmasını eleştiriyorum.

Diğer bir konu da gerçekten, TOKİ'nin ekonomik alanda ev sahibi yapıp zaman içerisinde bu ekonomik alan ayrıcalığını yitirmesi hususudur. Örneğin, 2019 yılında TOKİ'den ev alan ve aylık taksiti 1.600 lira olan birisi, bugün 2 bin liraya yakın ödeme yapmaktadır ya da total üzerinden gidersek 200 bin TL total borçla alınan evlere altı ay boyunca taksit öderseniz bu taksitin düşmesi gerekmektedir fakat altı ay sonra TEFE-TÜFE oranında yapılan artışlarla total borç miktarı neredeyse hiç azalmamaktadır. İnsanlar TOKİ'ye olan borçlarını bankadan kredi çekerek ödüyorlar “En azından ne ödeyeceğim belli.” diyorlar yani varsayalım, bir devlet bankası 0,99 faiz oranıyla on yıl ev kredisi verebiliyor, TOKİ, on yıl boyunca her ay, altı ayda bir TEFE-TÜFE oranı olmadan ev vermiyor. Yani TÜİK verilerine bakıldığı zaman, ülkede 18 milyon yoksul insan bulunmakta. Bu TOKİ evlerini zaten yoksul ya da orta hâlli insanlar tercih etmekte. Geçimin bu kadar zor olduğu bir dönemde bir de TEFE-TÜFE oranında yapılan zamlar vatandaşa yapılan haksızlıktır. İşte, asgari ücrete yüzde 5-6 -her neyse- zam yapılıyor, yapılan zam da TOKİ marifetiyle geri alınıyor.

Şimdi, bakıyorsunuz, TOKİ evleri yapıldı, bir de site yönetimi kuruluyor. Bu site yöneticileri -yanlış değilsem- bir ya da iki yıl TOKİ sahipleri tarafından değiştirilemiyor. Bu yapılan konutlar içerisindeki TOKİ yönetimini kim atıyor? Topladıkları aidatlar yüksek miktarda. Bakınız, ben size Adana İsmetpaşa TOKİ 2'nci etapta birkaç örnek vereyim: 1.200 konut yapılmış, daire başı 110 lira. Görevli dairenin giderleri yine TOKİ sahipleri tarafından karşılanıyor. Üstüne üstlük, site yönetimi

yüksek miktarda ücret alıyor. Yetmiyor, site yönetimi vatandaşın para toplamak için “Hadi, daire başı 1.200 lira verin, sitenin etrafında güvenlik için duvar ördürelim.” diyor. Site yöneticileri ne kadar maaş alıyor? Üstüne üstlük, böyle asıl planda olmayan işleri vatandaşın para almak için üretme yetkisi kim tarafından veriliyor?

Gelelim, TOKİ’de olan yapısal bir soruna. Şimdi, bildiğiniz üzere, konut fiyatları aldı başını gidiyor. Özellikle ekonomik açıdan yüksek meblağlardaki evleri alamayanlar genellikle TOKİ evlerini tercih ediyor fakat bu alanda büyük bir sorun var. Emlak şirketleri bu alanda ciddi tahribatlar yapıyor yani TOKİ binaları daha inşaat hâlindeyken emlakçılar tarafından yüksek fiyatlarla satışa çıkarılıyor. Şimdi diyeceksiniz ki “Efendim, bir yıl satışı yapılamaz.” Zaten sorun da burada. Noter ya da başka bir yerde ev sahibi ile evi almak isteyen kişi arasında bir vekâletname hazırlanarak emlakçının da kefilliğiyle bir sözleşme imzalanıyor. Bir yıl sonra vekâletnameyle evi alan kişi evi kendi üzerine geçiriyor. Düşünüldüğü zaman, 20 bin TL’ye evi TOKİ tarafından aşağısına çıkıyor. İnşaat süresi boyunca taksit ödemesi yapılmıyor, 20 bin TL’ye evi alan kişi inşaat bitimine yakın 40 veya 60 bin TL’ye hiç taksit ödemedi emlakçı vasıtasıyla satışını yapıyor. Bunun önüne geçmek için bir çabanız oldu mu? Yani özellikle bazı emlak şirketleri ailesinde ne kadar kişi varsa TOKİ’ye yazdırıyor, kaç daire çıkarsa ödediğinin 2 katına satışını yapıyor. Örneğin, Bitlis’te yapılacak TOKİ konutu Ankara’da yaşayan birisi tarafından rahatlıkla alınabiliyor. Öncelik o şehrin ve bölgenin insanına olmalı. Bu durum bir pazara dönüştü. Bu durumu önlemek adına bir çalışmanız var mıdır? TOKİ konutlarının amacı, ekonomik açıdan dar gelirli olan vatandaşları ev sahibi yapmak, bunun bir pazara dönüşmesine izin verilmemeli.

Son olarak, basında yer alan bazı iddialarla ilgili de yazılı olarak cevaplandırılması adına bazı sorular sormak istiyorum.

1) TOKİ’nin Uşak’ta ağaçlandırılacak olan kamu arazilerini satışa çıkardığı söylenmekte. Uşak Merkez Kuyucak Mahallesi’nde 38.153 metrekairelik alanda bulunuyor. Bu alanın daha önceden ağaçlandırılacak alan olarak belirlendiği öğrenildi, Mimarlar Odasından bir tepki söz konusu. Bu alanla ilgili ne öngörülmektedir?

2) Muğla’nın Köyceğiz ilçesinde Toparlar Mahallesi’nde bulunan ve mülkiyeti Hazineye ait olan arsalar ucuz konut üretme amacıyla TOKİ’ye devredildi, zeytinlikleri de içeren araziler satışa çıkarıldı. İnsanlar “Bu zeytinlikleri yetiştirirken tırnaklarımızın dibi kalmadı.” diyor. TOKİ bu alanla ilgili ne öngörüyor? Zeytinlerin kaderi hep betonla mı sonlanmak?

3) Tunceli’nin Ovacık ilçesinde dar gelirli vatandaşlar için Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından 2017 yılında yapımına başlanan ve 2018 yılında teslim edilmesi planlanan 320 daireli konutlar dört yıldır teslim edilemedi. Bunun gerekçesi nedir? Bu süreç neden bu kadar uzadı? Ne zaman teslim edilecektir?

4) Kırşehir Bağlarbaşı’ndaki TOKİ Üçüncü Etap Projesi kapsamında aradan yıllar geçmesine karşın bir türlü evlerini teslim alamayan hak sahiplerinin ciddi bir tepkisi söz konusu. Bu teslim tarihlerinin sürelerinin sürekli olarak gecikmesinin gerekçesi nedir? Ne zaman teslim edilecektir?

5) Muğla’nın Köyceğiz ilçesi Toparlar Mahallesi’nde köylülerin yıllardır ecrimisil ödeyip tarım ve zeytinlik olarak kullandıkları arazilerin TOKİ tarafından boş arazi olarak gösterilip Ankara ve İstanbul’da düzenlenen ihalelerle satıldığı iddia edilmektedir. Bu hususla ilgili açıklamanız nedir? Gerçekten böyle bir durum söz konusu mudur?

6) Antalya'da TOKİ ve Eneray Yapı iş birliğinde yapılan inşaatta çalışan işçilerin paralarını alamadığı söylenmekte. Bu hususta bir açıklama getirir misiniz? İşçiler neden maaşlarını alamamakta? İşçilerin ne kadar alacakları bulunmakta?

7) Son beş yılda TOKİ inşaatlarında iş kazaları sonucu yaşamını yitiren kişi sayısı kaçtır? Bunun illere göre dağılımı nedir?

8'inci ve son sorum: Son beş yılda TOKİ inşaatlarında iş kazaları sonucu yaralanan kişilerin sayısı kaçtır? Bunların illere göre dağılımı nasıldır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, TOKİ'nin Değerli Başkanı, Başkan Yardımcıları, yöneticileri, Sayıştayın değerli denetçileri, diğer kurum ve kuruluşların kıymetli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Toplu Konut İdaresi, bildiğimiz gibi, ülkemizin yüz akı bir kuruluştur. Her türlü imkân kullanılarak vatandaşımızın konut sahibi olması için var gücüyle çalışıyor. Modern çağımızın gerektirdiği şekilde konutlar yapıyor ve yeni şehirler oluşturuyor. Biraz önce TOKİ Başkanımızın verdiği güzel bilgiler ışığında neler yaptığını öğrendik. Başkanımıza ve ekibine bundan dolayı teşekkür ediyorum.

TOKİ'nin deprem dolayısıyla yerle bir olan konutlarımızı en kısa zamanda bitirebilmek için pandemiye rağmen sağlık tedbirleri alarak var gücüyle çalışması ülkemiz açısından örnek bir fedakârlıktır. Elazığ'da, Malatya'da, İzmir'de çok güzel çalışmalar yaptılar. Her gün 300 konut ihalesi yapılabilmesi başarısının göstergesidir. TOKİ yönetimine ve tüm çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Depremlerden ve afetlerden hemen sonra gösterdiği gayretle kalıcı konutlar yapan, kentsel projeler yapan sanayi dönüşüm projeleriyle ülkemizin yüz akı bir kuruluşumuzdur. Sayıştayın önerisi doğrultusunda TOKİ Başkanlığımızın yaptığı çalışmaları da Başkanımız anlattı; ihalelerde daha fazla uygulama projesi yapmak için çalışacağını, gayret edeceğini söyledi, hem de TOBAŞ'la ilgili problemleri de muhalefet partisine rağmen birlikte çözeceklerinin müjdesini verdi. Teşekkür ediyorum.

Seçim bölgem Erzincan'da da yaptığı konutlar ve kentsel dönüşümler şehrimizin en yaşanabilir yerleri olmuştur. Kayda değer şikâyetlerin olmaması da çok önemlidir.

Ayrıca, özel bir teşekkürüm var: Gerçekten, geçen yıl, burada, hem KİT Komisyonunun tavsiyesi hem TOKİ Başkanlığımızla görüşme sonucu, seçim bölgem Erzincan'da kurulu -biraz sonra onun da hesaplarını inceleyeceğiz- Doğusanda üretilen perlit kiremitleri TOKİ inşaatlarında kullanıldıktan sonra ülkemizde daha fazla kullanılmaya başlandı ve ilk defa, kuruluşundan bugüne Doğusan kâra geçti; çok teşekkür ediyoruz. Ne yaptık? Yani paslı saçları kullanmadık ya da dışarıdan ithal ettiğimiz saçları kullanmadık; Erzincan'da ham maddesi bulunan yerli bir kiremit TOKİ konutlarında da kamu konutlarında da özel konutlarda da kullanıldı ve ilk defa Doğusan yüzde 20'den yüzde 40'a çıktı. Biraz daha gayret edersek, inşallah, Doğusanın gerçekten Erzincan'ın yüz akı olarak çalışmalarını sürdüreceğine inanıyorum. Buna da en büyük katkıyı KİT Komisyonu ve TOKİ Başkanlığı verdi. Çok teşekkür ediyorum.

Kızılay Hocabey, merkez çarşı kentsel dönüşüm projelerinde Vosgirt Deresi başta olmak üzere millet bahçesinin de programa alınması ilimizde memnuniyetle karşılanmıştır. Başlama tarihiyle ilgili bir zaman verebilirsiniz çok seviniriz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla

başlatılan bu projeler için Erzincanlı hemşehrilerim adına zaturalilerine şükranlarımı sunuyorum. Erzincan'a yapılan her projede olduğu gibi bu projede de verdiği katkı dolayısıyla hem Başbakanımız Binali Yıldırım'a hem Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum'a ve ekibine ve size çok teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, bir iki tane de sorum olacak: Erzincan İliç konutlarının ihalesi yapıldı ama iptal edildi. Son durumunu öğrenmek istiyor Belediye Başkanı. Ercan ilçesinde Mamahatun Mahallesi afet bölgesi ilan edildi daha önceden. Burada yapılacak 2'nci etap konutlardan 64 adedinin afetzedelere tahsis edilmesi için müracaat etmiştik, onun sonucunu da öğrenmek istiyoruz.

Çok teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum, başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum.

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Buyurun Sayın İrfan Bey.

İRFAN KARTAL (Van) – Sayın Başkan, değerli TOKİ yönetimi ve çeşitli bakanlık mensupları, Sayıştay; hepiniz hoş geldiniz.

Kıymetli Başkan TOKİ'nin çalışmalarını yakinen bilen ve yaşayan birisi olarak, seçim bölgem Van'da 2011'de meydana gelen depremde 25 bin konutun çok kısa bir sürede tamamlandığını ve bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımızın ve TOKİ yetkililerinin dünya çapında büyük bir isim yaptıklarını... Kendilerine bu hususta teşekkürü borç biliyoruz.

Sayın TOKİ Başkanından bölgem için 2'nci etap 100 bin konutta... Daha birçok ilçemizde konuta ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle Gürpınar, Saray ve Başkale ilçelerimizde konut bulma sorunu, sıkıntıları yaşanmaktadır; buraya giden memurlar konut bulamamaktadır. Bu 2'nci Etap 100 Bin Konut Projesi hakkında bir bilgi alabilirsek. Özellikle Erciş'te 400 konuta karşılık 3 bin müracaat yapılmıştı. Bu konutlara sosyal amaçlı konutlar olduğu için bölgemizde büyük bir ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konudaki çalışmaları için kendilerini tebrik ediyorum. Bundan sonra ilim için bu konularda bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kartal.

Buyurun Sayın Tuncer.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birkaç sorum olacak. TOKİ Başkanı sunuş konuşmasında “Millet bahçeleri projesiyle 81 ilimize 81 milyon metrekare millet bahçesi kazandırılması hedefine adım adım yaklaşıyoruz.” dedi. Bu bağlamda, millet bahçesi yapımı için başlanan iller hangileridir; bitirilen iller, devam eden iller, projelendirilen, ihale edilen iller ile henüz hiçbir işlem yapılmayan iller hangileridir ve millet bahçesi yapımı planlanan illerde yapılacak millet bahçelerinin mahalle, ada ve paftaları nelerdir?

İkinci sorum: Yine sunuş konuşmasında 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ve Malatya depreminin, 24 Ağustos 2020 tarihinde Giresun'un ilçelerindeki sel felaketinin, 30 Ekim 2020 tarihinde de İzmir depreminin yaralarının sarılmaya başlandığını; Elâzığ'da 20.888, Malatya'da 5.649, Giresun'da 619 ve İzmir'de yaklaşık 5 bin konutun inşa edildiğini belirtti. Bu bağlamda, deprem ve afet konutlarında hak sahiplerinden bedel talep ediliyor mu? Bedel talep ediliyorsa faiz veya ÜFE, TÜFE artırımları bunlara da uygulanıyor mu? Ayrıca, bu deprem ve afette zarar görenlerin DASK sigortaları varsa yine DASK olanlardan da ayrıca bir bedel talep ediliyor mu? Ediliyorsa DASK olan ile olmayan aynı işleme mi tabi tutuluyor, yoksa DASK olanların herhangi bir avantajı var mı? Bununla ilgili bir cevap verirseniz...

Üçüncü sorum: Yine sunuş konuşmasında şimdye kadar 40 ilimizde 110 kentsel dönüşüm projesi kapsamında 170 bin konutun üretiminin gerçekleştirildiğini belirttiniz. Bu bağlamda, hangi illerde, hangi mevkilerde kaç kentsel dönüşüm konutu tam olarak bitirilip hak sahiplerine teslim edilmiştir?

Dördüncü sorum: Şehirlerin içinde kalan eski ve fonksiyonunu kaybeden sanayi alanlarını inşa edilen yeni sanayi sitelerine taşıyarak vatandaşların daha iyi şekilde hizmet almasını sağladınız, bunu belirtmiştiniz. Bu bağlamda, yapılan iş yerlerinin bedelleri nasıl ve hangi yöntemle tahsil ediliyor? Mülkiyet sahibi olan eski sanayi sitesindeki iş yeri sahiplerinden yeni sanayilere giderken ayrıca yine ek paralar talep ediliyor mu veya vatandaşın lehine fiyat farkı varsa bu bedeller vatandaşlara ödeniyor mu? Bununla ilgili bir cevap bekliyorum.

Sunuş konuşmanızda 2020 yılında 997 şehit yakını ile gazi ve görev malullerine 147 milyon TL'lik faizsiz konut kredisi kullandığınızı belirttiniz yani şehit yakını ile gazi ve görev malullerine de TOKİ'nin konutları bedeli mukabilinde sattığını, sadece faizsiz konut kredisi kullandığını anladım bu cevaptan.

Sorum şu: Şehit yakını ile gazi ve görev malullerine TOKİ tarafından yapılan konutlardan da bedel alıyor musunuz? Böyle bir bedel alınması sizce doğru mudur? Bedelsiz verilmesi ve bu kişilerin, vatana son görevini yapmış kişilerin böyle bedelsiz bir şekilde konut verilerek bir teşekkürle vatana hizmetlerinden dolayı ödüllendirilmesi daha doğru değil midir?

Son sorum: Pandeminin başlangıcı olan Mart 2020 tarihinden bugüne kadar yapmış olduğunuz ihalelerde hangi ihale usulünü ya da usullerini uyguladınız? Son bir yılda ihale alan firmaların ve ihale usullerinin isim isim tarafımıza bildirilmesini istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda kolaylıklar ve başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sorudan ziyade kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, TOKİ, daha çok Türkiye’de sosyal konut üreten bir kurum olarak ismini duyurdu ve bugüne kadar gerçekten, Türkiye’nin birçok vilayetinde, hatta ilçesinde çok önemli sosyal konut projelerine imza attınız. Artık TOKİ, aynı zamanda bizim ilçe ve il merkezlerimizde bir yaşam şeklinde dönüştü. İnsanlar bulundukları muhiti tarif ederken “TOKİ’de yaşıyorum.” diye ifade ediyor. TOKİ, aynı zamanda bizim ülkemize, sosyal konut anlamında yeni bir mahalle sloganı da geliştirdi. Ben, bu başarılı çalışmalarınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum. Tabii, böyle yüz binlerce konut yapıncı da hâliyle isminiz böyle betonla anılan bir kurum hâline dönüştü, bu da tabii çok doğaldır. Ancak kurumunuz, çok ince ve çok güzel bir mühendislik zekasıyla o beton hafızasını silip artık yeni bir hafızayı ortaya çıkarttı, o da çevreci, yeşili seven bir kurum. Türkiye’de başlatmış olduğunuz millet parkı projeleri gerçekten çok önemli projeler, ben bu projelerin yanında böyle küçük bir nazire yapmak istedim, o tonu silip ortaya yeşili çıkartmak da gerçekten mühendislik isteyen bir şeydi ama bunu başardınız. Son zamanlarda memleketin dört bir tarafında “TOKİ bizim ilçemize, bizim ilimize millet parkı yapacak.” diye ifade ediliyor. Benim kendi ilimde de çok güzel projeler var, kimisi başlama aşamasında, kimisi proje aşamasında. Onlar hayat bulduğu zaman milletimize şehir merkezinde, betondan arındırılmış yeni yaşam alanları sunulacak.

Ben bugünkü değerlendirmemde sosyal konut ve çevre projelerinin dışında TOKİ’nin yine, böyle farklı bir alandaki mücadelesini de burada ifade etmek istiyorum. Özellikle Türkiye’de bir afet yaşandığı zaman vatandaşlarının gözünün aradığı iki tane kurum var: Biri AFAD biri TOKİ.

“AFAD” derken de sadece depremi kastetmiyorum. Bir heyelan olduğu zaman, bir sel olduğu zaman, depremlerde zaten hemen anında müdahale ediyorsunuz, böyle vatandaşlarımız “Acaba oraya TOKİ yetişt mi?” diye televizyonların ekranına kilitleniyor. Türkiye’de gerek Karadeniz’de gerek, Doğu Anadolu’da, gerek Ege’de yaşanan tüm afetlerde Başkanlığınızdaki tüm kurum yetkililerinin, tüm gücüyle, tüm imkânlarını seferber edip anında o afet bölgesine intikal etmesi ve kısa bir zamanda da yaraları sarması... Gerçekten, devletimiz ve milletimiz adına çok önemli bir iş yapıyorsunuz, bundan dolayı da ben ayrıca teşekkür ediyorum.

Tabii, afetleri biraz önce çeşitlendirdim, “Heyelan, sel, deprem.” dedim ki bunların içerisinde insanların canına mal olan en büyük afet çeşidi deprem. Depremle ilgili de yine kurumumuz Türkiye’de çok önemli görevler üstlendi, depremi artık siyaset üstü bir mesele hâline getirip o gözle bakmaya insanlarımız başladı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde de tüm siyasi partilerin beraber oluşturduğu bir Deprem Araştırma Komisyonu kuruldu, o komisyonun ben de Milliyetçi Hareket Partisi olarak üyesiydim. Yaklaşık üç ay boyunca deprem öncesi, afet öncesi alınabilecek tedbirlerle ilgili çok detaylı çalışmalar yaptık, bu çalışmalarda sizler de misafirimiz oldunuz. Depremde milletçe ve devletin tüm kurumları tarafından bir seferberlik anlayışıyla olaya bakmamız gerektiğini yaşadığımız acılar bizlere öğretti ama geldiğimiz nokta itibarıyla da artık bu tür afetlerde bir ve beraber hareket etmeye başladık.

Depremle ilgili yapmış olduğunuz çalışmalara geçmeden önce yine kayıtlara geçmesi açısından, Türkiye’nin depremselliği ile ilgili ve mevcut yapı stokumuzla ilgili birtakım veriler vermek istiyorum, burada çok kıymetli Komisyon üyelerimiz var, onların da bilmesini isterim. Son bir asırda 90 bin insanımızın yaşamına mal olan bir felaketten bahsediyoruz ki bugün itibarıyla, Türkiye’de 17 milyon -yine Çevre ve Şehircilik Bakanlığının verilerine göre- bina olduğunu düşünürsek bu binalarda da yaklaşık 28,6 milyon bağımsız bölüm var. Bu 28,6 milyon bağımsız bölümün yaklaşık 6,7 milyonu riskli olarak kabul ediliyor ve bunun 1,5 milyonunun da çok acil yıkılmasının gerekli olduğu da yine kayıtlara geçti.

İstanbul, elbette, deprem noktasında hepimizin böyle pürdikkat kesildiği, bütün konsantrimizi yoğunlaştırdığımız bir vilayetimiz çünkü Türkiye’nin yapı stokunun neredeyse dörtte 1’ine eşdeğer bir sayıda yapı stoku İstanbul’da bulunmakta. İstanbul’da 1,2 milyon bina ve buna karşılık da 6,7 milyon konut olduğunu şöyle bir düşünelim, bu 6,7 milyon konutun yanında aynı zamanda 1,1 milyon da iş yeri var. Bakınız değerli milletvekilleri, 6,7 milyon konut ve 1,1 milyon iş yerinin olduğu bir ilimizde mevcut yapı stokunun 1,5 milyon konut ve iş yerinin riskli olduğu yine yapılan incelemeler sonucunda ortaya çıkmış. 1,5 milyon riskli binanın da 300 bininin çok acil yıkılması gerektiği yine Bakanlığımızın ve ilgili kurumlarımızın ortaya koymuş olduğu raporlarda çok net bir şekilde ifade ediliyor. Deprem, bir gerçek, inşallah bu gerçekle yaşamayı hep birlikte hep beraber öğreneceğiz ama bunu yaparken de yaşadığımız yaşam alanlarını da deprem riskine dayanır bir hâle getirmek de hem devletimizin hem de vatandaşlar olarak bizlerin borcu.

Komisyon çalışmaları sırasında yakın zamanda deprem olan iki ilimize gittik; İzmir ve Elâzığ iline gittik. Burada, gerçekten, TOKİ marifetiyle yapılan konutları inceledik, özellikle Elâzığ’da şehrin dokusuna uygun, yatay mimariyle yapılan çok güzel deprem konutlarını yerinde inceleme fırsatımız oldu. Tek tek bu konutların içerisine girip tüm siyasi parti milletvekilleriyle birlikte -Komisyonumuzda olan milletvekillerimizle birlikte- kullanılan malzemenin birinci sınıf malzeme olduğunu, işçiliğin çok iyi olduğunu yerinde tespit ettik. Gerçekten, Elâzığ’da yapmış olduğunuz bu konutlardan dolayı ben bu milletin bir ferdi olarak sizlere teşekkür etmek istiyorum. İzmir’e gittik, İzmir’i görmeden önce ben riskli yapı konusunda Türkiye’nin en şanssız vilayetinin Hatay olduğunu düşünüyordum çünkü gerçekten çok kötü bir yapı stokumuz var ancak İzmir’e gittikten sonra bu fikrim değişti, artık Hatay’ı

ikinci plana aldım çünkü İzmir gerçekten yapı stoku noktasında çok kötü bir durumda. İzmir’de yapmış olduğumuz, Belediye Başkanının da katıldığı bir toplantıda “İzmir’i bu hâle nasıl getirdiniz?” sorusunu sormuştum. Bayraklı ilçesi depremin en yoğun hissedildiği yer, oraya da gittik, ziyaret ettik. Ancak Bayraklı ilçesinde TOKİ marifetiyle yapılan konutlara gelmeden önce şunu da ifade etmek istiyorum özellikle: Bayraklı, yapılan araştırmalarda yaklaşık 100 metrelik bir alüvyon tabakasının olduğu bir ilçe. Düşünün ki bu ilçeyi yıllar öncesinde İzmir’in Manhattan’ı yapmak için ortaya bir vizyon proje koyulmuş. Tarım arazisi olan bir yeri, bırakın konuta açmayı İzmir’in Manhattan’ı yapmak demek orada yüksek yapıların inşa edilmesine sebep olacaktı ve oldu da nitekim, bugün İzmir’in en yüksek konutları, iş yerleri Bayraklı’da. İzmir’in bu bakış açısını yeniden kontrol edip, yeniden revize edip yeniden değiştirilmesi gerektiğini o gün akşam yapmış olduğumuz toplantıda ifade etmişim. Aslında, tabiat, doğa bize vermiş olduğunu geri istiyor. Tabiat, doğa Bayraklı’yı bize tarım arazisi vermişti, biz Bayraklı’yı tuttuk, konut alanı, kentsel yaşam alanı yaptık ancak doğa, inatla “Benim size vermiş olduğum bu tarım arazisini siz yaşam alanına çeviremezsiniz.” diyor ki nitekim, yaşadığımız son depremde de bunu gördük.

Bir itirazım var sadece Sayın Başkanım. 7 proje alanını tek tek gezdik, yıkılan binaları yeniden eski yerinde yapmayı uygun görmüşünüz ki bunun vatandaşımızın da talebi olduğunu ben gördüm orada. Ancak, yeni yapılan binalarda, tabii, sert bir zemine ulaşmanın imkânsız olduğu belli. Bunun için çeşitli mühendislik teknikleri uygulamışsınız -“jet grout”lar olsun, kazık temel yöntemi olsun, radye temel olsun; onların üzerine de radye temeli bindirmek- bunun, maliyeti çok yüksek miktarda artırdığını düşünüyoruz. Ben orada bir “jet grout” uygulamasına denk geldim, bir kazık temel uygulamasına denk geldim; inancımız olsun, hiçbir basınç olmadan o sondaj borularının nasıl zemine gömüldüğünü orada bütün milletvekilleriyle gözlerimizle gördük. Yani bu konutların tekrardan orada yapılmasının bir risk olduğunu düşünüyorum. Çok güzel rezerv alanlarınız var, o hastanenin orada, yüksek kesimde, hem körfez manzaralı hem arka tarafta ormanın olduğu alanlar. Keşke bu 7 proje alanını da orada yapmasaydık, bu insanlarımızı bir şekilde ikna edip onların da rezerv alanına taşınmasına fırsat verseydik. Bunda, hiç şüphesiz, İzmir milletvekillerimizin de desteği alınabilirdi.

Bayraklı’da ne yaparsak yapalım, biraz önce sözün başında da söylediğim gibi, Bayraklı yaptığımız her şeyi bizim elimizden alacak. Eskiden “bamyalar” olarak geçiyormuş herhâlde, Atıla Bey oraları daha iyi bilir, Bayraklı kısmını. Ancak...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Narenciye ağaçlığı ve bamyalar tarlası, tarım alanları. 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle açıldı orası.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Ben, mevcut yapmış olduğunuz projelerde özellikle temele harcadığınız paranın çok yüksek olduğunu düşünüyorum.

Bir konuyu daha burada dile getirmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı, toparlayalım.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, iki üç dakikanızı alacağım. TOKİ olunca böyle oluyor, başka kurumlarda konuşamıyoruz.

Bakın, ben Bayraklı’da yapılan konutlarla ilgili devletimizin sunmuş olduğu imkânlardan bahsetmek istiyorum. Bayraklı’da deprem anında yıkılan veya acil yıkılması gereken konutları devletimiz TOKİ marifetiyle yapıyor, yaptığı bu konutları vatandaşlarımıza teslim ediyor, hem de yüzde 0 faizle, iki yıl ödemesiz, yaklaşık on beş ila yirmi yıl arasında uzun vadeye yayılmış ödeme koşullarıyla. Ve şunu da ilave etmek istiyorum, kayıtlara da geçsin: Maliyetinin yaklaşık yüzde 40 altında bir fiyatla vatandaşlarımıza bu konutlar teslim ediliyor.

Elbette, bu konutlar teslim edilirken, depremde önce 100 metrekare olan bir konut 80'e, 75 metrekareye düşebilir. Ancak, şunu unutmayalım: Yapılan bu konutlarda metrekareden daha ziyade, artık o konutların bir tabut özelliğinden arındırılmış, insanlar için depreme karşı güvenli, çoluğuyla çocuğuyla yaşayabileceği bir alan hâline geldiğini, lütfen ve lütfen, bu milletin seçilmiş birer ferdi olarak vatandaşlarımıza özellikle bunu anlatalım. "Vatandaşın 100 metrekare evi niye 75 metrekareye düştü?" söylemi bu yapılan işleri de gölgede bırakıyor. Elâzığ ve İzmir'de yapılan imalatları sayın milletvekili de gitti, yerinde görmüştür.

Başkanım, bitiriyorum, bölgemle ilgili bir şey söyleyeceğim sadece. Sayın TOKİ Başkanımızdan bir istirhamım olacak. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımızın bu tekliften haberi yok. Hatay Büyükşehir Belediyesi Cumhuriyet Halk Partisinde. Antakya merkezde yaşayan 300 bine yakın insanın evsel atıkları hemen yan taraftaki Defne ilçemizdeki bir arıtma tesisinde artılıyor ama güya çünkü otuz yıl önce yapılan bir arıtma tesisi, bütün teknik özelliklerini de kaybetmiş. Hatay Büyükşehir Belediyesine o arıtma tesisinin olduğu yerdeki vatandaşlarımız "Bu arıtma tesisini dışarıya taşıyalım." diye toplu bir baskı uyguluyorlar ama Büyükşehir Belediyesi imkân olmadığı, mali noktada sıkıntı yaşadığı için şu an bu konuya bir çözüm üretmedi. İşte tam bu noktada, TOKİ marifetiyle... O arıtma tesisinin mevcut yeri çok kıymetli, çok değerli. TOKİ olarak bize, Hatay'a, uygun bir yerde bir arıtma tesisi yapıp mevcut, çok kıymetli olan bu arıtma tesisinin yerini de bize bir millet bahçesi yapabilir misiniz? Defne ilçemiz Antakya'da, 140 bin insanımızın yaşadığı bir ilçe. Gerçekten, çevrenin de sağlığın da bu kadar çok konuşulduğu bir dönemde buna ihtiyaç var. Bu manada TOKİ'den böyle bir destek bekliyoruz Başkanım.

Başkanım, anlayışınız için teşekkür ederim, çok sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah. Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli üyeler, Kıymetli TOKİ Başkanımız ve Yönetim Kurulu üyeleri, kıymetli Sayıştayımızın temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün TOKİ'yle ilgili görüşmelerimizi yapıyoruz. Tabii, ben TOKİ'yle ilgili görüşmeleri yaparken Giresun Dereli'de ve diğer ilçelerimizde yaşadığımız olayla ilgili de bir iki söz söylemek istiyorum. Giresun ilimizin Dereli ilçesi başta olmak üzere, diğer ilçelerde çok büyük bir sel felaketi atlattık. Sel felaketinden sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız, TOKİ Başkanlığımız çok hızlı bir girişimle orayı çok kısa bir sürede yeniden hayata kavuşturdu. Ben bundan dolayı kendilerine teşekkür ediyorum. Aynı zamanda, deprem konusunda da son dönemde gerçekleştirdiği duyarlı ve depreme dayanıklı yapılarla, gerçekten, Türkiye'de büyük bir dönüşüm oluyor. Kentsel dönüşümle de öncülük ettiği bu olaylar, bunun devamında yatay mimariye dönmesi ve yatay mimariyle artık milletimizi buluşturması çok güzel bir girişim.

TOKİ, Türkiye'de artık bir marka oldu. Aynı zamanda, son dönemde yapmış olduğu bu, işte, hepimizin söylediği, bahsettiği millet bahçeleri çok güzel bir girişim oldu. Şehirlerin orta yerlerinde, şehirlerin önemli bölgelerinde müthiş nefes alma alanları inşa ediliyor. Bu inşayı gerçekleştiren TOKİ'mize ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza da teşekkür ediyorum.

Aynı zamanda, kendi ilimde, Ordu'da şu anda hem ilçelerimizde TOKİ binalarımızın yapılması, Gürgentepe, Kabadüz gibi ilçelerimizde dar gelirli ailelere TOKİ binalarının yapılması, bunların vatandaşların hizmetine sunulması güzel bir girişim. Devamında da Ordu merkezde yapılacak olan çok

büyük bir yatırım, TOKİ Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecek olan millet bahçesi. Valilik binasını falan da içerisine alan güzel bir alanı milletimizin hizmetine millet bahçesi olarak açacağız. Onun haricinde, Ünye, Fatsa ilçelerimizde de aynı şekilde millet bahçeleriyle milletimizi bütünleştiriyoruz.

Bu çalışmalardan dolayı başta Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum ve TOKİ Başkanlığımıza çok çok teşekkür ediyorum. Tekrar, katılımlarınızdan dolayı üyelerimize teşekkür ediyorum ve TOKİ Başkanlığımızın bugünkü görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gündoğdu.

Buyurun Sayın Özdemir.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de toplantının hayırlara vesile olmasını dileyerek sözüme başlamak istiyorum. TOKİ Başkanı ve tüm hazıruna da saygılar sunuyorum.

Tabii, özellikle Türkiye'nin afet dönemlerinde, yakın tarihte Elâzığ'da ve İzmir depreminde TOKİ'nin ve Bakanlığın gösterdiği performanstan dolayı da milletimiz adına kendilerine teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

Ben kendi seçim bölgemle ilgili de bir iki konuda... Özellikle Hasankeyf ilçemle ilgili çok yoğun mesai harcıyorlar. Devam ettikleri projelerden, yapılan projelerden dolayı da kendilerine teşekkür ediyoruz.

Eksik kalan birkaç tane projemiz var. Onları da biliyorum, özellikle TOKİ Başkan Yardımcımızla da sık sık alanda da karşılaşıyoruz. Özellikle Kale, Şahap Vadisi ve Yamaç Külliyesi'yle ilgili son süreçlerle ilgili de ne durumdadır? Acaba ne zaman bunlar da ihale aşamasına gelecek ve gerçekleşmesi olacak?

Diğer, devam eden projelerle ilgili de Hasankeyf ilçemizin özellikle Millet Bahçesi ve Kent Meydanı Projesi devam ediyor, umarım gecikme olmadan 15 Temmuzda açılışını hep beraber yaparız. Bu millet bahçesiyle ilgili, onun süreci nasıl işliyor? İhale edildi mi veyahut da ne zaman edilecek? Edilecekse de bunu öngördüğünüz süre ne kadar? Hasankeyf'te kalan birkaç tane işimiz vardı, bunlar ne zaman ihale edilecek? Bunu sormak istiyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Özdemir.

Sayın Yavuzıılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZİYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri, değerli bürokratlar, Sayıştayın kıymetli temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarımız; hoş geldiniz.

Evet, biraz heyecansız bir toplantı. Yani ben heyecan katayım diyeceğim ama AK PARTİ milletvekilleri olmadığı için...

ORHAN SÜMER (Adana) – Genel Kurulda yoklama var, sen bir an önce bitir de biz de yoklama isteyelim.

DENİZ YAVUZİYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, öncelikle, hem Türkiye'yle ilgili hem Zonguldak özelinde bazı konuları gündeme getireceğim. Aslında, Sayıştay raporunda -özellikle milletvekili arkadaşlarımızın da ifade ettiği- birim fiyatların belirlenmesi noktasında mukayese usulündeki belirsizlikler veya usulsüzlükler veya eksik bırakılan çalışmalar ve bunun yaygın bir hâle gelmesi, bunca bulguya konu olması aynı zamanda da Sayıştayın raporuna yazmadığı ama pek çok yapılan

ihalede ve yapılan işlerde de hak edişler sürecinde de sistematik bir şekilde bu yanlışlıkların devam ettiği gerçeğini ortaya koyuyor. Bu, başlı başına büyük bir yanlış çünkü TOKİ cebinden para harcayarak yani hiçbir yöneticinin kendi cebinden para harcayarak çeşitli imar işlerini yaptığı bir kurum değil, vatandaşın vergilerini kullanıyor veya vatandaşa ait olan, devlet kurumlarına ait olan araziler, arsalar alıyor, satıyor, üzerine binalar yapıyor. Dolayısıyla bu bakımdan, bu bulgularla hâlâ daha TOKİ’de teknik anlamda çalışmaların tam anlamıyla istediğimiz seviyede olmadığını gösteriyor.

Bunun haricinde, ben açıkçası millet bahçeleriyle ilgili yapılan çalışmaları TOKİ’nin yapmak durumunda kalmasının aslında çok üzgün olmamız gereken bir durum olduğu kanaatindeyim. Biz yeni bir ülke değiliz, biz köklü bir devletiz ve maalesef şehircilik planlama anlamında bugüne kadar şehirler o kadar çok betona gömüldü ki dolayısıyla da bugün millet bahçesi yapmak âdetâ vatandaşa bir ödölmüş gibi sunuluyor. Hâlbuki temelinde -bugüne kadarki tüm Hükümetler için söylüyorum- bu işi bu noktaya zaten getirmemiş olmak gerekiyordu. Yani önce ağaçlar kesildi, önce doğa tahrip edildi, şehirler bu anlamda yanlış bir planlamayla büyütüldü, büyütülen bu şehirlerin arasına millet bahçesi yapıp sonra da bununla övünmek; bana çok garip geliyor. Millet bahçesinden kasıt da şu: Yani bir ormandan bahsetmiyoruz, aslında bir çevre düzenlemesinden bahsediyoruz. Dolayısıyla da aslında bunu, belediyelerin bu çalışmaları yapıyor olmasını ben beklerdim ancak şu anda bu TOKİ marifetiyle yapılıyor.

Şimdi, diğer taraftan şöyle problemler de var: Ben Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü mezunuyum. Yıldız Teknik Üniversitesinin Davutpaşa kampüsüne yapılmak istenen millet bahçesi projesinin ihale tarihi TOKİ tarafından 5 Eylül 2019 olarak açıklandı ve şu anda da öğrenciler, Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörlüğü ve TOKİ arasında büyük bir problem var. Çünkü üniversite kampüs alanının içine bir millet bahçesi yapılıyor. Yani tekrar söylüyorum, bu var olanın bir çevre düzenlemesi. Yani lütfen bunu alıp böyle çok ekstrem, çok farklı bir yapıyı, mimari bir yapıyı inşa ediyormuşuz gibi de bir paye atfetmeyelim. Şimdi, öğrencilerin kampüs alanının içine böyle bir millet bahçesi kurulumu yapmak demek, o okulun aslında özerkliğine ve okulun içindeki öğrencilerin biraz daha kendi sosyal faaliyetleri için kullanabilecekleri alana farklı anlamlar da yüklenmesine neden oluyor. Şimdi, biz eğer bir üniversite kampüsünün içine millet bahçesi yapıyorsak ben buradan söylüyorum, o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinin de kapılarını açın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun hemen etrafında bulunan bahçeye de millet bahçesi olarak vatandaşlarımız aynı şekilde girsinler, aynı şekilde çıksınlar. Türkiye’nin herhangi bir yerine yapılan millet bahçesinin kuralları neyse aynısı Türkiye Büyük Millet Meclisinin içindeki bahçe için de geçerli olsun, var mısınız veya bakanlıklar içinde, bakanlıklar da bahçelerini açsınlar, vatandaş her şekilde içeriye aynı şekilde girsin, piknik yapsın, çocukları o çimlerin üzerinde oyunlar oynasın, uçurtmalar uçursun.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Onlar öyle değil. Konular o kadar birikiyor ki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkan, söz vereceğim.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, inanın ki konular o kadar uzadı ki yani...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Söz vereceğim.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Konular çok olduğundan dolayı atlanacak konular, atlandığından dolayı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, atlanmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hayır, hayır, siz not alın, siz güzel cevap verirsiniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, baki, biz vatandaşın hassasiyeti olan soru işaretlerinin giderilmediği pek çok konuyu burada aydınlığa kavuşturmaya çalışıyoruz. Ben söyleyeceğim, siz diyeceksiniz ki “O konu aslında şöyle gelişti, böyle oldu.” hem biz buna resmiyet kazandıracağız hem de örnek; siz açıklama yaptıktan sonra, Yıldız Teknik niversitesinin ğrencileri kamp alanına giren üniversiteyle ilgili, ilgisiz kişilerin bu fotoğraf ve videolarını bana göndermeyecek, gönderirse de ben diyeceğim ki size hani böyleydi? şimdi, dolayısıyla, bunu burada konuşmamız gerekiyor.

Diğer taraftan, tabii, bir eleştiri gibi oldu ama ben hani bu arada şunu da söyleyelim: Kurumu çok eleştirdim, eleştiriyorum çünkü vatandaşın vergileriyle harcamalar yapılıyor. Ben TOKİ Başkanına da teşekkür ediyorum, onu da burada ifade edeyim. Çünkü kendisine ne zaman ulaşmaya çalışsak hangi toplantıda olsa, bir kara yolunda olsa, seyahatte olsa, her zaman açtı, döndü, ilgilendi, sağ olsun. Bu anlamda da gerçekten kendisine teşekkür ediyorum.

Bir istatistik kısaca paylaşayım: Google’da 2020 yılında arama motoruna Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları tarafından en fazla girilen 5 tane kelime; bu siyaseten de çok şey ifade ediyor: Bunlardan birincisi, en fazla girilen kelime “EBA”ymış.

LÜTFİ KAşIKçI (Hatay) – “TOKİ” diyeceksiniz diye korktum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok.

İkincisi “Dolar kaç TL?” ncs “corona virüsü” dördüncüsü “deprem” beşincisi de “Zoom”. Bu beşten özellikle ikinci ve dördüncü sırada olan kelimeler yani “Dolar kaç TL?” ve “deprem” konusu bir arada değerlendirilmesi gereken bir konu.

Zonguldak’ta TOKİ bir sahil düzenlemesi yapıyor, Zonguldak Belediyesiyle birlikte bir çalışma yapıyor. Yalnız, alışmada “İsmet İnönü Parkı” adı verilen parkta -Zonguldak’ta hemen merkezinde, Valiliğin yanında olan- aynı zamanda İsmet İnönü’nün de böyle 1940’lı, 1950’li yıllarda bu parka konmuş olan bir heykeli var. Yani estetik açıdan da gerçekten çok kıymetli bir heykel. şimdi, aynı zamanda da onun bulunduğu parkın içindeki blęe bir tören alanı yani burada açıklamalar yapılıyor, törenler yapılıyor. Tam bu heykelin önüne bir kayak rampası yapılıyor, rampa. şimdi, bu öyle bir rampa ki -ben fotoğrafları da size ulaştıracağım, şöyle göstereyim- bu kayak rampasından aşağı kayan bir ocuk doğrudan heykele çarpacak, yani çarpmaması mümkün değil. şimdi, dolayısıyla, burada iki boyutlu bir problem var. Problemlerden birincisi, bu kayak rampasından kayan çocukların sağlığı tehlikede, yani bu kayak rampasının buradan alınarak daha geniş bir park alanına, oyun alanına konması ve orada çocuklarımızın, gelerimizin de bu sportif faaliyeti sağlıklı bir şekilde yürütmesinin sağlanması gerekiyor. Diğer bir taraftan, aynı zamanda da bir tören alanı da ortadan kaldırılmış oluyor, onun da yeniden tesisi için dediğim gibi daha geniş bir oyun alanında bu değerlendirilebilir. Bu haliyle -aynı zamanda da fotoğrafta siz gremesenez de- Zonguldak arşı yoluna kara yoluyla aradaki mesafe 5 metre parkın. şimdi, bu konuyu gündeme getirdik, Zonguldak Belediye Başkanı dedi ki: “Ya, benim sorumluluğumda değil, TOKİ yapıyor bunu.” Yani bir nevi bu yanlış uygulamayı size yönlendirmiş oldu. O nedenle ben de sizden Zonguldak Milletvekili olarak bu hem çocuklarımızın sağlığı açısından hem tören alanının ortadan kaldırılmış olması bakımından bu yanlış bir uygulamayı dzeltmenizi istiyorum.

Diğer bir taraftan Zonguldak’ta lavuar alanı dediğimiz eski kömür yıkama sahası var, geniş bir alan. Burada TOKİ bir proje yapıyor, yıllardır beklediğimiz bir konuydu aslında, onunla ilgili bazı sorular sormak istiyorum: 7/12/2020 tarihinde duyurusu yapılan 26 şubat 2021 tarihli ihale neden

gerçekleşmemiştir? Yerel basına yansıyan 7/5/2021 tarihli ihale gerçekleşmiş midir? Söz konusu ihale gerçekleştiyse hangi usule göre proje ihale edilmiştir? Söz konusu ihaleyi alan yüklenici veya yükleniciler kimlerdir? İhale hangi bedelle verilmiştir? Hangi işleri kapsamaktadır?

Diğer bir konu, Zonguldak merkez ilçesinde bulunan Yayla-fener Mahallesi yaklaşık 25 hektar büyüklüğünde olup doğal yapısı, tarihsel geçmişi ve kültürel özellikleriyle özel bir yer. Zonguldak merkezinin de en turistik yeridir Zonguldak'a her gelen Fener Mahallesi'ne gider ve burada bir gezinti de yapar. Bu bölgeyle ilgili olarak bölgenin turizm ve sanayi faaliyetlerinin açılması söz konusu mudur? Bu çerçevede yapımı planlanan TOKİ'nin bir projesi mevcut mudur? Bölgede Toplu Konut İdaresince konut yapılması, alanın yerleşim ve yapılaşmaya açılması söz konusu mudur? Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait lojman ve arazilerin bulunduğu alanların satışa çıkartılması yahut Zonguldak Belediyesine devri konusunda bir planlama yapılmakta mıdır? Zonguldak Kozlu ilçesi Kılıç Mahallesi'nde bu terk edilen Türkiye Taşkömürüne ait lojmanların yerine çok yüksek katlı olmayan, belirli bir kat seviyesinde TOKİ yapılması konusunda sizinle bir görüşmemiz olmuştu, siz mümkün olduğunu ifade etmiştiniz. Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürümüz de mümkün olduğunu söyledi, AK PARTİ'li Milletvekili arkadaşım Polat Türkmen'le de konuyu birlikte değerlendirdik ve bu konuyla ilgili adım atılmasını istiyoruz. Bu noktada tıkanma noktası Kozlu ilçesinin AK PARTİ'li belediyesi midir, belediye başkanı mıdır? Bu konuda sizden, bir girişimde bulunarak bu konuyu bir noktaya taşıyalım, tıkanan noktayı çözelim. Herkes kendi payına düştüğü ölçüde bu sorunu ortadan kaldırmaya çalışsın.

Bir diğer konu da Zonguldak'ta Bakacakkadı beldesi TOKİ talepleri vardı, arazileri vardı. Arazi tahsis gerçekleşti ancak ihale süreci tamamlanmadı. Avan projeyle ihaleye çıkmıştı ama ihale süreci iptal edilince şimdi kesin projeyle ihaleye çıkma süreci var bildiğim kadarıyla. Bu noktada bölgede yoğun bir talep var. TOKİ'den büyük bir beklentisi var. Bölgenin kalkınması açısından da çok kritik çünkü bölge Filyos Vadisi'ne de çok yakın bir bölge. Biliyorsunuz Karadeniz'de bulunan doğal gazın Filyos'tan karaya çıkarılması söz konusu. Bu bakımdan burada yerleşim yerlerinin artmasına gerçekten çok ihtiyaç var.

Sayın Başkanım, tamamlıyorum, son. Eksik de bırakmamış olayım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – TOKİ'nin Her Yıl 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi kapsamında şehit aileleri ile harp ve vazife malulleri, engellileri, emeklileri önceleyerek İstanbul ili Tuzla ilçesinde yapmayı planladığı konutlar var. 5.750 tanesinin yapılmasıyla ilgili de başvuruları aldı, başvuru ücretlerini de aldı, kurasını da çekti ancak bir yılın üzerinde bir süre geçmesine rağmen bu konuda da somut bir ilerleme sahada gerçekleşmedi. Vatandaşlarımız da bu konuyla ilgili bir sorun olup olmadığı, iptal olup olmadığı, aksilik olup olmadığı noktasında sizden bir bilgi talep ediyorlar.

Son bir konu ve tamamlıyorum. Muğla Milletvekilimiz Sayın Suat Özcan'ın bana iletmek üzere aktardığı bir konu. Köyceğiz ilçesi Toparlar Mahallesi'nde bulunan ve mülkiyetin maliye hazinesine ait iken ucuz konut üretmek amacıyla TOKİ'ye devri yapılan yaklaşık 1 milyon 106 bin metrekare büyüklüğündeki alanda, TOKİ plan değişikliği yapmak suretiyle arsa üretmiş ve hiçbir şekilde konut yapmadan bu arsaları açık artırma ihale yoluyla 10 Haziran 2021 tarihinde satışa çıkarmıştır. Toparlar Mahallesi'nde bu alan içerisinde yerleri ve evleri bulunan vatandaşlarımız mağdur olmuştur. Ucuz konut üretme maksadıyla TOKİ bu araziye maliye hazinesinde belli bir amaç için bilabedel olarak almış ancak amacı dışında kullanmıştır. Ayrıca yapılan satış TOKİ tarafından değil de maliye hazinesi tarafından yapılmış olsaydı satış bedelinin yüzde 30'luk payı ilçe Belediyesine, yüzde 10'luk payı Muğla Büyükşehir Belediyesine aktarılması gerekcekti. Vatandaşlarımız yaratılan mağduriyetten çok

huzursuzlar. Yıllarca emek vererek yetiştirmiş oldukları zeytin bahçeleri, narenciye bahçeleri, hatta evleri hiç tanımadıkları insanlara ihale yoluyla satılmış durumda. Mümkünse ihalenin iptali noktasında talepleri var.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum. TOKİ özellikle ekonomik krizin derinleştiği yıllarda -ki maalesef Türkiye bir türlü yani on yıllardır ekonomik krizlerden kurtulamıyor- özellikle daha da önemli bir vazifeyi yerine getiriyor. Ben tekrar çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Biz milletvekillerinin size çalışmalarınızda destek olabileceğimiz noktalarda da her zaman bu desteği sunacağımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Yavuzyılmaz.

Beş dakika ara verelim.

Kapanma Saati: 17.29

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.34****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantıyı açıyorum tekrar.

Sayın Ünlü, sürenizi başlatıyorum, buyurun.

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

TOKİ'nin Sayın Başkanı, değerli TOKİ yönetimi; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Değerli arkadaşlar, asıl amacı, görevi ülkedeki sosyal konut ihtiyacının karşılanması olan TOKİ aslında daha çok dar ve düşük gelirli yurttaşlarımızın ev ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bunun yanında kurum, üst gelirli vatandaşlarımızın da konut ihtiyaçlarını karşılamaktadır fakat asıl amacı alt gelirli grubun konut ihtiyacını sağlamak olan TOKİ son dönemde politikasını lüks ve nitelikli konut yapımı olarak değiştirmiştir. Kurum, gelir düzeyi yüksek yerlerde konut yaparak kâr amacıyla çalışan bir kurum hâline gelmiştir. Bu bağlamda, 2003-2021 yılları arasında yapılan konutların ne kadarı üst gelir grubuna yönelik yapılmıştır, yıllar ve şehirlere göre dağılımları nedir? 2003 yılından bugüne kadar TOKİ'ye ne kadar hazine arazisi tahsis edilmiştir, bunlara ne kadar bedel ödenmiştir? Kurumun kâr zarar durumu nedir?

Ben bu kadar soruyorum arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

Başarılar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Ünlü.

Buyurun Sayın Türkmen.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyonumuzun milletvekili kardeşlerim, TOKİ'nin çok Değerli Başkanı ve ekibi, Sayıştayımızın saygıdeğer temsilcileri, değerli hazırun; saygıyla selamlıyorum.

Burası hem övgü hem de hesap verme, hesap alma yeri, KİT Komisyonu. Fakat ben TOKİ'ye gerçekten teşekkür ediyorum. Türkiye'nin neresine gidersek gidelim, nerede görürsek görelim -Zonguldak da bunun içerisine dâhil olmak üzere- çok güzel hizmetler veriyorlar. Görüntüde de görselde de gördüğümüz gibi, gerçekten yaşanan ve yaşanılabilir bir kentleşme oluşuyor, kentlerin yenilenmesinde çok büyük katkıları var, Zonguldak'ta da bunu görüyoruz. Onun için, Sayın Bakandan başlamak üzere sizin hepinize, ekibe teşekkür ediyorum.

Söylenenlerin büyük bir kısmı... Tabii ki eksiklikler olabiliyor fakat -hepimiz mühendisiz, bunları biliriz- o projede veya masa başında olanlar ile -araziye çıktığınız zaman- uygulamada yaşanan zorlukların ne kadar farklı olduğunu da biliyoruz. O yüzden, tabii, bunlardan eksiklikleri giderilebileceklerin eksiklikleri giderilecek. Bu eksiklikler hem Komisyonumuzun sizlere verdiği tavsiyeleriyle hem de sizlerin gayretleriyle inşallah ileriki yıllarda çok daha aza inecektir diyorum.

Hepinize çalışmalarınızda tekrar tekrar başarılar diliyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türkmen.

Sayın Güler, buyurun.

Tekrar hoş geldiniz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Misafir milletvekili arkadaşlarımıza beş dakikalık süre veriyoruz konuşma süresi olarak.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, Bakanlık temsilcilerimiz ve Sayıştayımızın değerli uzmanları ve TOKİ'mizin Değerli Başkanı, yardımcıları, daire başkanları, hukuk müşaviri arkadaşlarımız; tabii, Meclise hoş geldiniz.

Tabii, geçmişte de TOKİ'de görev almış bir milletvekili olarak -yüz akı bir kuruluşumuz- aynı zamanda Deprem Araştırma Komisyonu üyesi olarak özellikle Elâzığ'a bizzat Deprem Araştırma Komisyonu üyelerimizle yaptığımız ziyarette, daha sonra Malatya'ya, sel baskını nedeniyle özellikle Giresun Dereli'ye ve İzmir depreminden sonra İzmir'e yapmış olduğumuz ziyaretlerimizde, buralarda toplamda 32 bin konutun şu anda planlandığı, proje çalışmalarının tamamlandığı ve imalat kısmının da yapıldığını büyük bir sevinçle ve güzellikler içerisinde gördük. Gerçekten, oralandaki bu afet ve depremlerden sonra yapılan konutların vatandaşlarımız nezdinde de çok ciddi karşılık bulduğunu ve vatandaşlarımızın mağduriyetlerini giderdiğini bizzat yerinde görmüş olduk.

Tabii, TOKİ'mizin bu operasyonel gücünün artarak devam etmesi gerekiyor. 2003 yılına kadar toplamda 44 bin konut üretmiş olan bir kuruluşun on sekiz yıllık geçmişine baktığımızda 1 milyon sosyal konutu Anayasa'mızın sosyal devlet anlayışına uygun olarak ihtiyaç sahiplerine, özellikle alt gelir gruplarına yani konuta erişim imkânı olmayan gruplara yönelik 1 milyon konutun imalatını yaparak teslim etmiş olması gerçekten ülkemiz adına gurur verici.

Ben bugüne kadar TOKİ Başkanlığımızda görev yapan TOKİ Başkanlarımıza, yardımcılarına, daire başkanlarına, uzmanlarımıza, şube müdürlerine, emeği geçen bütün arkadaşlarımıza şükranlarımı arz ediyorum, Allah razı olsun. Ülkemizin bu operasyonel, gurur verici kuruluşunun bundan sonra da yine ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda hizmet etmeye devam etmesini diliyorum. Şükranlarımı sunuyorum.

Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Güler.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, TOKİ'nin çok Değerli Başkanı, yardımcıları ve kıymetli heyeti, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli arkadaşlar; özellikle, bugünkü yapmış olduğumuz toplantının hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

TOKİ sosyal devlet anlayışıyla dar gelirli ve yoksul vatandaşlarımızı konut sahibi yapabilmek ve insanımızın hayat kalitesini ve koşullarını iyileştirmek amacıyla 2003 yılında konut üretim seferberliğinin öncü kuruluşu TOKİ Başkanlığı sayesinde ülkemizin dört bir yanını kentsel ve sanayi

dönüşüm projeleriyle yeniledi. TOKİ'nin kâr amacı gütmeyen geliştirdiği ve özellikle yatay mimariyi esas alan sosyal nitelikli konut projeleri, küçük birikimleriyle kira öder gibi uzun vadelerde ev sahibi olmak isteyen dar gelirli vatandaşlarımızın en büyük umudu oldu. Bunun yanında, TOKİ, kentsel dönüşüm yoluyla kentlerimizi modern bir şehre kavuşturmak, tarihi kent merkezlerinin korunarak yenilenmesini sağlamak, sosyal donatıları ve millet bahçeleriyle şehirlerimizi yeni hayat alanlarına kavuşturmak gibi görevleri de üstlenmiştir. Deprem ve sel felaketi gibi olaylarda evleri zarar gören vatandaşlara devletimizin ilk uzanan ellerinden biri olan TOKİ Başkanlığı 17 Ağustos depreminden, yakın tarihimizde yaşanan Elâzığ, Malatya, İzmir ve sel felaketiyle karşı karşıya kalan Giresun'da vatandaşlarımızın yaralarını sarmak için gece gündüz çalışmıştır; teşekkür ediyorum.

Elâzığ, Malatya, Giresun ve İzmir'de yaklaşık 32 bin konutun inşası gurur vericidir. 2003 yılına geldiğimiz zaman, TOKİ'nin ciddi bir şekilde tırmanışa geçtiğini görüyoruz ve 1984'ten 2002'ye kadar yapılan konut sayısının 15-16 kattan daha fazlası şu anda bitirilmiş bir vaziyette. On sekiz yıl içerisinde TOKİ tarafından 1.251 okul, 268 hastane, 839 cami, 21 üniversite, 993 spor salonu, 97 sağlık ocağı, 17 stadyum olmak üzere, sevgievi, engelsiz yaşam merkezi, huzurevi, halk eğitim merkezi, kültür merkezi ve toplum merkezi gibi birçok alanda hizmet gerçekleştirmiştir. Ayrıca, şehirlerimizi daha yeşil ve ferah yaşam alanları hâline dönüştürmek, şehirlerimizin yaşam ve çevre kalitesini yükseltmek, yeşil şehirler oluşturmak için Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde yürütülen Millet Bahçesi Projesi kapsamında şehirlerimiz parklar, çocuk oyun alanları, yürüyüş ve bisiklet yollarıyla donatılmaktadır.

Toplu Konut İdaresi kurulduğu günden bugüne, hakikaten, Türkiye'nin konut ihtiyacı adına çok önemli çalışmalar yapmıştır, Türkiye'de ciddi katma değerler üretmiştir. Emeklilerle ilgili yaptığınız projeler gerçekten halkta çok ciddi karşılık buluyor. Emeklilerin ev sahibi olması için yürüttüğünüz bu çaba önemli, bu süreci destekliyoruz. Vatandaşlarımız emekli olmuş ama bu zamana kadar konut sahibi olamamış veya çeşitli nedenlerle kirada bulunuyorlar; onlara kira öder gibi sağlayacağınız bu konutlar büyük önem arz ediyor. Bu kampanyanın artırılmasını da sizlerden istirham ediyorum.

Seçim bölgem Osmaniye ili Bahçe ilçesinde yapımı devam eden 135 konut projesi için 6 blok, 135 konut, 20 adet 1+1, 67 adet 2+1, 48 adet 3+1, 1 adet 3 dükkândan oluşan ticaret merkezi; bu projeniz için de hakikaten, sizlere çok teşekkür ediyorum. Halkta büyük bir memnuniyet oluştu, yeni bir projenin de yapılması yönünde belediyemiz 28 dönüm bir yer tahsisini yaptı, sizlere gönderdi. Bu konuda da sizden yeni bir proje uygulanmasını bekliyoruz. Bu uygulamış olduğumuz, yapmış olduğumuz projede bir cami yeri vardı. Bununla ilgili de Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz, Sayın Kurum geldiğinde de orada -Sayın Başkanım siz de biliyorsunuz- "Buraya bir cami yakışır." demişti. Onda böyle bir beklenti olduğunu sizlere iletmek istiyorum.

Ayrıca, Kadirli ilçemizde yapılması düşünülen sosyal konut projesiyle ilgili talep de sizde şu anda bekliyor. O konuyla ilgili de yardımlarınızı istirham ediyorum.

Bir diğer yandan Merkez Yaverpaşa Mahallesi'nde, Osmaniye merkezde yapılması planlanan 604 konutun da ihalesi yapılmış olup vermiş olduğunuz desteklerden dolayı sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Osmaniye'mizin çehresini değiştirecek olan millet bahçesinin proje çalışmalarında da sona gelmiş bulunuluyor. Bunu zatiâliniz bizzat takip ettiniz, Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz. Hemşehrilerimizin sosyal alan ihtiyacını büyük ölçüde giderecek olan bu proje için desteklerinizi bekliyoruz. İnşallah, en kısa zamanda da sizden ihale tarihini bekliyoruz.

Sözlerime son verirken, TOKİ Başkanımızı ve çalışanlarının her birini ayrı ayrı tebrik ediyorum. Yaptığınız işlerle Türkiye'ye katma değer üretmeye devam ediyorsunuz. Bundan dolayı emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Bundan sonra yapacağınız işlerde de sizlere ve ekibinize başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Durmuşoğlu.

Buyurun Sayın Dağlı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Evet, öncelikle düşük gelirli vatandaşlarımızın konut edinmesi anlamında yola çıkan ama sonrasında da birçok sosyal sorumluluk projelerine de işte, son dönemde yoğun olarak millet bahçelerinin yapılması, birçok yerde okul inşası, deprem bölgelerinin yeniden inşa edilmesi, cami inşası gibi Türkiye'nin her bir noktasına dokunan Toplu Konut İdaresi Başkanlığının, başta Sayın Başkanı olmak üzere tüm çalışanlarını, ayrıca Bakan Bey'i de Sayın Bakanımızı da tebrik ediyorum, Allah razı olsun diyorum.

Birçok yerde, mesela, hafta sonu bizim Adana Buruk beldesine gittiğimde orada da yaklaşık TOKİ'nin bir 5 bin nüfusu oluşturacak bir konut projesi vardı, herkes dua ediyor. Allah daha çok dua almayı nasip etsin diyor, teşekkür ediyorum.

Ayrıca, büyük de bir maliyetin altına giriyorsunuz. Millet bahçesi olarak -Sayın Başkanın da bahsettiği- takasla girilen işlerde öncesinde evet, daha değerli arazileri daha farklı yöntemlerle paraya çevirme imkânı varken buraları daha sonra hep millet bahçesi kararı alarak önceki yapmış olduğunuz yerlerin maliyetini de kendiniz karşıladınız. Bu da büyük bir yük, bunu kabullenmiş olmanızdan dolayı da gerçekten, tüm Türkiye'deki büyükşehirlerdeki bu eski statların yerindeki o bölgedeki tüm vatandaşlar da yine dua ediyorlar.

Allah mahcup etmesin diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

Sayın Yıldırım Kaya, hoş geldiniz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hoş bulduk Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun söz sizde. Biliyorsunuz, süremiz misafir milletvekillerine beş dakikayla sınırlı.

Buyurun Sayın Vekilim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, öncelikle size ve çalışma arkadaşlarınıza, Komisyon üyelerinin tamamına başarılar diliyorum.

TOKİ heyetine de hoş geldiniz diyorum. Emekleriniz için teşekkür ederim.

Şimdi, yapılan işler mutlaka takdir edilmeli ama takdir edilirken eleştirel yanı da olmalı ki daha iyisini yapabilesiniz. Daha iyisine ulaşabilmenin yolu eksiklikleri de görmekten geçer. Ben Ankara Milletvekiliyim, Ankara'da sizin de bildiğiniz ve en büyük uygulama alanı olduğunuz yer Mamak. Mamak'ta ciddi değişim ve dönüşüm var, özellikle Karaağaç Mahallesi ile Altağaç Mahallesi'nde ciddi bir çalışma yürütüyorsunuz. Altağaç Mahallesi'nde 948 TOKİ evleri yapıldı. Öncelikle, su sorunu çözülemedi. Oradaki yetkililer belki bilgisizlikten, işte, su sorununun çözilememe nedeni ASKİ'ye bağlı olarak anlatıldı ama ASKİ'ye bağlı olmadığını, ASKİ'nin sorunu çözmek istediğini ve sonunda da ASKİ'nin yapabileceği ne varsa yaptığını kamuoyuyla da paylaştı. Bağlantıda yapılacak sıkıntıları, firmanın yaptığı, özellikle taşeron firmanın yaptığı eksiklikleri su yüzüne çıkarmak ve çözmek lazım çünkü orada yapılması gereken, müteahhitlerin yapması gereken sorumluluklar sözleşmede yazılı olan ahdlarin hepsine uyması gerekiyor. Uymadığı zaman TOKİ'nin bunu denetlemesi de kaçınılmaz.

Bu bölgede yapılan tapulardaki sıkıntıları biliyorsunuz; kimilerinde 10 metre, kimilerinde 12 metre eksik telaffuz ediliyor. Bazı yerlerde de gecekonduğun yoğun olduğu bir bölge, yoksulluğun da yoğun olduğu bir bölge; 300 bin liraya, 400 bin liraya varan farklar çıkıyor. Bu konularda daha dikkatli olmakta yarar var.

Altıağaç Mahallesi'nde bitmiş olan kentsel dönüşümde de spor alanları ve parklar yapılmamış, eksik olarak duruyor. Ayrıca, Mamak'taki bu 2 büyük projedeki eksiklikleri zaten siz de gözlemliyorsunuz. Bunun üzerine gitmeniz de fayda var.

Temel bir konu var, ben bunu ilgili arkadaşlarla da daire başkanlarıyla da görüştüm: Akyurt'ta, Akyurt merkezinde bir kentsel dönüşüm var. Bu Ankara Büyükşehir Belediyesinin de yetki alanında değil, Akyurt Belediyesinin de yetki alanında değil. Akyurt Belediyesi Adalet ve Kalkınma Partili bir arkadaşımız, biliyorsunuz, Büyükşehir Belediyesi de Cumhuriyet Halk Partili. Yani 2 belediyenin de vatandaşa söyleyeceği bir sözü yok. Ben Akyurt'a gittim, hem oradaki esnaflarla hem kent sakinleriyle, mahalle sakinleriyle toplantılar yaptım. İlk gittiğimde şunu gördüm: Belediyeye yönelik, Akyurt Belediyesine yönelik eleştirileri vardı. Ben de konuyu bilmediğim için döndüm, TOKİ'deki arkadaşlarla konuştum. Söyledikleri şu: Ne Akyurt Belediyesinin ne de Büyükşehir Belediyesinin alanı değil burası, TOKİ'de bir çalışma yapılıyor, merkezde çok ciddi bir alan burası ve şehir merkezinde olduğu için de insanların kaygıları ve kuşkuları var.

Benim buradaki önerim şudur: Hem Mamak'taki tamamlanmayan yolların tamamlanması konusunda bir hassasiyet gösterilmesi, ayrıca da üzerinde bizzat durduğum Akyurt'taki o TOKİ'nin atacağı adımların oradaki esnaflarla ve sakinlerle mümkün olabiliyorsa toplantılar yapılması. Eğer ihtiyaç duyulursa toplantılara biz de katılabiliriz çünkü toplumun ikna edilmesi gerekiyor. Orada toplum ikna edilmezse olası bir depremde ciddi sorunlar yaşanacak. Akyurt, Çubuk ve Kalecik etrafında biliyorsunuz sık sık deprem oluyor. Bunun için bir an önce bu projenin hayata geçirilmesi gerekiyor. Bence millet bahçelerini bakanlıklar farklı farklı alanlarda TOKİ'ye ihale ederek yapabilirler, kendileri parasını vererek ama eğer TOKİ yoğunluklu olarak millet bahçelerine yoğunlaşırsa Akyurt gibi yerlerdeki projeler gecikir, geciktiğinde de ciddi riskler taşır diye düşünüyorum. Özellikle Mamak'taki 2 mahallede ve Akyurt'ta başlayacak olan projenin daha sağlıklı gözden geçirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Hem Akyurt Belediyesinin hem Büyükşehir Belediyesinin bir paydaş olarak vatandaşları ikna açısından destek almaya ihtiyacı var. Biz de milletvekili olarak, bölgenin milletvekili olarak geliriz, bu konuda yurttaşlarımızın ikna çalışmasında sizinle birlikte oluruz. Yurttaşlarımızın hak kaybına uğramaması için siz de gayret sarf ediyorsunuz muhtemelen, onu biliyorum ama biz siyasetçiler de en çok, onların hak kaybına uğramaması için çaba sarf ediyoruz.

8 metre kaybolmuş, vatandaş ağlıyor. 8 metre belki bizim açımızdan çok büyük bir öneme sahip değil ama 80 metrekarelik bir daireye sahip olan yurttaş açısından oldukça kritiktir.

Ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Sosyal donatı alanlarının ihmal edilmesi hâlinde gerçekten okulu olmayan, spor salonu olmayan, ibadethanesi olmayan... Kimi yerlerde cemevine ihtiyaç vardır, kimi yerlerde camiye ihtiyaç vardır, Ankara'da pek yok ama kiliseye bile ihtiyaç olan yerler var. Bizim yurttaşın ibadet yapabilmesi için onun olanaklarını da sağlamamız gerekir diye düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

Başkan, söz verdiğiniz için size de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Rica ederim, estağfurullah.

Teşekkür ediyorum Sayın Yıldırım Bey.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimizin sorularını dinlediniz; görüşlerini, değerlendirmelerini dinlediniz; şimdi bunları yanıtlamak için sözü size veriyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, teşekkür konuşması için tekrar söz verecek misiniz yoksa hepsini birlikte tamamlayayım mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hepsini birlikte tamamlayın isterseniz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam.

Öncelikle, sayın vekillerimize, Başkanım, sizlere, teşekkür ediyoruz. Konuşma metnimde de ifade etmeye çalıştım, KİT Komisyonunda tavsiyeler, eleştiriler bizim için hep bir ev ödevi olmuştur ve bunları yerine getirmek için de gayret göstermişizdir. Ben kişisel olarak arkadaşlarımla beraber hep şunu tartışıyorum, sayın vekillerimiz de bunu zikrettiler: Biz bize gelen talepleri mutlaka değerlendirelim, olumsuz bir şeyse de izahatını yapalım. Onun için, kayıtlı olsun olmasın, bütün talepleri karşılamaya gayret gösteriyoruz. Onun için, bu toplantıda Komisyonun vereceği kararlar bize tavsiye niteliğinde olmasıyla beraber, bizim orada eğer hatalarımız varsa onları düzeltme yönünde gayret göstereceğiz.

Ben bütün vekillerimizin sorularını tek tek aldım, zaten kayıtları da alacağız, tutamadıklarımız da olabilir. İşte, somut, bölgedeki sosyal konutumuz ne zaman ihale edilecek, millet bahçemiz ne zaman ihale edilecek; bu tip konularla ilgili net, doyurucu cevapları yazılı olarak zaten vereceğiz yani ondan hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Eğer çok uzayacaksa da çok uzayacağını çok net bir şekilde ifade ederiz zaten. Ancak diğer bazı konularla ilgili kısa kısa Komisyon üyelerimizi de bilgilendirmek isterim.

İzmir Milletvekilimiz Sayın Atıla Sertel Bey reklam konusunda bir konudan bahsetmişti. Evet, TOKİ'nin belki halk nezdinde bir reklama ihtiyacı yok ama şöyle de bir şey var: Yani yapılan işleri, hem tanıtım hem o değişimi göstermek açısından hem o algıyı iyi yönetmek açısından... Çünkü hak etmediğimiz şeyler bizim üzerimize geliyor. Bunlar da zaten kamuoyunda düzeldikçe belki bu reklam bütçesine ihtiyacımız olmayacak ama reklam bütçesi sadece gazete ve televizyonlara verilen yayınlarla alakalı değil. Sonuçta organizasyonlar oluyor, konutların teslim törenleri oluyor, konutların kura çekilişleri oluyor, oralarda da bu şeyi kullanıyoruz biz ama inanın ki böyle sık dokuyup ince elemeye çalışıyoruz. Ama bundan sonra belki bu bütçede daha azalarak gidecektir.

Şimdi, bir başka konu da...

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Arada nefes alın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Alayım, yoksa kalbim duracak.

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, hakikaten...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Komisyon üyelerimizin oy birliğiyle diyelim. O nedenle...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Allah razı olsun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Başkan geldiğinden beri azap çekiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yok, beni zulmeden birisi olarak göstermeyin.

ATILA SERTEL (İzmir) – Hakikaten zulmediyorsunuz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Estağfurullah, sizin de sağlığınıza korumak zorundayım.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Tutanaklara geçirelim: Sayın Başkan aşılarını oldu mu?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Oldum, aşıları oldum. Devletin tanıdığı imkânlar doğrultusunda olduk aşılarımızı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Başkan.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bir defa, şunu net ortaya koyalım: Sosyal konut dışında biz hiçbir konut üretmiyoruz. Ben gene sözlerimin başında dedim; bu sene 1 tane hasılat paylaşımı iş ihale ettik, o da çok küçük, 200 konutluk bir mesele; bunun dışında biz tamamını sosyal konut olarak üretiyoruz, sosyal konut dışında hiçbir uygulama yapmıyoruz.

Ben gene kısa kısa devam etmek istiyorum. Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar Bey bu fiyat farkı konusuyla ilgili bir düzenleme yapılacak mı diye sordu. Ben geçen haftalarda 600 müteahhitte bir toplantı yaptım, konuştum. Tabii, aslında sizlere de bu konu geliyordur, baskı da gelebilir; piyasada yüzde 100'lere varan demir fiyatlarında bir artış var, yüzde 70'lere varan da çimento fiyatlarında artış var, diğer malzemelerde kıtlık da var. Çünkü niye? Bu sadece üretime bağlı değil, pandemiye bağlı olarak. Şimdi, müteahhitlerle bu toplantıyı yapınca karşımıza alıp konuşuyoruz. Dedim ki: Ortalama ne kadarlık bir artış sizi... Herkes bir rakam söyledi ama nihayetinde bizim de ölçülebilir değerlerimiz var. O da nedir? Pandemi öncesinde ihale ettiğimiz fiyatlarla bugün her şeyi görüp, demir zammını da görüp, çimento zammını da görüp, diğer malzemeleri de görüp fiyat teklifleri verdiği zaman bakıyoruz ki yaklaşık olarak tekliflerinde yüzde 30'luk bir artış oluşmuş. Yani anlattıklarını ölçmek açısından. Dolayısıyla burada bir yüzde 30'luk artış onları telafi ediyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Enflasyon yüzde 5, yüzde 10 diyorlar; nasıl...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Başkanımızı dinleyelim Sayın Yavuzylmaz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama normal şartlarda da bizim o “formülasyon” dediğimiz ÜFE, TÜFE'ye bağlı olan formülasyonla da ortalama yüzde 17, yüzde 20'lere yakın bir fiyat farkını zaten şu anda hâlihazırda ödüyoruz. Baktığımız zaman, arada 10 puana yakın gerçekten zorlu durumda olan şeyler var. Bizim dışımızda iş yapan kurum yok, bir de böyle kararları çok cesaretli alamıyoruz, çok açık söyleyeyim; alıyoruz, biz alıyoruz ama Sayıştayla da mesela... Şimdi, Sayıştay geçen seksen iki günlük pandemiden dolayı verilen süreyi bize şöyle izah etti, dedi ki: “Süre verin, fiyat farkı vermeyin.” Çünkü fiyat farkıyla hüküm çok net açık değil. Ben oturdum, hukuk müşavirleriyle görüştüm, dedim ki: Olmayan bir madde ne anlama gelir? Olmayan madde, eğer açıklıkla “verilmez” diye bir maddesi yoksa idare buna “verilebilir” diye hüküm uygulamak zorunda. Biz oturduk o iş programlarını yüz yirmi güne göre o kayıplarını minimum telafi edecek ki hani kendi öz kaynaklarımızla ödüyoruz biz, genel bütçeden bir pay almamamız rağmen bunun gayreti içerisinde olduk. Bunu neden söylemeye çalışıyorum, şimdi, Sayıştay çok kolay bakabiliyor olaya. Diyor ki: “Yok kardeşim orada yazmıyor fiyat farkı ödenir diye, sen niye ödedin?” Ama biz diyoruz ki: “Burada yanan biziz.” Çünkü niye yanan biziz? Biz o işleri fesih, tasfiye ya da herhangi bir yola gitsek çok daha yüksek bedellerle iade edeceğimiz için eğer aksi bir durum yoksa bunu kendi piyasanın koşulları neyi gerektiriyorsa -evet yüklenicilerin bir mağduriyeti var- bunu o yönde kullanalım diye kararlı bir şekilde gidiyor. Bunu Sayıştay yazacaktır şey olarak ama biz ne diyoruz? Çok kesin hükümler yok, zaten kesin hüküm olan şeyde bizim Sayıştaya karşı hareket etme şansımız yok. Ama o da bir yorum getiriyor, belki bu konu, mesela bizim bu iyileştirme yönünde atacağımız konu bir sonraki 2021'in KİT Komisyonunda yani yüz yirmi gün pandemiden dolayı verilen süreye fiyat farkı verilecektir diye bir hüküm olmamasına rağmen siz niye uyguladınız? Bizim de olaya bakış açımız fiyat farkı verilmez, yoksa biz veriliri uygulamak zorundayız çünkü realite onu gösteriyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, bu fiyat farkı konusu her bir vekilimize geleceğinden dolayı hani biz çözüm üretmeye çalıştığımızı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olarak da verirsiniz iyi olur Sayın Başkanım. Diğer iki kurum daha var biliyorsunuz...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam Başkanım, çok hızlı gideceğim.

Şimdi hiç bir projemizde, sanayi projesi de dâhil olmak üzere kâr amacı kesinlikle gütmüyoruz. Hatta bu kâr amacı gütmeyen siz bu projeleri indirim yaparak çok mu kâr ederek sübvansede ediyorsunuz diye de bir eleştiri geldi ya da öneri geldi. Hayır, biz bunu sübvansede ediyoruz, nasıl sübvansede ediyoruz? Şundan dolayı, biz sonuçta bir üretim yapıyoruz, bir kazanç elde ediyoruz, kazancı da tabii ki kamu arazilerini bugüne kadar değerlendirdiğimizde bir kazanç elde edilmiş durumda. Bu milletin malıdır, yine millete gidecektir. Vatandaşın lehine eleştirilere maruz kalsak dahi çünkü indirim, sonuçta sözleşmesi var, biz diyoruz ki: “Bu indirimleri yapmaya devam edeceğiz.” İndirim yaparken iki kıstasımız var: Bir, vatandaşın lehine olan bir durum, Başkanlık yetkileri var, onları kullanıyoruz. İki, TOKİ o parayı bugün temin ettiği zaman kendi avantajına hususlar da oluşabileceğini dikkate alarak yapıyor ama biz kesinlikle yine sayın vekillerimiz “Bankadan kredi kullanmak koşuluyla TOKİ taksitlerini kapatıyorlar.” dediler. Size şunu söyleyeyim: Bankalar hiçbir zaman kâr etmeyeceği, vatandaşın lehine olabilecek hiçbir şeyi yapmaz. Biz orada da bankaların verebilecekleri kredi miktarıyla bizim indirim yaptığımız miktar arasındaki vatandaşın lehine olacağı için bankalar nezdindeki meseleleri de biz çalışıyoruz. Şimdi vekillerimizin kısa kısa...

Şimdi Orhan Sümer Vekilimiz, millet bahçeleriyle ilgili bahsetti, hani bunlar siyasi mi anlamında. Hayır öyle bir şey söz konusu değil çünkü vatandaşın lehine olan hiçbir şey zaten siyasi olmaz. Bize bu görev verildi, aslında bu görevin bize verilmelerinden bir tanesinin sebebi Sayın Deniz vekilimize de cevap niteliğinde olsun. Bizim aslında bu çok değerli yerlerin millet bahçesine dönüştürülmesi fikrinden yola çıkıldı. Biz de memnuniyetle kabul ettik o dönüşümü çünkü bizim, o çevreci yönümüz de ön plana çıksın diye. Onları yapmaya başlayınca “Nasıl olsa TOKİ bunları yapıyor.” deyip bir şekilde o görev bize verildi ama biz hiçbir şeye bakmaksızın, siyasi duruma bakmaksızın zaten talep gelen her yerden bu millet bahçelerini değerlendiriyoruz.

Yine, Kuzu’yla ilgili bir problem ama Kuzu’yla ilgili çok net açıkladım ben. Bir başka vekilimiz de zannedersem Kemal Zeybek de aynı konuya değindi. Aslında işte 537 milyon 144... Şimdi orayı okuduğumuz zaman oradaki mesele...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, onu detaylı açıkladınız zaten. Tekrar tekrar...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya konuşsun Sayın Başkanım. Biz şişirdik Genel Müdürümüzü...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – 537 milyon o işin toplamında, o inşaatın yapılması, satılması karşılığında elde edilecek geliri gösteriyor, oradan TOKİ’ye verilen pay 244 milyondur. İşte Sayıştayın “10 milyon eksik aldınız.” diye eleştirip de bizi mahkemeye taşıyıp da biz 10 milyon borçluymuşuz gibi duruma geldiğimiz proje, o projedir. Dolayısıyla, mahkeme kanalıyla da biz sanki 10 milyon lira da adama ödeyecekmişiz gibi...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkan, o konuyu geçtik, lütfen.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama Sayın Başkan bu “Kuzu” meselesi isminden midir, nedir sürekli gündeme geliyor. Biz burada yani idarenin lehine bir iş ama Sayıştayın kararına göre hareket edip teminatını da yakabiliriz dediğim gibi, yaktığımız zaman çok büyük sıkıntı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Başkan, geçelim başka konuya.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Elâzığ’daki kura çekimleri... Başka vekillerimiz de sordu...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, orada kuzu, koç olmuş zaten.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yok, ben size şunu söyleyeyim: O gün şehir satışların yapıldığı zaman piyasa değerinin çok üzerinde o konutların mahsuplaşmasına gidildi. Kuzu bize şunu teklif etti: “Tamam, konutları bölüştürelim o oranda.” Biz dedik ki: “Biz niye konutları bölüşeceğiz? Çünkü sen konutların şerefyesini sen kendin şey yapacaksın.” Dolayısıyla, biz orada, ondan emin olabilirsiniz... Yani tek tek onun da yazılı olarak izahatını yapabiliriz.

Şimdi bu depremlerle ilgili, kura çekimleriyle ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, son olarak o açıklamayı yaptıktan sonra, yazılı olarak da cevap verirsiniz.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım şöyle bir, iki tane konu var ama onları anlatayım. Kura çekimleri ile ilgili biz işin içerisindeyiz ama esas belirleyici değiliz, AFAD orada belirliyor. AFAD’ın aslında kanunu çok karışık bir kanun. Yani oradaki hak sahibi olma hususları çok daha zordur ama gerek Elâzığ depreminde gerek İzmir depreminde yönetmeliğe dayalı düzenlemeleri yaparak vatandaşın lehine uygulamalara gidildi. Aslında AFAD’daki esas şudur: Adamın bir tane yaşayacak konutu varsa, başka konutu devlet onu yapmakla mükellef değildir çünkü zaten afet olmuştur, kendi gitsin o konutta yaşasın. Ama biz İzmir olsun, Elâzığ olsun kentsel dönüşüm yaptık, onun için dedik ki: Bir hakkını AFAD’dan alırsın bir hakkını da bizim rezerv konutlardan alırsın. Oradaki rakam da kusurağı olarak birbirinden farklı bire bir uyumaz, hani sonuçta ihale ediyorsunuz, projelendiriyorsunuz ama 5 binden az yapmayacağımızı çok net bir şekilde ifade edebilirim. Rezerv konut alanında 8 bin konutluk yerimiz daha var. Dolayısıyla, ihtiyaç olursa biz bu konutları yapacağız. Ama tavsiyem şudur: Merkezdekilerden ziyade rezerv konut alanındaki projeleri müsait olduğunuz zaman biz gezdirelim, böyle dört dörtlük projeler oldu.

Metrekare azalmalarına da gelince...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Jeolojik etüdünü yaptınız mı?

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Her şeyi yaptık, hiçbir sıkıntı yok.

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkanım, Elâzığ’daki 600 metrekarelik bir yerde adamın 8 tane binası var, 4 tane vermişler...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sümer, dinleyelim.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Bakın, şunu söyleyeyim. Tek tek izah edebilirim. Şimdi bizim insanımız şöyledir: “Kaç metrekarede oturuyorsun?” “120 metrekare.” “Kaç oda?” “2 + 1.” Vatandaşlara, o bahsettikleri “150 metrekare” dedikleri var ya, işte o satışa esas metrekareden müteahhitleri satıyor ya, normal ama bizim metrekarelerimiz net süpürülen alan üzerindedir. Net süpürülen alan üzerinden değerlendirdiğiniz zaman 118 metrekare 90 metrekareye, 122 metrekare 107 metrekareye, 138 metrekare 111 metrekareye... Yani çok büyük bir kayıp yoktur ama şöyle bir şey yapmışızdır orada, sayın vekilimiz de söyledi: Çok bozuk bir zeminde, çok büyük maliyetler karşılayarak biz o projeleri yaptık ama risk yok, deprem açısından risk yok. Yani yok derken çok büyük konuşmamak gerekiyor, Cenab-ı Allah yani büyük afet vermesin diyelim. Ama normal bilinen düzeydeki depremler düzeyinde orada bir risk yok, şey olarak. Biz orada neden aniden karar aldık? Çünkü o afet bölgelerine gittiğiniz zaman, o insanların hâlini gördüğünüz zaman, eğer orada devlet bir şey yapmadığı zaman orası artık o kardeşliğin de yok olduğu yerler hâline geliyor. Biz onun için üçe, beşe bakmadan -sayın vekillerimiz de oradaydı, bölge vekillerimiz de oradaydı- orada dedi ki: “Süratle karar alalım, zemin artı 5’e de düşmüş olmasın vatandaş açısından bir kaybı oluşmamıştır, zemin artı 7 de olsaydı... “Bakın, şunu söylüyorum, zemin artı 7 olduğu zaman 2’nci asansör gerekir, 2’nci yangın merdiven gerekir, net anlamda hiçbir kazançları yoktur, sadece ve sadece son büyükşehir belediyesi ve işte Bakanlıkta

aldılar kararı, orada TAKS’la, bilmem neyle ilgili bir düzenleme yapıldı ama çok açık söyleyeyim işte yoğunluktan bahsediyoruz ya TOKİ şu andaki genel ortalamada “TAKS” dediğimiz taban alanında 0,25’e yerleşirken orada 0,50’ye yerleşecekler ve orası, o yeşil alan bizim bıraktığımız gibi olmayacak. İzmir’de biz gerekirse orada daha fazla da görev alırız.

Şimdi, yine, Kemal Zeybek, Sayın Vekilimizin konusu vardı, bu hastaneyle ilgili. Hastane yerlerini Sağlık Bakanlığı belirliyor ama biz orada, aman birileri para kazansın, bilmem ne olsun derdinde değiliz; biz hep işi bitirme derdindeyiz çünkü gerçekten hak edişleri bire bir biz ödediğimiz için, bir yerden de kaynak almadığımız için ne kadar az olursa onun derdindeyiz zaten. Ama şu anda orası, yer seçimi Bakanlık tarafından yapıldı; orada bir toprak kayması gibi bir şey oluşmuş ama yapıyı etkileyecek bir yerde değil, biz de onu hallettik.

İstanbul Finans Merkeziyle ilgili...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, toparlayalım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – İstanbul Finans Merkeziyle ilgili şu önemli: Emlak Konut bizim iştirakimiz, evet, Yönetim Kuruluna atadığımız arkadaşlarımız var, yakinen de takip ediyoruz. TOKİ’nin ihalesi olsun ya da oranın ihalesi olsun, ihale usul ve esaslarının dışına çıkmaz. Dolayısıyla, orada usule aykırı herhangi bir durum söz konusu değildir.

21/B’yle ilgili, afetten dolayı TOKİ’nin de yapmış olduğu ihaleler vardır. İnanın, burada belki her vekil bir şekilde tanımış olduğu müteahhitler vardır. 21/B’yle yapmış olduğumuz ihaledeki sağlamış olduğumuz rekabet şu anda Elâzığ olsun, İzmir olsun, metrekare fiyatlarına bakın... Bir de bakın, hem proje kalitesi de yüksektir, özellikle İzmir’in projeleri yüksek kalitededir. Oradaki metrekare fiyatları bizim açık ihalelerden daha düşük hâle gelmiştir. Dolayısıyla, hiçbir müteahhide kayırmacılık yapılmamıştır. “Hangi müteahhit kaç tane iş aldı?” diye o sayıyı da çıkarıp ben göndereceğim yazılı olarak ama büyük bir ihtimalle iflas etmiş bir müteahhittir. O, en çok iş alan firma iflas etmiş ya da sıkıntıya düşmüş firmadır çünkü bizim...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım, artık ibraya geçiyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkan, şöyle: Şimdi...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Daha dinliyoruz, zaman var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkan, sıkıştırmayın, rahat rahat anlatsın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım, şöyle: Site yönetimleriyle ilgili Sayın Gaydalı Vekilimiz herhâlde şey yaptı. Site yönetimleri çok açık ve şeffaftır. Borcu bittikten sonra ya da tapularını aldıktan sonra... Çünkü tapu bizim üzerimizde olduğu zaman, devrettiğimiz zaman müthiş site aidatları, müthiş borçlar birikiyor; o bizim üzerimize yük oluyor. Biz diyoruz ki: “Tapusunu aldığınız sürece site yönetimini değiştirmekte bir beis yok.” Yine yetki kullanıyoruz, yine inisiyatif kullanıyoruz, iki yıldan sonra bu çoğunluğu sağlamak kaydıyla... Ama “110 lira” dediniz, 110 lirayla eğer bu kadar büyük yeşil alanlara sahip siteler dönüyorsa kamuoyunda şeyi biliyoruz. Dolayısıyla, site yönetimlerini çok şeffaf yönetiyoruz, herhangi bir talep olursa da bunu devrederiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, Yıldız Teknik Üniversitesi...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yıldız Teknik Üniversitesiyle ilgili de bir defa, hafta içi kullanımı mümkün değil, hafta sonu; hafta sonu da orada yine üniversitenin alacağı kararlar doğrultusunda. Esas olan, orada yine öğrencilerimiz için yapılandı ama vatandaşla da paylaştık. Ben Orta Doğu mezunuyum, hafta sonu orada aileler -normal, izinli olduğu zaman orası doğal bir millet bahçesi zaten- gelip gayet rahat kullanabiliyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman, Meclise de girsinler.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani orada, dolayısıyla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye Büyük Millet Meclisine de girsinler...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Efendim?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı konuşmayalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye Büyük Millet Meclisine de girsinler o zaman.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ya, ben size şunu söyleyeyim: Girmezler ki, gelmez ki, burada o kadar yeşil alan yok ki.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, karşılıklı konuşmayalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Var, arkada var.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani dolayısıyla, onda da şey yok. Şimdi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öğrenciler istemiyor, neden bunu dikkate almıyorsunuz? Neden bunu kale almıyorsunuz, anlamıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım... Sayın Yavuzılmaz, söyledi, hafta içinde, dedi ki...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başka yerde yapın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani öğrenciler içerisinde de belki tamamına bu anketi yapmanız böyle bir şey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başka yerde yapın.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Ama o bizim görevimiz değil yani zaten kullanımla ilgili düzenlemeleri üniversiteye verdik.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, Defne arıtma tesisi...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Şimdi, arıtma tesisi işi, bir tek yapmadığımız oydu hani direkt şey olarak. Hani, o görev de bize gelirse artık...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, kapatıyorum toplantıyı, lütfen ibra ettikten sonra...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Sayın Başkanım, bir de...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, yazılı olarak verebilirsiniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, kapatmayın, ne güzel anlatıyor!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sansürlüyorsunuz ya!

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sansürlemiyorum, daha iki kurumumuz var.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Şehit aileleri ve gazi aileleriyle ilgili genel bilgilendirmede fayda var. Şehit ve gazi aileleriyle ilgili kontenjanımız değil, zaten direkt onları konut sahibi yapıyoruz oradan ama suistimal edenler olmuyor mu? Yani “Ben Yozgat’ta şehit ailesiyim, ille de bana İstanbul’dan konut ver.” Diyoruz ki: “Ya, senin ikametgâhın burası.” Yoksa biz hepsini İstanbul’dan verirsek o zaman rant işine döner zaten. Biz diyoruz ki: “Devlet, bulunduğunuz mahalde size kuraya tabi tutulmaksızın konut hakkını veriyor.”

Başka da engelliler için gene aynı şey söz konusu.

Gene bir vekilimiz sordu, cemevleriyle ilgili şey var. Cemevleriyle ilgili, biz ibadet yeri olarak bırakıyoruz ama arkadaşlar Elâzığ'da çalışırken, orada zarar gören şeyler de oldu, bunları zaten tamirat tadilat şeklinde... İnanın, biz orada cemevlerinden gelen şeyleri de oradaki yüklenicilere hayırlarına, dedik ki: "Yardımcı olun." Yardımcı oldular. Aynı şekilde, cami için yardım talep edenler oldu, hani onlara da o yardımları yapmaya çalıştık.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaykay rampası...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Kaykay rampası şöyle: Ona bakacağım. Orada sonuçta Valiliğin önündeki bir rampa meselesiymiş. Eğer projeyi olumsuz etkiliyorsa oradaki tören alanı şeyse ona göre onunla ilgili düzenlemeyi yaparız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sağlıksız yani aynı zamanda.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Tamam, yani orada çocukların sağlığıyla ilgili endişe verici bir duruma biz izin vermiyoruz.

Bizim millet bahçelerinin ihalesiyle ilgili bir husus sordunuz. İşte, toplam 192 tane millet bahçesi var, 150'ye yakını biz ihale etmiş durumdayız şu anda. Bizim onların içerisinde 4-5'i geçmeyen 21/B kullandıklarımız var. Bir tanesi de sizin Zonguldak için Lavuar Alanı'dır. Lavuar Alanı'yla ilgili TRT Spor'da da bir konu olmuştu, hatta ben TRT Spor'a şey göndermiştim, onlar da reklamını çok güzel yapmışlardı orada. Lavuar Alanı çok özel bir proje aslında. Şimdi, hani biraz önce dedim ya, 21/B ile açık ihalenin arasında çok çok büyük bir fark oluyor mu? İnanın, maliyetler açısından çok çok şey olmuyor. Ama böyle, özellik arz eden yani üzerine eğer... İşte "Tarihî Lavuar Alanı" diyoruz, orada...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kültürel miras da var.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yani bir sürü problemi olan bir yer. Dolayısıyla, proje özelliğinden kaynaklı olarak biz bu ihaleye çıkıyoruz. Kamu İhale Kanunu'na baktığınız zaman -buradaki Sayıştaydan arkadaşların bazılarıyla da zamanında konuştuk- çok şey bir madde var orada mesela, özellikli proje, geniş ama biz bunu kullanmadık, biz gerçekten o proje özellikliyse ve o tarihî şeye etki ederse o zaman dikkate aldık. Bu tarihî alanların dönüşümüyle ilgili de kesinlikle biz böyle yapay, suni malzemelerle bir şey yapmıyoruz; taş, ahşap ya da doğal olan malzeme neyse tarihî alanların düzenlenmesinde onu kullanıyoruz.

Çok gündeme geliyor, Hergelen Meydanı. Hiç kimsenin girmeyeceği bir meseledir. Bakanımızın çok ısrarlı bir şekilde "Ankara'ya bu proje olursa Ankaralı bundan çok memnuniyet duyar." niyetiyle girilmiş bir projedir. Proje görselleri var. Görselde kalmadı, biz ihaleyi yaptık ama orada olayı öyle bir polemik konusu yaptılar ki, işte "Buradaki insanlar burada mağdur oluyor." başka oluyor. Hâlbuki ben başka bir alanda bütün spotçular için yer yaptırdım. "Önce oraya şey yapın, buradan da almak isterseniz gelin yer alın." dedik çünkü burada herhangi bir ticari kaygıyla yapılacak bir şey yoktu aslında. Ama maalesef, işte, ne oluyor? "Adamların elinden yerleri alınıyor." Hâlbuki biz vatandaş mağdur etmeden, önce gidecekleri yerleri... Ki çok daha güzel bir proje hazırladık onlara ama maalesef, ilerleyemedik.

İşçi alacaklarıyla ilgili meseleden bahsedildi. Bu zaman zaman gündeme geliyor. Bu da genel bir konu, buna da cevap vermek istiyorum Başkanım. Arkadaşlara söyledim, biz bunu yapamayız, hatta biz ödemeyi yaptık ama bundan sonra bu şekilde ödemeyi yapmak doğru değil. Bunun da kimse tarafından kötüye kullanılmaması lazım. Yani çok net, bizim inşaat şantiye sözleşmemizde hüküm var. Bir işçi üç aylık maaşını alamadığı zaman bize başvurusu durumunda yasal olarak üç ay geriye gidebiliyoruz. Yani oradaki işçilerin hiçbiri bu başvuruyu yapmamış. Eylem yaptılar, siyasilere ulaşmaya başladılar, görüşmeye başladılar; oradan bir zafer almış havaları yarattılar, bizim oraya geldiler ama yasal prosedürü şudur: Sen üç ay maaşını alamadıysan üç aylık maaş dilimini... Ha, adam dört ay alamamış, üç ayını

ödeyebiliyorum yasal olarak. Dört ay maaş alamadığında, kusura bakmayacak, orada çalışmayacak. Biz elimizden geleni yapalım, gene ödeyelim ama hep yasalara göre hareket etmek zorundayız. Yoksa “O öyle bağıyor, bu böyle çağırıyor.” dersek bu yönetilemez hâle gelir. Dolayısıyla, üç aya kadar -sizlere de böyle başvurular olabilir- şantiyelerde çalıştıklarını belgelendirebildikleri sürece... Belgelendirememe imkânları da yok zaten, hiç kimse SSK’siz falan şantiyede işçi çalıştıramaz. Dolayısıyla, çok rahat belgelendirebiliyorlar, üç aya kadar o işçilerin alacaklarını ödüyoruz ama o basına yansıyan işçilerin de alacaklarını müteahhit bizden korktuğu için gitti, ödedi. Ben dedim ki normal süreci... “Başkanım, bize şey yaparsınız.” bana demedi, arkadaşlara söylemiş. Bizim korkumuzdan ödetti. Aslında yasal olarak takip edilmesi gereken şeyi o değildi.

Sayın Başkanım, 6/A maddesinden sayın vekilim siz bahsettiniz “Vatandaşların rızası alınmıyor.” diye. 6/A maddesi, gerçekten bu kentsel dönüşümde çok önemli bir madde. Maddenin özelliği şu, diyor ki: “Yapı riskliyse muvafakat aranmaksızın yıkılır.” Ya, bir yapı riskliyse ve acil yıkılması gerekiyorsa nasıl ben muvafakat izni alayım hepsinden, biri vermediği zaman diğerlerinin canlarıyla ilgili hususun sorumluluğunu kim taşıyacak? Dolayısıyla 6/A maddesinde uygulama sonrasındaki yasayla ilgili hiçbir sıkıntı yok, değer tespiti olsun, hak sahipliğiyle ilgili süreç hukuki olarak devam ediyor. Oradaki usul şu: 6/A’ysa bir binanın tanımlanma şekli, hiç beklemeksizin resen onun yıkılması gerekiyor. Bir iki günlük bir ilan süresi var diye ben biliyorum, bizim dışımızda onu Bakanlık yapıyor. Ama 6/A maddesi çok önemli bir maddedir.

Kentsel dönüşümle ilgili de eğer bu ülkede kentsel dönüşüm sürdürülebilir bir şekilde devam edecekse daha önceden yapılmış, o günün doğrusu ama bugünün yanlış olarak değerlendirilen projeler örnek olarak verilmemeli. Yani bu matematik işi, sahada herkes oturacak, hesabını yapacak, maliyet bu, çıkışı bu, herkes fedakârlık yapacak, vatandaş fedakârlık yapacak, belediye fedakârlık yapacak, devlet fedakârlık yapacak, belki devlet en fazla fedakârlık yapacak ama biz basit yolu çiziyoruz, birimiz gidiyoruz diyoruz ki “Bunun gerçeği şudur, devlet bu işi yüzde 40 sübvansede ederek bu dönüşümü sağlayabilir.” Biri gidiyor, diyor ki “Olur mu kardeşim, ne gereği var, git, müteahhide verirsın, şu kadar daire alırsın.”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Başkanım, toparlayalım lütfen...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Başkanım bitiriyorum.

İzmir’de yaşadığımız hususu da sayın vekilim siz yakinen takip ettiniz, budur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama lütfen Sayın Başkanım...

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Dolayısıyla, kentsel dönüşümün sürdürülebilir olması için yapılanlara bakmak lazım, bundan sonra yapacaklarımızı bir hesap olarak ortaya koymak lazım, herkesin de elini taşın altına koyması lazım diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, tekrar sözlerime son vermeden önce, size, sayın vekillerimize Sayıştayın kıymetli önerilerine riayet edeceğimizi bildiriyoruz. Gerçekten bugüne kadar bize verilmiş olan bu uyarılar olsun, verilmiş olan öneriler olsun, bunlara harfiyen baktık ve raporu da yazarken arkadaşlara çok net olacağız dedim zaten, yaptık, yapamıyorsak da yapamıyoruz dedik, bu kadar titizlikle hareket edeceğiz dedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, konuşmanız eksik kaldı, sorulara tam cevap veremediniz, onları yazılı olarak sizden alalım.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Yazılı olarak vereceğiz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Çok müdahale etti Başkan. Ben özgürlük yanlısıyım, çok müdahale etti. Bunu da tutanaklara geçirelim, çok müdahale oldu.

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) – Hayır, konuştu, çok detaya giriyor. Hayır, buna da “sansür” denmez, “sansür” dendi zaten yazılı cevap verecek, nihayetinde ulaşılabilecek bilgiye.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonuçta biz öğreneceğiz. Kimden öğreneceğiz?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yazılı olunca öğrenemiyor musunuz Sayın Sertel, yazılı okuyunca anlamıyor musunuz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür anlatmak istiyor aşkla, siz aşkı söndürüyorsunuz ya.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama, bakın, fiziki koşullar buna müsaade etmiyor diyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – O zaman toplantı yapmayalım, yazışalım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, şimdi, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce, 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2017 yılı bilançosu ve 3.972.952.934,72 Türk lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2018 yılı bilançosu ve 7.088.478.166,05 Türk lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır, ben tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum.

TOKİ BAŞKANI ÖMER BULUT – Teşekkür ediyoruz Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, biraz ara verelim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Devam ediyoruz Sayın Sertel.

2.- Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ’nin, 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtılmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, sunumunuzu yapmanız için sözü size veriyorum.

Buyurun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayıştay Başkanlığı uzman ve Grup Başkan Vekili; Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü iştirakidir. 1977 yılında kurulan şirketimizin kuruluş amacı, her türlü inşaat, donanım, onarım, restorasyon, taahhüt işleri, proje hazırlamak, inşaat işlerinde müşavirlik ve mühendislik etütleri yapmak, Türkiye genelinde yüzlerce restorasyon çalışmalarını eşsiz tarihî ve kültürel değerlerimizin aslını bozmadan bilimsel kurallar çerçevesinde estetiği ve fonksiyonunu gözeterek geleceğe aktarmaktır.

Şirketimiz ülke genelinde ve yurt dışında birçok önemli inşaat ve restorasyon işlerini başarıyla gerçekleştirmiştir. Bu önemli projeler arasında Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane binasının 1'inci etap restorasyonu, İstanbul Üsküdar Vahdettin Köşkleri Koruluğu, Edirne Selimiye Camisi, Edirne Merkez Saray Hamamı, Kazakistan Hoca Ahmet Yesevi Külliyesi restorasyonu, Trabzon Evi ve Türkiye Eğitim Vakfı binası restorasyonu şirketimiz tarafından yapılmıştır.

Yeniden yapılanma süreciyle birlikte şirketimizin tarihî ve kültürel yapıların restorasyonu konusunda sahip olduğu deneyim ve bilgi birikiminin değerlendirilmesi amacıyla özellik arz eden restorasyon işleri için idarelerin yapmış oldukları pek çok ihaleye iştirak edilmiştir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılan İstanbul Haydarpaşa Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane binasının 2'nci etap restorasyon işine ait ihale şirketimizde kalmıştır.

Kentsel dönüşüm kapsamında İstanbul ili Ataşehir ilçesi 2573 Ada 3 parseldeki kentsel dönüşüm çalışmasına 19/3/2021 tarihinde alınan inşaat ruhsatına istinaden başlanmış ve şirketimize taahhüt edilen bağımsız bölümlere ait inşaat faaliyetleri, hafriyat alma ve temel betonlarının dökülmesi aşamasındadır.

Şirketimiz, tarihî ve kültürel zenginliklerimiz olan eski şehir merkezlerinin dönüşümü kapsamında TOKİ ve Vakıflar Genel Müdürlüğüyle iş birliğine devam etmektedir. Restorasyon uygulamalarındaki standardın yükseltilmesinde Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ üzerine düşen görevin bilincindedir.

Biraz özetleyerek geçtim Sayın Başkanım. Sizlerde de uzun konuşma metni var, arzu edilen başka bilgiler varsa onları da iletebilirim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2017 yılına ait alt komisyon raporunda 2, 2018 yılı Alt Komisyon raporunda 2 önerisi bulunmaktadır.

2017 yılının 1 numaralı önerisiyle, 2018 yılının 1 numaralı önerisi aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler beraber görüşülecektir.

Şimdi 2017 yılının 1 numaralı önerisiyle 2018 yılının 1 numaralı önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşeceğiz.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğünün 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamı dışında istisna hükümleri çerçevesinde ihalesini yaptığı, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu

kapsamındaki taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon ve konservasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları ile vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal veya hizmet alımları ihalelerine şirketin davet edilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü nezdinde gerekli çaba ve girişimlerde bulunulması önerilir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, cevap vermek üzere buyurun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR - Sayıştay Başkanlığının önerisi doğrultusunda, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında, istisna hükümleri çerçevesinde yapılan ihalelere şirketimizin davet edilmesiyle ilgili gerekli görüşmeler ve çalışmalar yapılmaktadır.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde söz almak isteyen vekilimiz var.

Sayın Deniz Yavuzyılmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri; Komisionumuza hoş geldiniz.

Restorasyon skandallarıyla anılan ülkemizde restorasyon işleri vasıfsız, yetersiz yüklenicilere verilip binlerce yıl ayakta kalmayı başarabilmiş tarihî yapılarımız geri dönüşmesi imkânsız şekilde tahribata uğratılırken; bu işler için kurulmuş olan kamu şirketi yasal mevzuatlar olmasına rağmen ihalelere bile davet edilmiyor. Tarihî eserlerimiz tıpkı Şile Kalesi restorasyon faciasında olduğu gibi bir çizgi film kahramanı olan Sünger Bob heykeline dönüştürülürken bin yıllık tarihî külliyelerimize sözde “restorasyon” adı altında yapılan çalışmalarla Amerikan mutfaklar takılırken, devletin uzman şirketi iş alamıyor, zarar ettiriliyor ve var olma savaşı veriyor.

Ülkemizdeki bu restorasyon skandallarıyla ilgili olarak geçtiğimiz aylarda Kültür ve Turizm Bakanının yanıtlaması istemiyle bir soru önergesi verip konuyu Meclis gündemine taşımıştım. Şile Ocaklı Ada Kalesi, Divriği Ulu Camisi, Süheyl Bey Camisi, Seyit Battal Gazi Külliyesi, Tekfur Sarayı, Anamur Mamure Kalesi, Mesneviyhane Camisi, Mimar Sinan Külliyesi, Ayasofya Orhan Camisi, Hatay Arkeoloji Müzesinde bulunan Roma Mozaikleri, İshak Paşa Sarayı, Antiphellos Antik Tiyatrosu, Sümela Manastırı, Sinan Paşa Külliyesi, Apollon Tapınağı ve Urfa Kalesi restorasyon adı altında yapılan çalışmalarla geri dönüşü olmayan tahribatlara uğratılan kültür varlıklarımızdan bu soru önergesinde bahsetmiş ve meydana gelen bu hatalı uygulamaların kök nedenlerini sormuştum. O gün Bakanlığa sorduğumuz soruların yanıtları aslında bugün Sayıştay raporlarındaki bulgudan net bir şekilde anlaşılıyor. Restorasyon işleri ihale edilirken asıl amacı bu işleri yapmak olan kamu kurumunun yok sayıldığı da resmî olarak âdeta ispat edilmiş oluyor.

Benim anlayamadığım, kurumun yönetim kurulunda Vakıflar Genel Müdürlüğünün görevlendirdiği 3 üye var. Onlara rağmen kurumun bu ihalelere davet edilmemesini anlamak gerçekten mümkün değil. Ya, bu ancak bilinçli olarak eksik bırakılmış, unutulmuş değil, sistemli bir şekilde, bilinçli olarak bu ihalelere davet edilmediğini gösteriyor. O nedenle, kurumun Sayıştay bulgusunda ifade edilen yıllar içinde -ben biraz daha genişleteyim- 2010 yılından bugüne kadar davet edilmediği ihaleler hangileridir? Bu ihaleleri hangi şirketler kazanmıştır? Hangi tutarlarda bu ihaleleri kazanmışlardır? Hangi tutarlarda sözleşme imzalanmıştır? Hangi tutarlar ödenerek bu işler yapılmıştır? Hangi tarihte imzalanmıştır? Bu konuyla ilgili sizden bir bilgi talep ediyorum.

Aynı zamanda da gerçekten bu bulgu bizi çok üzen bir bulguya dönüştü. Hem kurumun yok sayılması açısından hem atıl hâle getirilmesi bakımından. Ben kuruldaki yönetim kurulu üyelerinin, genel müdür, genel müdür yardımcılarının da, aynı zamanda 2010 yılından bugüne kadar yer alan bu kadronun aylık maaşlarını, yönetim kurulu toplantısı başına mı maaş aldıklarını, ne kadar sürede bir yönetim kurulu toplantısı yaptıklarını, 2010 yılından bugüne kadar nerede, hangi şehirde, hangi tarihlerde yönetim kurulu toplantısı yaptıklarının bilgisini sizden talep ediyorum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Anadolu coğrafyası üzerindeki bir ülkeyiz ve turizmin anlamını özellikle coronavirüs sürecinde ülkece çok daha fazla anladığımız, bilinç seviyesinde en yüksek noktaya geldiğimiz bir süreçteyiz. Bir turist gelmesi âdeta Türkiye'nin ihracat yapması gibi bir karşılığı olan çok kıymetli bir konu. Bu bakımdan bu kuruma çok ihtiyacımız var. Bu kurum, olduğunun 10 katı büyüye yine de yeterli olmaz. O nedenle, mutlaka uzman personel desteğiyle, ilgili bölümlerden mezun olan gençlerimizle de takviye edilmeli. Ve öyle restorasyonlar yapmalı ki dünyada adından söz ettirmeli. Bizler de bu restore edilen tarihi eserlerin hikâyelerini tüm dünyaya anlatalım.

Bir soru olarak da endüstriyel miraslarla ilgili de restorasyon çalışması yapıyor musunuz? Bunu da ayrıca sormak istiyorum. Ben bir Zonguldak Milletvekili olarak özellikle endüstriyel miras kabul edilen pek çok eserle birlikte yaşadığımız bir şehirden geliyorum. Dolayısıyla, onların da turizme kazandırılması açısından restorasyon çalışmalarına dâhil olacak yollar aramanız, TOKİ'yle koordine olmanız -çünkü TOKİ'nin yaptığı projeler- bunlar mutlaka Zonguldak ve bölge turizminin kalkınması açısından da çok faydalı olacaktır. Konuyla ilgili olarak da ilerleyen zamanlarda bizzat sizi ziyaret ederek Zonguldak'ın bu endüstriyel mirasının turizme nasıl katkı yapabileceği, sizin nasıl katkıları yapabileceğiniz konusunu da sizinle ayrıca değerlendirmek isterim.

Geneli üzerinde söz almayacağım, o nedenle, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Başkanım...

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Genel Müdürüm, size en sonda söz hakkı vereceğim, toplu cevap verirsiniz.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Peki.

OTURUM BAŞKAN NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür, hoş geldiniz; görevinizde başarılar diliyorum.

Deniz Yavuzylmaz'ın söylediklerine katılıyorum. Bu Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin gerçekten hem büyümesinin hem de Türkiye'deki özellikle Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait ve tarihi kalan eserlerin, tarihi kalan yapıların hem korunması ve hem de inşaat ve restorasyonunda çok önemi olduğunu düşünüyorum ben de. Yani dünyaya açıldığımızda, özellikle Avrupa'ya gittiğimizde bir turist olarak gezerken özellikle tarihten gelen bütün eserlerin korunduğu gibi, tarihi yapıların da korunarak kent yenilemede ve kenti yeniden inşa ederken yeni alanların açıldığını, o bölgelerin de özellikle korunduğunu ve turizme kazandırıldığına tanık olan arkadaşlarımız buradaki bütün arkadaşlarımız ve bu nedenle de kentlerin dokusunun, tarihi eserlerin gözümüz gibi sakınarak korunması gerektiği

noktayı zaten biliyoruz, bunu anlatmaya da çok gerek yok. Ama benim gördüğüm kadarıyla, şirketin mali durumu iyi değil çünkü fazla iş yapamıyor. Yani eğer şirketin mali durumu iyi olsa iş yapacak ki güçlensin. İşte, büyük ortağı TOKİ, yüzde 41'i de Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait. Şirket yönetiminde 4 kişi TOKİ'den, 3 kişi de Vakıflar Genel Müdürlüğünden var. Buna rağmen "Şirkete sahip çıkılmıyor." gibi bir durum söz konusu ya da biz öyle görüyoruz, Yani Sayıştay, Vakıflar Genel Müdürlüğünün şirkete iş vermediğini, hatta ihalelere dahi davet etmediğini söylüyor. Yani bu tespit doğruysa zaten bu şirketin büyüyüp gelişmesi ve restorasyon çalışmalarına katılması da imkânsız. Bu nasıl oluyor, bunu anlamak mümkün değil. Yani şirketin arkasında TOKİ ve Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi iki büyük kurum var, ikisi de buna sahip çıkmıyorsa bu şirketin varlığına ve büyümesine yol açan bir durum değil. Yani olamaz, bile isteye bu Vakıf İnşaat Restorasyonu güme götürüyorlar diyeyim. Yani bu -argo dille-güme gidiyor gibi geliyor. Ya, bunun için siz girişimlerde bulunuyor musunuz? Yani Vakıflar Genel Müdürlüğü ve TOKİ size niye iş vermiyor? Yani sizin o konuda beceri kabiliyetiniz mi yok? Yani işi alıp da bitirememeniz mi söz konusu? Ya da bir eksiklik mi var, bir aksaklık mı var? Bunları ben çok merak ediyorum.

Yine, bu öneride belirtildiği gibi, Kültür ve Turizm Bakanlığının restorasyon ihalelerine de davet edilmediğiniz anlaşıyor. Bu konuda girişimlerde bulundunuz mu? Bakanlık sizi yetersiz mi görüyor, o nedenle mi davet etmiyor, yoksa ihale davet listesinden çıktınız mı, düştünüz mü? Onları merak ediyorum.

Son üç yılda kaç iş tamamladınız? Bu bitirdiğiniz işlerin kaçını TOKİ'den, kaçını Vakıflar Genel Müdürlüğünden, kaçını Turizm Bakanlığından alındı? Bunları da liste olarak bize verirseniz bizim daha çok aydınlanmamız söz konusu olabilir. TOKİ ve Vakıflar Genel Müdürlüğünde yaptığınız işlerdeki oran yani onların yaptığı işlerdeki sizin oranınız yüzde kaç? Onu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Başka söz isteyen yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, aynı öneri 2019 yılı raporunda da var, dolayısıyla izlemeye devam ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2017 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Söz isteyen yok.

Böylelikle, 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılının önerilerine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu genel önerisini görüşmüştük. Bu nedenle 2018 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerinin de yerine getirilmesi.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Cevaplıyorum: 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer öneri ve tavsiyeler de yerine getirilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Söz almak isteyen yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı, tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Yine, bu kurumumuzun da Alt Komisyon toplantılarına katılmıştık, orada da bazı tespitlerimizi dile getirmiştik. Bugün üst Komisyon toplantısında da yine o Alt Komisyon toplantısında yapmış olduğumuz değerlendirmelere benzer bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Bir kere, ne kadar övünsek az bize ait böyle bir kurumumuzun olmasından dolayı.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaşıkçı, biraz daha sesimizi yükseltebilir miyiz? Tabii, günün ilerleyen saati olduğu için, bir de siz önceki toplantılarda epey söz aldınız, yorulunuz herhâlde?

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Mesajı da aldım Başkanım “Çabuk bitirin.” diyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Estağfurullah, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Lütfi Kaşıkçı yorulmaz.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, önemli bir kurumumuz. Bizim de belki bir katkımız olur diye düşünüyorum. Birçok tarihî ve kültürel eseri ayağa kaldıran, yapmış olduğu imalatlarda da gerçekten çok güzel, çok iyi işler çıkartan bir kurumumuz. Bu kurumumuzun özellikle Türkiye’de daha fazla tarihî ve kültürel mirasın restorasyonu işine girmesini ben de canı gönülden istiyorum ama kurumumuzun varlığıyla birlikte serbest piyasada da birçok firma bu kurumumuzun yapmış olduğu işlerle ilgili kendini geliştirerek piyasaya girdiler. Onlar da Türkiye’de pek çok restorasyon projesine imza atıyorlar ama tabii, ben de birçoğunun Vakıf İnşaat gibi başarılı işler yaptığını düşünmüyorum. İçlerinde çok değerli, güzel işler yapan firmalar var, onları tabii ki tenzih ediyorum.

Şimdi, tarihî şehirlerin dönüşümüyle ilgili burada bize bir başlık açtınız. Aslında biz daha çok Türkiye’de gecekonduların olduğu muhitlerin kentsel dönüşümüyle ilgileniyoruz, uğraşıyoruz; tarihî şehirlerin kentsel dönüşümü veya restorasyonu noktasında çok fazla ilerleyemedik. Çok önemli bir başlık aslında. Çünkü Osmanlı’dan, Selçuklu’dan miras kalan çok tarihî, eski şehirlerimiz var veya şehirlerimizde bölgelerimiz, mahallelerimiz var. Bunların da böyle aynı gecekondular kentsel dönüşüme nasıl giriyorsa bu eski, tarihî şehirlerin de efendime söyleyeyim o eski mirası da bir kenara atmadan sizin elinizle güzel bir değişime, dönüşüme girmesini bizler de arzu ediyoruz. Bunu bulunduğumuz platformda da ifade ediyoruz zaten.

Kurumumuzun benim de gördüğüm en önemli sıkıntılarının biri mali sıkıntılar, çok fazla iş alamıyor piyasadan. Bu konuda acaba biz KİT Komisyonu olarak özellikle belediyelere veya tarihî ve kültürel eserlerin restorasyonu ile ilgilenen kurumlara tavsiye kararları yazamaz mıyız diye de ayrıca Başkanım, size bunu belirtmek istiyorum. Yani biz kurum olarak, KİT olarak belediyelere böylesine önemli bir kurumumuz var bundan faydalanın diyebilir miyiz? Bunu bilmiyorum siz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir bakalım, değerlendirelim.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Son olarak da “Sadece Türkiye’de bu tür tarihî eserleri ayağa kaldırıyoruz, yurt dışında da yaptığımız işler var.” dediğiniz ama bunlara daha çok anladığım kadarıyla yine, TİKA aracılığıyla bu işlere gidiyorsunuz. Ben burada bir vizyon olması açısından bugün örneğin Azerbaycan Şuşa’da çok önemli bir toprak parçası tekrardan hak edildiği gibi Azerbaycan’a geri geldi. Orada tarihî ve kültürel miraslar var. Azerbaycan’ın ben bizdeki gibi büyük bir tecrübeye sahip olduğunu, böyle köklü firmaları olduğunu düşünmüyorum. “Acaba oralarda da kurum olarak o tarihî ve kültürel mirasın ayağa kalkmasıyla ilgili bir çalışma yapar mısınız veya yapacak mısınız? Önümüzdeki dönemlere ait böyle bir çalışma konunuz var mı?” diyorum.

Tekrardan size ve yönetiminize başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben de on dakikalık bir konuşma yapacağım, çok uzun değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yorulmadınız demek ki.

ATİLA SERTEL (İzmir) – 2018 yılında 283 bin lira kâr etmiş şirketiniz. 2019 yılında 2 milyon 217 bin lira zarar etmiş.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Evet.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Küçük miktarda da olsa kârdan bu denli zarara düşmenizin sebebi nedir? 2020 yılını nasıl kapattınız? 2021’in yarı yılı nasıl geçti.

Teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, çok kısa bir...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki, buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, şunu sormak istiyorum: Şu anda Yönetim Kurulunda olup da Vakıflar Genel Müdürlüğünün atadığı birisi var mı şu anda burada, toplantıda?

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ RİFAT TÜRKER – Ben varım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz varsınız.

O zaman, Sayıştayın bu bulgusuna yanıt olarak da neden ihalelere davet edilmedi ve nasıl davet edilmediği konusunda bizi aydınlatırsanız bu konunun burada tamamen kökünden bir çözümünü birlikte sağlayalım. Bu kurumu ayağa kaldıralım, yoksa Türkiye Cumhuriyeti devletin Kültür ve Turizm Bakanlığının ihalelere davet etmediği kurumu yani Azerbaycan mı davet edecek?

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Yazılı olarak cevaplayalım ama...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bizim kurumumuz -destekler nitelikte söylüyorum- yani kurumumuza önce bakanlıklarımız sahip çıkacak, arkasında duracak, önünü açacak, belki bazı istisnalar sağlayacak, kadrosunu uzmanlaştırıp büyütecek, genişletecek, bütçe sağlayacak, ondan sonra da, evet, bütün Türk coğrafyasına yayılabileceğimiz ve restore edebileceğimiz her alanı restore edip bu tarihi, kültürel bağımızı ayağa kaldırma konusunda da daha başarılı olacağımızı düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Yavuzyılmaz.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Kaşıkçı.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Geçen üst Komisyon toplantısında Doğusan -Erzincan'daki kiremit fabrikasına- küçük bir dokunuş yaptınız. TOKİ'ye şunu söylediniz: “Özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde inşaatlarda kullandığınız kiremidi Erzincan'daki Doğusan AŞ'den alın.” diye. Bakın, bu yıl Doğusan AŞ'nin kâr ettiğini hep beraber görüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Burada da bir dokunuş yapalım.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Burada da bir dokunuşa ihtiyaç var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yapalım, yapalım, konuşuruz.

Peki teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekili arkadaşlarımızın sorularını, görüşlerini dinlediniz. Tabii, sayın milletvekili arkadaşlarımızın, Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızın değerlendirmelerini duyduunuz siz de bir Genel Müdür olarak, bu kurumun başında yöneten birisi olarak sizin de ilgili kurumlara ve bakanlıklara bu konuda talepte bulunmanızı istiyoruz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Soru yönelten ve bu konuda fikirlerini paylaşan bütün vekillerime teşekkür ediyorum.

Genel olarak soruların bütünlüğünü ve anlam bütünlüğünü bozmamak için yazılı olarak cevap vereceğimi söyleyip ama genel olarak da en azından belli bir bilgilendirmeyi yapmak istiyorum.

En son sorudan başlayarak aklımda kaldığıyla kadarıyla... 2017 yılında 822 bin 472 lira 0,5 TL kâr etmişiz. 2018 yılında 283 bin 283 lira 77 kuruş kâr etmişiz. 2019 yılında zarar etmemizin neticesi yıllara sâri olan işimizin bitmesinden kaynaklı evvelki yıllarda o işe aktardığımız aktarmadan dolayı mali bir düzenlemeden kaynaklanan o seneki zarardan kaynaklanıyor. Normalde işten yaptığımız herhangi bir zarar yok fakat o yıllara sâri olan işin yansımından kaynaklanan bir bütçe düzenlemesinden kaynaklanıyor. Bu sene, 2020 yılı için de 691 bin 833 lira 18 kuruş kâr ettiğimizi buradan belirtmek istiyorum. Bunun için olan faaliyetlerimizde de biraz evvel Sayıştay raporunda adı geçen bulguya istinaden yaptığımız çalışmalar neticesinde Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünden konuşmamda belirttiğim gibi bayağı önemli bir ihalenin bizim tarafımızda kalması sonucu bizim üç senelik mali tabloda önümüzdeki dönemler itibarıyla ciddi bir iyileşme olacağı gözükücektir.

Ayrıyeten kendi gayrimenkulümüz uhdesinde kentsel dönüşüm kapsamında yapmış olduğumuz faaliyetten de şirketimizin bugüne kadar elde ettiği mülk olarak, mesken olarak, dükkân olarak neyse bunun karşılığı bir emtiya da tarafımıza gayrimenkul olarak yazılacaktır. Bunu da iki senelik bir perspektif içerisinde bitirmeyi düşünüyoruz. Burada ciddi anlamda bizim herhangi bir taahhüdümüz, bir para ödememiz, herhangi bir para çıkışımız olmayacağı gibi bunlar uhdemizde kalacak. Bu tasarruf da yönetim kurulu üyelerinin ve şirketimizi yönetenlerin değerlendirilmesinde, tasarrufun da olacaktır ama biz herhangi bir maddi külfetin altına girmeden şirketimizin 1977’den bugüne kadar yapmış olduğu çabaların en son meyvesi olarak diyebilirim ki gayrimenkul olarak ciddi anlamda bir kazanımı olacak. Restorasyon alanında da ciddi bir atılım yapmış olduk. Yani, Türkiye’deki restorasyon miktarlarının parasal hacmi göz önüne alındığı zaman bu konudaki bu rakam bizim için fevkalade önemlidir. Biz bu tip işlerin biraz daha standart belirleyici özelliğini de kullanarak sayın vekilimin biraz evvel bahsettiği, anlattığı yerlerdeki mahallelerde belirttiği gibi biz her işe kurumlar adına dâhil olamayız. Biz yaptığımız işte standart belirleyici olmamız lazım, örnek olmamız lazım. Bunun için de belirli işlerin özellik arz eden işlerin tarafımıza verilebilir olması lazım. Maalesef, Ticaret Kanunu’na tabi olan şirketimizin böyle bir imtiyazı yok. Bunu da talep etmiyoruz esasında, böyle bir şeyi de istemiyoruz. Niye? Türkiye serbest piyasa ekonomisinde çalışan bir ülke, vekilimin söylediği gibi “Bu konuda çalışan bir sürü şirketler var.” ama kurumlar bu konuda bizi en azından ihaleye davet ederlerse... Buradaki problemi de büyük bir oranda hallettik onu da söyleyebilirim bu konudaki iletişim kanallarını kullanarak çünkü Kültür Bakanlığının o listesinde firmamızın ismi var. Bu konuda vekillerimiz rahat olsunlar, bu konuda yaptığımız çalışmaların meyvesini almak üzereyiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Diğer soruların cevaplarını da yazılı olarak vermek uygunsa Sayın Başkanım vermek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdürüm, rahat değiliz bilginiz olsun.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Bir de şirketimizin düsturu, geçmişten geleceğe köprü olmasıdır. Bu, bizim “web” sayfamızdaki yazımızdır. Bunu da diğer konuşmalarla bağlantılı olarak belirtmek isterim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini okutup ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 5/4/2018 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu ve 822.472,05 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulmuştur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 11/4/2019 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 283.283,77 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulmuştur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır; tüm katılımcılara ben teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, çalışmalarınızda kolaylıklar ve başarılar diliyorum. Önümüzde toplantıya bol işli, bol kârlı bir şekilde gelmenizi temenni ediyorum ve bekliyorum; kolay gelsin.

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜRÜ AHMET KAYNAR – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, şahsınıza ve tüm vekillere.

3.- Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ'nin, 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtılmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, şimdi sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT - Doğusan AŞ, 1974 yılında yurt dışında çalışan 180 işçi tarafından 940 bin TL sermayeyle Erzincan'da kurulmuştur. Daha sonra gerçek kişi ortak sayısı yurt içi ve yurt dışı olmak üzere yaklaşık 3.500 kişiye ulaşmıştır. İller Bankası, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve Erzincan İl Özel İdaresi tüzel kişilik ortaklıklarıyla da temsil edilmiştir.

Yatırımın 1984 yılında tamamlanmasıyla 25 bin ton/yıl kapasiteli, basınca dayanıklı 100 ile 700 milimetre arası asbest karışımı çimento boru ve eklentileri üretimine başlamıştır.

Gerçekleştirilen boru üretiminin önemli bir bölümü büyük ortak İller Bankasına, belediyelere tahsis edilmek suretiyle satılmıştır. Şirket 1996 yılına kadar kâr ederek faaliyetlerini sürdürmüş ve bu dönemlerde büyük ortaklarına ve borsadaki küçük yatırımcısına temettü dağıtmıştır. Asbestli çimento boru pazarının yok olmasıyla şirket 2002 yılından itibaren boru üretimini durdurmuştur. Şirket 1992 yılında 8 milyon adet/yıl kapasiteli “full” otomatik makinelerle ülkemizde ilk defa perlit madeninden renkli beton kiremit yatırımını yaparak üretimini gerçekleştirmiştir. Şirket perlit içerikli beton çatı, yer ve duvar kaplama malzemeleri üretmektedir.

Yüzde 56,09 oranında İller Bankasına ait hisseler 12/7/2007 tarih ve 2007/49 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'yla özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır.

Şirketimizin, gayrifaal olan Doğu Halk Holding AŞ'ye yüzde 40 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

Hisseleri Borsa İstanbul'da kote olan ve 2'nci ulusal pazarda işlem gören şirketimizin kayıtlı sermaye tavanı 50 milyon ve ödenmiş sermayesi 30 milyondur.

Şirketimizde Özelleştirme İdaresinden 4, Devlet Denetleme Kurulundan 1 olmak üzere toplam 5 Yönetim Kurulu üyesi bulunmaktadır.

Şirkette 1 Genel Müdür Vekili, 1 İşletme Müdürü, 1 Muhasebe Müdürü olmak üzere toplam 3 kişilik yönetim personeli ve 12 sendikalı personel çalışmaktadır.

TSE belgeli ürünlerimizin satışları fabrikadan perakende olarak ve ayrıca çeşitli illerde bulunan bayileri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Erzincan'ın önemli sanayi kuruluşlarından biri olan Doğusan, ham maddesi perlit madeni olan ve yüz yıl dayanıklı çatı kaplaması ürünlerinin üretimini ve satışını yapmaya devam etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı Alt Komisyon raporunda 2, 2018 yılı Alt Komisyon raporunda 2 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecek.

Şimdi 2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi benzer mahiyette olduğundan birlikte görüşüyoruz. Daha kapsamlı olan 2017 önerisini okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Şirketin artırılan sermaye yapısıyla bir an önce özelleştirmesi üzerinde durulması, bu mümkün olmadığı takdirde gelişmiş teknolojilere dayalı ürün yelpazesini geliştirmek ve üretim maliyetlerini düşürecek ilave yatırımlar için gerekli makine ve teçhizatın temin edilerek üretim kapasitesinin artırılması.

Şirketin çimento esaslı çatı kaplamaları sektöründe yeterli pazar payına ulaşması için yurt içinde yaygın bayilik sistemine dayalı pazarlama, reklamcılık, satış ve dağıtım faaliyetlerinin geliştirilmesi yanında, dış pazarların da etüt edilerek ihracat imkânları üzerinde durulması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen Sayın Kaşıkçı, buyurun.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Teşekkür ederim Başkanım.

Başkanım, şirketimizle ilgili, kurumumuzla ilgili -bir önceki toplantıda da bahsetmiştim- geçtiğimiz Alt Komisyon toplantısında özellikle Süleyman Bey'le birlikte TOKİ Başkanımızla da görüşmüştük, daha önceki üst komisyon toplantısında sağ olun siz bu işe önyak olmuş, TOKİ'ye fabrikamızın üretmiş olduğu kiremitlerin özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde yapılan işlerde kullanılmasını tavsiye etmişsiniz. Bunun ben işe yaradığını düşünüyorum.

Fakat kurumumuzla ilgili diğer milletvekili arkadaşlarımızla da kendi aramızda yapmış olduğumuz değerlendirme sonucunda şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: Özelleştirme kapsamında bir kurumumuz, uzun yıllardır özelleştirilmesi bekleniyor ancak bir türlü alıcı çıkmadığından dolayı muhtemelen özelleştirme işlemi gerçekleşmiyor. Bundan dolayı devletimiz de özelleştirme kapsamında olduğu için

bir yatırım yapmıyor, kurum kendi ayakları üzerinde bir şekilde durmak için gayret gösteriyor. Eğer özelleştireceksek de el birliğiyle bu kurumu bugünkü durumundan çıkartıp, marka değerini yüksek bir seviye çıkartıp ondan sonra özelleştirme gerektiğini düşünüyorum.

Başka bir konu da kurumumuz sadece kiremit üretimi noktasında bir faaliyet gösteriyor ve gerçekten de çok kaliteli, özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nin de iklim şartlarının ruhuna uygun ürünler üretiyorsunuz. Ben, kurumun biraz daha yelpazesini açması gerektiğini düşünüyorum. Mesela, perlitli sıva günümüzde birçok inşaatla kullanılan bir yapı malzemesi hâline geldi ki bu perlitli sıvanın bazı özelliklerinden burada bahsetmek istiyorum; ısı ve ses yalıtımı sağlayan, ısı iletkenliği düşük olduğundan dolayı yangının yayılmasını geciktiren, bakteri, küf ve mantar oluşumunu engelleyen, uygulama sonrası elde edilen pürüzsüz yüzeyden dolayı direkt hemen boya ve duvar kâğıdı işlemi yapılabilen böylesine önemli bir yapı malzemesini -bilmiyorum- biz fabrikamızda üretiyor muyuz veya üretebilir miyiz?

Ben perlitin başka hangi alanlarda kullanıldığını dair şöyle bir baktım. Perlitin aslında sadece inşaat yapı malzemesi olarak değil, onun ham maddesi olarak değil, tarımda da sanayide de birçok alanda kullanıldığını gördüm. Bununla ilgili de yine hem kayıtlara geçsin hem de -bilmiyorum- cevap verirken muhakkak katkılarınızı sunacaksınız. Bakınız, perlitli sıvalardan bahsettim. Perlit biz sadece tavan döşemesi, çatı döşemesi olarak değerlendiriyoruz ama acaba yer döşemesinde perlit içerikli malzemeler kullanabilir miyiz? Perlit sıvanın dışında dış cephe duvar kaplaması olarak yapabileceğimiz, böyle yapı malzemesi hâline bunu dönüştürüp yine inşaat sektörünün hizmetine sunabilir miyiz? Bunlar inşaatla ilgili söyleyeceklerim ama mesela gıda sanayisinde de bu perlit kullanılıyormuş, özellikle meyve sularını süzme işleminde. İlaç ve kimya sektöründe kullanılıyormuş, özellikle boyaların süzülmesinde bir işlevi varmış perlitin. Yine, yüzme havuzları gibi, o havuzların süzülmesinde kullanılan bir malzeme olarak karşımıza çıkıyor. Çeşitli ilaçlarda, haşere ilaçlarında, temizleyici tozlarda, gübrelerde, dinamit üretiminde, kozmetik sanayisinde perlit kullanılıyor. Yine, sanayide bin santigrat dereceye kadar sıcaklıktaki reaktörlerin potalarının yalıtımında perlit kullanılabiliyor. Döküm kumuna katkı maddesi olarak perlit kullanılabiliyor. Diğer alanlara şöyle bir bakıyorum; petrol, su ve jeotermal sondajlarda, gemi diplerinin kaplama ve yalıtımında, petrol artıklarından veya diğer yağlı artıklardan kaynaklanan su kirliliğini gidermede, baraj göllerinde, kentlerde, açık su rezervuarlarında buharlaşmayla su kaybını önleyici bir malzeme olarak da perlit kullanılıyormuş, ambalajlarda dolgu malzemesi olarak ki bu özellikler böyle say say devam ediyor. Biz bu perlitin sadece kiremit yapıyoruz, birçok alanda aslında kullanabileceğimiz bir malzeme, biraz önce de okudum.

Ben kurumun daha büyümesi için gayret gösteren biri olarak, başka yapı malzemelerini de acaba kurum içerisinde üretebilir miyiz? Ama bunun öncesinde, bence özelleştirme kapsamından burayı çıkartıp, yatırım yapıp, şirketimizi, kurumumuzu büyütüp, özelleştireceksek de daha sonra bu işi denemek gerektiğini düşünüyorum.

Ben başarılı işler yapmanızı tekrardan temenni ediyorum. Hepinize, aynı zamanda Komisyonumuza geldiğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaşıkçı.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzleyelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2017'nin 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2- 2017 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Sayıştay raporunda yer alan 2017 yılına ilişkin öneriler titizlikle yerine getirilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2018 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait 1 no.lu önerisini görüşmüştük, bu nedenle 2018 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2- 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için buyurun.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – 2018 yılında yer alan önerileri titizlikle yerine getireceğiz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Söz almak isteyen? Yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben varım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu arada hoş geldiniz.

2017 yılının diğer öneriler kısmında, 2’nci öneri kısmında “Yönetim Kurulu üyeleri için ödenen ve kanunen kabul edilmeyen giderlerde izlenen tutarların ücret olarak kabul edilmeleri nedeniyle ilgililerden tahsil edilip bu uygulamadan vazgeçilmesi önerilir.” diyor. Verilen yanıtta da doğan gelir vergisinin aynı zamanda kurumca karşılandığı ifade ediliyor. Yani Yönetim Kurulunda ilave gelir vergisi doğacak kadar fazla maaş, ücret, huzur hakkı, prim, ikramiye, kâr payı alan birileri mi var? Neden burada özellikle gelir vergisi üzerinde durulmuş? Onu sormak istiyorum.

Neticede özelleştirme kapsamında olan bir kuruluş. O nedenle, siz de hemen kafanızın üzerinde böyle bir giyotine girmiş gibi hissediyor olabilirsiniz her an her şey olabilir şeklinde. Ben kamu kurum ve kuruluşlarının bu şekilde özelleştirme kapsamında tutulmalarını doğru bulmuyorum. Aynı zamanda da Özelleştirme İdaresinin görevlendirdiği yetkililerin de geçici bir kurum gözüyle burayı görmelerini doğru bulmuyorum. Bu bakımdan, ben de kurumun eğer yoluna devam edecekse böyle bir vizyon planıyla devam etmesi gerektiği, aksi takdirde özelleşecekse de bu periyodun bir ölçüde netleştirilmesi gerektiği inancındayım. Ancak Sayın Lutfi Kaşıkçı’nın ifade ettiği gibi, özellikle fabrikamızın bulunduğu

lokasyon, gerçekten, Türkiye'nin tüm bölgeleriyle birlikte kalkınma hedefi doğrultusunda oldukça büyük katkı verebilecek bir fabrika. Tabii ki özel sektörle kıyaslandığında belki yatırımı o kadar fazla değil, büyüklüğü o kadar fazla değil, personel sayısı o kadar fazla değil ama anlamı çok büyük.

Dolayısıyla da ben çalışmalarınızda başarılar diliyorum, bugüne kadar da emekleriniz için teşekkür ediyorum.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Biz teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Karaman.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli milletvekilleri, Özelleştirme İdaresi Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri ve Genel Müdürüm, Sayıştayın değerli denetçileri, diğer kurum ve kuruluşların kıymetli bürokratları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Aslında bayağı uzun bir şey hazırlamıştım ama kısaltacağım.

1974 yılında gerçekten ülkesini ve milletini seven, yurt dışında çalışan işçiler tarafından kurulan bu hatıra fabrika, 1992 yılında Erzincan'da bulunan perlit madeninden kiremit üretmeye başladı. Geçenlerde görüştüm arkadaşlarla, ilk defa bu sene kâra geçti. Bu nasıl oldu? Öncelikle, KİT Komisyonuna çok teşekkür ediyorum, gerçekten bir tavsiye kararı aldı. Özelleştirme Başkanımıza teşekkür ediyorum. Oraya gittik, orada bu tavsiye kararı doğrultusunda TOKİ'yle, diğer kuruluşlarla görüşüldü. Artık çatıların saca yani ithal edilen saca, hem de paslanma dolayısıyla zehir saçan saclarla değil, kiremitlerle donatıldığını görmek bizi çok mutlu etti. Erzincan için çok önemli bir fabrika olan ve de perlit madeninin de gelişmesine katkıda bulunan bu fabrika için katkılarından dolayı gerçekten teşekkür ediyorum. En az 10 tane cümle yazdım ama sadece teşekkür edeyim, o çok önemli, hem KİT Komisyonuna hem üyelerine hem TOKİ Başkanına hem Özelleştirme Başkanına.

Evet, bu fabrika özelleştirme kapsamında ama gerçekten özelleşen firmalar da bunu götüremiyorlar. Olayın aslı, müşterinin olabilmesinden kaynaklanıyor. Bir anlatım sıkıntısı var. Şimdi, biz Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesiyle birlikte bir çalışma yapıyoruz ve de bu çalışma sonucunda çatıların kiremitle kaplanmasının daha sağlıklı, daha güzel olduğunu ispat için uğraşıyoruz. Peki, niye bunu söyledim? Ben bu sene bir tavsiye kararı daha istiyorum yani eğer uygun görürseniz. Bu özelleştirmenin hiçbir faydası şu anda yoktur çünkü ben özelleştirilip aynı işi yapan özel firmaları da biliyorum. Bunlar da henüz müşteri açısından çalışılması gereken fabrikalar. Onun için özelleştirilmez ama gerçekten -yani Lütü Bey'in de dediği gibi- başka alanlara da taşıyarak iyileştirebilirsek, biraz yatırım yapabilirsek daha sonra daha büyük bir özelleştirme olur diyorum.

Katkılarınızdan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum. Yani gerçekten bir tavsiye kararı daha bekliyorum, buna çalışacağız. Özelleştirme Başkanımız da sağ olsun, hem buranın Başkanı da söz verdi...

Bütün vekillerimize çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Vekilim “Özelleştirme olmasın.” deyince ben de birden heyecanlandım, ya dedim ne güzel bir bakış açısı, sonra “Daha büyük bir özelleştirme olsun.” deyince...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Gaydalı...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2017 ve 2018 Sayıştay verilerine göre ekonomik açıdan sürdürülebilir olmaktan uzak bir durumdadır. Bakıldığı zaman 2017’de 1 milyon 236 bin lira, 2018’de 2 milyon 269, 2019 yılında 2 milyon 858 bin 704 lira zarar söz konusu. Kamunun yararı var ise zarar anlaşılabilir fakat burada zarar işlevsizliğinden ve rekabet etme gücü azalmış bir şirketten söz etmekteyiz. Zaten gerek Özelleştirme İdaresi gerek Varlık Fonu gibi alanların içerisinde bulunan şirketlerin zarar etmemesi mümkün değil. Önce işlevsizleştiriliyorlar, sonra satılıyorlar. Zarar eden bir şirketin satışının da kimseyi rahatsız etmeyeceği düşüncesiyle hareket edilmekte. Çok basit birkaç tane soru sormak istiyorum.

Bir: Şirketinizin yönetim kurulunda maaşı dışında huzur hakkı alan kişi var mıdır? Varsa ne kadar almaktadır? Kimler maaşı dışında bir gelir elde etmektedir?

İkinci sorum: 2016 yılında şirketin 4 yönetim kurulu üyesi birden fazla işlerden elde ettikleri ücret gelirleri nedeniyle beyanname vermişlerdir. Doğan vergi farkı şirket tarafından karşılanmış ve kanunen kabul edilmeyen giderler de izlenmiştir. Bunlar kimlerdir? Birden fazla işverenden elde edilen ücret olarak ne ima edilmektedir? Kaç işverenden ne kadar maaş almaktadırlar?

Üçüncü sorum da şirketin geleceğiyle ilgili tamamen özelleştirilmesi hususu gündeminizde midir? Gündeminizdeyse genel tavır nedir? Özelleştirilecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularını, değerlendirmelerini dinlediniz. Yanıt için sözü size veriyorum.

Buyurun.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Ben, öncelikle daha önceki KİT Komisyonu toplantılarında tavsiye kararı alarak gerek TOKİ’den gerekse başka alanlarda bize destek sunan KİT Komisyonuna ben de Sayın Vekilimiz gibi teşekkür etmek istiyorum.

Diğer vekillerimizin de sunduğu tavsiyeleri titizlikle yerine getireceğiz. Özellikle perlitte ilgili başka yatırım alanlarına biz de girmek istiyoruz. Yalnız, özelleştirme kapsamında olan şirkette yatırım biraz sıkıntılı oluyor. Ama şu anda geldiğimiz durum itibarıyla şirketin mali yapısı tamamen düzeldi -borsada halka açık bir şirketiz, orada isteyen girip bakabilir- ilk aylık bilançomuzda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 31.03’ü açıkladınız mı Sayın Genel Müdürüm?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Evet, açıkladık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Nasıl 31.03?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Kâr bilançomuz da az da olsa bir kârla...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geçen sene aynı dönemine göre nasıl? Karşılıklı soru-cevap oldu ama kusura bakma.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Geçen sene aynı dönemde zararla kapatmıştık ilk üç aylık dönemi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Ama bu dönemdeki üç aylığı geçen yıla göre kârlı kapatmış olduk. Hem de büyük bir farkla büyük bir kâr sağladık. Hem zararı kapatmış hem de kâra dönüştürdük bilançomuzu. Bu anlamda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Pazarlama faaliyetleri devam ediyor mu?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Pazarlama faaliyetleri son hızıyla devam ediyor. Taleplere yetişemez duruma geldik. Bütün ülke çapında, her tarafa mal satıyoruz. Gerçekten ürün kalitemiz artık biliniyor ve her bölgeden talep geliyor, biz de talepleri karşılamak için üretimimizi en yüksek seviyelere taşıdık. Şu anda üretimimizi en yüksek noktada devam ettiriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İhracat var mı?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Henüz yok ama ihracat talepleriyle de karşılaşıyoruz. Şu anda yurt içi taleplerine yetişemediğimiz için bunun üzerinde pek fazla durmadık zaten.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Talepler hangi ülkelerden?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Azerbaycan, Gürcistan, daha çok böyle bu bölgelerden, Irak, İran gibi bölgelerden var talepler. Bunu biz direkt kendimiz yapmıyoruz, bayilerimiz bu ihracatla uğraşıyorlar ama şu anda zaten dediğim gibi yurt içine yetişemediğimiz için henüz ihracat üzerinde çok durmadık. İnşallah önümüzdeki yıllarda ihracatla ilgili de atılımlar gerçekleştireceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplam kapalı alan ne kadar Sayın Genel Müdürüm?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Bizim toplam 6.111 metrekairelik kapalı alanımız var. 144 dönüm de toplam arazimiz var. Erzincan Üniversitesi karşısında bir yerdeyiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Personel sayısı kaç?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Personel sayımız... Sendikalı 12 personelimiz var, 3 de yönetim personelimiz var. Özelleştirmeye devredildiğinden beri emekli olanlarla birlikte sayımız oldukça azaldı zaten. Mümkün olduğunca yerine de eleman almak için Özelleştirme İdaresinde taleplerde bulunuyoruz. Teknik personel konusunda ihtiyaçlarımız karşılandığı için zaten her şey bir stratejik planlamayla gerçekleşti. Bugüne gelmemiz de böyle adım adım yaptığımız uygulamalarla gerçekten şirketi belli bir noktaya taşıdık, bu ivmenin de devam edeceğini düşünüyoruz. Önümüzdeki yıllar için oldukça umutluyuz. Şirket kârlı hâle geldiğinde sanırım yatırımcının da iştahı kabarcacağı için satış konusunda da bir iyileştirme olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani “Ciroyu artıralım, kapasiteyi artıralım, yatırım yapalım, ondan sonra özelleştirme aşamasına gelince özelleştirelim.” diyorsunuz, öyle mi?

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Evet, yani zarar eden hâliyle zaten özelleştirilmesinin mümkün olmadığı geçmiş yıl ihalelerinde gördük zaten.

ATİLA SERTEL (İzmir) – “Gerek” dersiniz özelleştirmeye gerek kalmaz.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – İnşallah özelleştirilmez diyelim. Yani biz çalışanlar olarak özelleştirilmesini istemeyiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, evet, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Toplantımıza on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19:27

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.34****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ’nin 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ’nin 2017 yılındaki genel kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu ve 1 milyon 295 bin 297,17 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret AŞ’nin kendi genel kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 2 milyon 269 bin 233,14 Türk lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşe sunulmuştur.

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketinin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size bırakıyorum.

DOĞUSAN BORU SANAYİİ VE TİCARET AŞ GENEL MÜDÜR VEKİLİ SEZGİN POLAT – Ben de gerek şirket adına gerekse burada bulunan tüm heyet adına bütün KİT Komisyonu üyelerine teşekkürlerimizi iletiyorum.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 17 Haziran 2021 Perşembe günü Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ ile bağlı ortaklıklarının 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmesine devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.36